

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM

73 usebine Novic

ŽUPANOV UVODNIK

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Kar nekaj politične turbulence je bilo v zadnjem času v slovenskem prostoru. Potekala je burna razprava ob sprejetju proračuna, ki na koncu samo 11 % sredstev namenja za investicije.

Občine smo poskušale z dvigom povprečnine, a žal neuspešno. Občine bomo res dobile 80 milijonov več kot leta 2018, hkrati pa ima lokalna samouprava v naslednjem letu zaradi vladnih odločitev 100 milijonov evrov več stroškov. Tako bomo vsi državljani kot občani na slabšem kot letos. Tako bo, na primer, Občina Rače-Fram z nižjo povprečnino letno izgubila okoli 800.000 evrov, Mestna občina Maribor pa okoli 12 milijonov evrov (podatki, ki jih navajam, so izračun Ministrstva za finance).

Tako se nadaljuje centralizacija države in 'romanje' drugih državljanov v center ali v službo ali po soglasje za vsako malo večjo investicijo ali spremembo v občini.

Država je v prvi fazi 'uredila', da so v Ljubljani vse državne inštitucije, v drugi fazi pa se tja seli vse več gospodarskih družb, ki pravijo, da gredo tja zato, ker so tam vse državne inštitucije. Država pravi, da na to, kje imajo podjetja sedež, nima vpliva, a je jasno, da se centralizacija gospodarstva dogaja zaradi centralizacije države. Samo v letu 2016 je bilo v Ljubljani in okolici za 1,7 milijarde evrov investicij, v Mariboru in okolici pa za 216 milijonov evrov. Skoraj 100.000 ljudi se vsakodnevno vozi iz obrobij države v Ljubljano in se ponoči vračajo domov. Na delo v državne organe, javne zavode, pa tudi v podjetja, ki so ocenila, da je najbolje biti (tudi geografsko) blizu centrov odločanja. Tako ti ljudje preživijo štiri ure dnevno za volanom, zato je zmeraj večje povpraševanje po nakupu ali najemu stanovanj v Ljubljani. In tako se počasi druga območja v Sloveniji praznijo. Marsikje grozi zapiranje šol, Pošta zapira svoje poslovalnice, od bančnih poslovalnic ostajajo samo še bankomati ali pa še ti ne. Zmeraj manj je delovnih mest, predvsem za visoko izobražen kader.

Zaradi vseh teh anomalij se indeks razvojne ogroženosti povečuje v škodo perifernih regij, tako je razvojna ogroženost Prekmurja petkrat večja kot razvojna ogroženost osrednje slovenske statistične regije. Če k temu dodamo še nizek odstotek delovnih mest izven osrednje regije, ni čudno, da se danes od 30.000 delovnih mest, ki so izginila v Mariboru, okoli 10.000 delavcev vozi v Ljubljano, preko 20.000 pa jih hodi na delo v Avstrijo. Ker se razlike med posameznimi območji zaradi nebrzdane centralizacije še povečujejo, bi bilo potrebno definirati pokrajine ter jim omogočiti lastno razvojno pot.

V dneh, ko na vrata že trkajo prazniki – dan samostojnosti kot državni praznik, na katerega smo še posebej ponosni, pa tudi božično novoletni prazniki, ki jih vsako leto znova radostno pričakujemo – Občina Rače-Fram obeležuje četrto stoletja (upam si trditi, da zelo uspešnega) delovanja. V tem času smo s skupnimi močmi dosegli veliko in naredili velike premike na bolje, ob tem pa ves čas ohranili ne le delovno, ampak tudi zdravo finančno kondicijo (nismo bili in nismo zadolženi). Naj to dejstvo še dodatno okrepi optimizem in praznična pričakovanja.

V dneh, ki so namenjeni praznikom, praznujte, ustavite delo in se veselite. Želim vam, da prihajajoče dni preživite kar se da prijetno in da optimistično vstopite v neznano, da nepopisan list novega leta napolnite z najlepšimi vsebinami. Pri tem naj nas vse skupaj spremlja misel, da vetra ne moremo ujeti, lahko pa po njem naravnamo svoja jadra. Naravnajmo jih tako, da bodo v času praznikov in v novem (prestopnem) letu, ki se že svetlika na obzorju, ulovila mir, zdravje in zadovoljstvo.

Čaroben in prijazen december, miren božič in 366 nasmejanih, dobrovoljnih in uspešnih dni z letnico 2020 na koledarju želim vsakemu posamezniku in vsem skupaj!

Naj bo novo leto radodarno z vsem dobrim, naj izpolni pričakovanja in uresniči čim več želja.

Lep pozdrav in srečno!

Branko LEDINEK,
župan

Veselimo se z vami prihajajočega novega leta – naj bo radodarno s toplimi, prijaznimi vezmi, z vsakodnevnimi dobrimi odločitvami, z uspehi in priložnostmi, predvsem pa z zdravjem, optimizmom, dobro voljo, smehom in z mirnim morjem v srcu.

Naj se vas v novem letu 2020 dotaknejo le najlepše besede, vas obiščejo in se v očeh zrcalijo najbolj iskriivi trenutki ter vas iz dneva v dan spremljajo najprijaznejše zgodbe življenja!

Lep adventni čas, mirne in prijetne božične praznike ter srečno v novem letu!

Župan, člani in članice občinskega sveta ter občinske uprave

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XXII, številka 84 - 4/2019; v Račah, decembra 2019

- Uredniški odbor:** Simona ANTOLIČ - odgovorna urednica,
mag. Zorica ZAJC KVAS, Simona NAPAST, Jože BOBOVNIK
- Jezikovni pregled:** Simona ANTOLIČ
- Fotografije:** Nepodpisane fotografije so posneli avtorji člankov.
- Izdajatelj:** Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
- Naslov uredništva:** Uredništvo Novic Občine Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18
e-mail: urednistvo.novic@gmail.com
spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: Grafična forma HUTTER, Tržaška c. 34, 2000 Maribor

Tisk: Tiskarna ROJKO d.o.o., Ptujška c. 80, 2327 Rače

Glasilo je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno. Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoč le s predhodnim pisnim dovoljenjem uredništva. Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno številko 52.

*Vesele božične praznike ter
srečno, zdravo in
uspešno 2020!*

OBVESTILA, VABILA

Preživite predbožični zimski dan v pravljici

ROMANTIČNI BOŽIČ NA GRAJSKEM DVORIŠČU

GRAD RAČE, 20. - 22. 12. 2019

Božični sejem v romantičnem okolju gradu Rače, uživanje v pokušanju kulinaričnih dobrot in vonjavah božiča, obdarovanja, nakupi božičnih daril, božični koncerti, dramske predstave, risanke, filmi, čajanke ipd.

DAN/URA	PRIZORIŠČE	DOGODEK
• PETEK, 20. 12. 2019		
18.00	Športna dvorana OŠ Rače	Dobrodelni koncert - »SKUPINA ČUKI« Za otroke je vstop prost, prispevki odraslih bodo v celoti namenjeni za dobrodelne namene.
• SOBOTA, 21. 12. 2019		
11.00	Športna dvorana OŠ Rače	Otroška predstava »POD PRAZNIČNIM DEŽNIKOM« v izvedbi gledališča KU-KUC s prihodom BOŽIČKA (namenjena otrokom iz občine Rače-Fram in sicer predšolskim ter učencem iz prve triade, tj. do vključno 3. razreda)
14.30 - 18.30 16.00 - 18.00	Grajsko dvorišče	Božični sejem ogled etnološke zbirke
15.00	Kinodvorana	BOŽIČNI KONCERT otroških in mladinskih pevskih zborov (OŠ)
15.30 - 16.30	Grajsko dvorišče	Vožnje s kočijo
16.30	Kinodvorana	»KICKBOKSERKA« - akcijski, družinski film, nagrada žirije za najboljši mladinski film v letu 2019
18.30	Kinodvorana	»NI LAHKO BITI ŽENSKA« - super komedija v izvedbi KUD »Veseli oder« iz Ptuja
• NEDELJA, 22. 12. 2019		
14.00 - 18.00 14.00 - 16.00	Grajsko dvorišče	Božični sejem ogled etnološke zbirke
14.00	Kinodvorana	BOŽIČNI KONCERT otroških pevskih zborov (vrtci)
14.30 - 15.30	Grajsko dvorišče	Vožnje s kočijo
15.00	Bela dvorana	»STARA ŠARA« - lutkovna dramska predstava za otroke v izvedbi lutkovne skupine CIK-CAK
15.30	Kinodvorana	»OVCE IN VOLKOVI 2« - animirani družinski film, sinhroniziran v slovenščino
16.00	Grajska kapela	Božični koncert »V SOJU PRAZNIČNIH LUČI NAJ PESEM ZADONI« v izvedbi KKID sv. Jožefa Delavca Rače
17.30	Kinodvorana	»BOG, LE KAJ SMO SPET ZAGREŠILI?« - francoska romantična komedija, premiera 2019

Za vse prireditve je vstop prost! Vljudno vabljeni!

OBČINA RAČE - FRAM

Božičkovo povabilo

Dragi presenečenj in zabave željni mladi prijatelji!

Božiček vas tudi tokrat prijazno in dobrohotno vabi v svojo veselo družbo.

Srečanje s težko pričakovanim belogradim možakom v rdečem, ki med vas ne bo prišel sam in tudi ne praznih rok, bo potekalo

**v soboto, 21. decembra 2019,
ob 11. uri v športni dvorani Rače.**

Prireditev, v sklopu katere se obeta tudi zanimiva predstava za otroke ('Pod prazničnim dežnikom') v izvedbi gledališča Ku-kuc, je namenjena otrokom iz občine Rače-Fram in sicer predšolskim ter učencem iz prve triade (do vključno 3. razreda).

**OBČINA RAČE-FRAM in vaš
BOŽIČEK**

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

Tudi za naslednjo številko občinskega glasila, ki bo predvidoma izšla na pragu pomladi, vas prijazno vabimo, da v njej sodelujete s svojimi prispevki.

*Slednje, skupaj s fotografijami, posredujte na naslov našega uredništva sprotno, najkasneje pa do torka, **25. februarja 2020** in sicer preko e-pošte: **urednistvo.novic@gmail.com**.*

Uredništvo

Občina Rače-Fram

PROGRAM IZVAJANJA ZIMSKE SLUŽBE 2019/2020 NA OBMOČJU OBČINE RAČE-FRAM

IZVAJALCI:

1. Cestno podjetje Ptuj

-državna cesta Šikole - Podova - Rače
-državna cesta Rače (Cesta talcev, Ljubljanska c.) - Fram - Planica

2. Franc Hvauc s.p., Rače

-LC - Mariborska cesta
-LC Sp. Gorica - Stražgonjca
-JP Rače - Sadjarska ulica
-LC Marjeta - Rače
-JP Rače - Pot na gomilo - podvoz
-LC Podova - Brunšvik
-LC Podova - Brunšvik
-LC Brezula - Brunšvik
-LC Rače - Marjeta
-LC Rače zbirni center - Dravski dvor
-JP za Mariborsko cesto - Jakopin
-JP za Mariborsko cesto - Glavar - Benkovič
-JP Križna pot - Brezula
-JP Sp. Gorica - h.št. 20a
-JP Sp. Gorica - h.št. 47
-JP Sp. Gorica - h.št. 61
-JP Sp. Gorica - Sagadin - Eker - Žbogar
-JP Sp. Gorica - Zg. Gorica
-JP Zg. Gorica - h.št. 31a
-JP Zg. Gorica - h.št. 16
-JP Zg. Gorica - Podova
-JP Podova - ribogojnica Požeg
-JP Podova - Žbogar
-JP Podova - Otič h. št. 27
-JP Podova - h.št. 20b
-JP Podova - h.št. 58/a
-JP Podova - Galerija h.št. 61a
-JP Brezula
-JP Brezula - Braunsberger - Švegl - ČN Rače
-JP Brezula - Braunsberger - LD Podova - Klemenčič
-JP Brezula - Čelan
-LC Morje - Priolova cesta (križišče RII - Dom krajanov Morje)
-LC Morje - Morska cesta
-LC Morje - Fram - Mlinska ulica
-vsi pločniki v KS Fram
-avtobusne postaje na Mariborski cesti
-avtobusne postaje na Ljubljanski, Ptujski cesti in Grajskem trgu
-avtobusne postaje v Brezuli, Podovi, Sp. in Zg. Gorici
-vsi pločniki v KS Rače
-pluženje in posip navedenih pločnikov in cest

3. Dušan Predan s.p., Rače

-JP Obrtniška ulica
-JP Pot k mlinu
-JP Vrtna ulica
-JP Pred njivami
-JP Poljska cesta
-JP Ozka ulica
-JP Cesta talcev - h. št. 28b
-JP Cesta talcev - Anton Novak
-JP Sončna ulica
-JP Pri kozolcih
-JP Lončarska ulica

-JP Za vrtovi
-JP Ul. Lackove čete - Lobnik
-JP Pot na gomilo - Greif - podvoz
-JP Grajski trg
-JP Nova ulica
-JP Glaserjeva ulica
-JP Ob potoku
-JP Gasilska ulica
-JP Drevesniška ulica
-JP Kolodvorska ulica
-JP Mladinska ulica
-JP Ul. Ivana Šalamuna
-JP Gortanova ulica
-JP Gortanova ulica - Batagelj
-JP Ob železnici
-JP Prečna ulica
-JP Turnerjeva ulica
-JP Delavska ulica
-JP Gozdna ulica
-JP Mejna ulica
-JP Ul. bratov Turjakov
-JP Ješenca - Brodej
-vsa javna parkirišča v Račah
-parkirišče ob železniški postaji v Račah
-parkirišče bloki Ljubljanska c. (Sortima)
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

4. Anton Kerhe s.p., Ješenca

-LC Fram - Cesta na Ješenco
-LC Ješenca - gostilna Kostanj
-JP obvozna cesta Ješenca - Rače
-LC Ješenca (Vihar) - Požeg
-JP Požeg - Kelhar (za pekarno)
-JP Ješenca - h.št. 1g
-JP Ješenca - Krajnc
-JP Ješenca - Ribič
-JP Ješenca - Jelšek
-JP Ješenca - Marin
-JP Požeg - Zorčič
-JP Ješenca - Mom
-JP Fram - Potisk
-JP Fram - Petrol skladišče
-JP Fram - Majcen
-JP Ješenca - Kolman
-JP Ljubljanska - ribniki TAM
-JP Ljubljanska - proti Tekolu
-JP ob Ljubljanski cesti proti Predanu
-JP ulice za Ljubljansko cesto
-JP Rače - Opekarniška ulica
-JP Fram - Turnerjeva ul. 10 (S. Fišer)
-TP Fram - okolica
-JP Ješenca - Trlep - Partlič
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

5. Špes Matej s.p., Morje

-JP Fram
-Dobrava
-JP Morje - Detela
-JP Morje - Gobec
-JP Morje - Sončne terase
-JP Morje - Cvetlična lica
-JP Morje - Cvetlična ul. - Gajzer
-JP Morje - Pod terasami
-JP Morje - Cestnik - Podbojec
-JP Morje - Kobilica
-JP Morje - Cestarska pot

-JP Morje - Ob gozdu
-JP Morje - Potrč - Koren
-JP Morje - Butolen
-JP Morje - morskog igrišče
-JP Morje - Pepelnik
-JP Morje - Repnik
-JP Morje - Ob potoku
-JP Morje - Jurič - Hojnik
-JP Morje - Leskovar
-JP Morje - Prisojna ulica
-stara cesta - Ačko
-odsek Morje - Zajmi - Bržan
-odsek Morje - Domanjko
-odsek Morje - Skrbič - Hafner
-odsek Morje - novogradnje Repnik
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

6. Anton Majal, Planica

-LC Planica - Gradišče - Loka - Zg. Polskava
-JP Planica - Bezovnik
-JP Planica - Vešner
-JP Planica - Harbul
-JP Planica - cerkev
-JP Planica - Dominek
-JP Planica - Kovačnik - dom Planica
-JP Planica - Lovski dom - Rožman
-JP Planica - Uranjek
-JP Planica - Capl
-JP Planica - Mom
-JP Bogdan Domadenik - Bračič
-JP Vrhovšek
-JP Šlamberger
-odcep Fifer
-JP Planica - mlekarna
-JP Loka vaški dom - Bukovec
-JP Loka - Potočnik
-JP Loka - Šlamberger
-JP Loka - Kokol
-JP Loka - Trglec (Gradišče)
-JP Loka - Štefan Tomše
-JP Loka - Edi Tomše
-JP Loka - Karlina Trglec
-JP Loka - Bukovec
-JP Mlekarna Brdnik
-JP Štern v Gradišču
-JP Gradišnik v Gradišču
-odcep Silvo Jurič
-odcep Kapelar
-zbiralnica Ivo Tomše
-odcep Slavko Koren
-odcep Rovtet
-JP Štefan Tomše
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

7. Miran Potočnik s.p., Morje

-LC Morje - Cesta na Bukovec in odcepi do križišča Sernc
-JP Morje - Vahnik
-JP Morje - Med vinogradi
-JP Morje - Papež Gril
-JP Morje - Račič
-JP Morje - Majerič
-JP Morje - Miro Sernc
-LC Morje - Štrma ulica
-JP Morje - Štefanec
-JP Morje - Tajna

- JP Morje - Na livadi
- LC Morje - dom krajanov, do križišča Loka Kopivnik
- JP Morje - Ivan Podlesnik
- JP Morje - Anton Kerle
- JP Morje - Rak
- JP Morje - Knez
- JP Morje - Potnik
- JP Morje - Stara gora
- JP Morje - Cvirn - Visočnik
- JP Morje - Meklav
- JP Morje - Veličkovič
- JP Morje - Čebelarska ulica
- JP Morje - Lunežnik
- JP Morje - Jani Klauž
- JP Morje - Nikolič
- JP Morje - Zelena ulica
- JP Morje - Senčna ulica
- JP Morje - Brezovec
- JP Morje - Klemen Cehtel
- JP Morje - Loka
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

8. Boštjan Koželj s.p., Kopivnik

- LC Kopivniška cesta (odsek Strehar - Jarc)
- JP Lepi vrh - Kotnik
- JP Lokmirce
- JP Lokmirce - Lunežnik - mlekarina
- JP Lepi vrh
- JP Lepi vrh - Lokmirce
- JP Lepi vrh - Repnik
- JP Lokmirce - žaga
- JP Fram - Čurič
- JP Lokmirce - Zvonko Ačko
- JP Planica - Lipej
- JP Lepi vrh - Planica
- JP Jug - Ačko
- LC Kopivnik - Loka (do križišča za Morje in Loko)
- JP Kopivnik - Kuki
- JP Fram - Nad gradom
- odcep proti Jarču
- odcep Auda - Žerjav
- JP Kopivnik - Bučar - Kokol
- JP Kopivnik - Špindler

- JP Planica - Krlje
- JP Kopivnik - Repnik
- JP Kopivnik - Marica Stauber
- JP Kopivnik - gozdarska hiša
- odcep proti Repniku (mlekarina)
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

9. Vinko Domadenik, Ranče

- LC Fram - Cesta v Ranče
- LC Fram - Ranče - Domadenik - bolnica
- JP Šestdobe - Robič
- JP Šestdobe - Repnik
- JP Šestdobe - Ovnik
- JP Ranče - Jug
- JP Ranče - Cvirn
- odcep Andi Falež
- odcep Belinšek
- JP Ranče - dom krajanov - Kolarek
- JP Ranče - Repnik
- JP Ranče - Milan Meglič
- JP Ranče - vikendi Bergauer
- JP Ranče - vikendi - Krajnčič - Šaupel
- JP Ranče - vikendi - Petrovič
- JP Ranče - ulica pod Borovim gajem
- JP Fram - Kugl
- JP Fram - Črešnjev vrh
- JP Fram - Na hribu (odcepa Veber in Žgalin)
- JP Fram - Oljarska ulica
- JP Fram - Oljarska ulica (odcep Tišič)
- JP Fram - Čafova ulica
- Parkirišča nogomet in tenis
- JP Fram - Bregar
- JP Kopivnik - Osterc
- JP Kopivnik - Pliberšek
- JP Ranče - Rudolf
- JP Fram - Golčnik
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

10. KO-BAU, Koren Aleksander s.p., Fram

- JP Fram - V gaj
- JP Varta - Prejac
- JP Varta - Mikolič - Greif
- JP Varta - Helbl - terase
- JP Varta - Beli dvor - Milan Koželj

- JP Varta - Mom - Kosmačin - Ličen
- JP Varta - Vlado Poljanec
- JP Varta - Rotko
- JP Varta - Sončna lica
- JP Varta - Sončna ulica (odcep Fuchs)
- JP Varta - grob talcev
- JP Varta - Ulica talcev
- JP Fram - Framska ulica
- JP Fram - Turnerjeva ulica (odcep Hojnik - Pisanec)
- JP Fram - Kratka ulica
- JP Fram - Eberlova ulica
- JP Fram - Pirkmajerjeva ulica
- JP Fram - K ribniku
- JP Fram - Ob sadovnjaku
- JP Fram - Koropčeva ulica
- JP Fram - Za vrtcem
- JP Morje - Log
- JP Morje Log - odcep Bedenik
- JP Fram - Čerič
- JP Fram - odcep Klančnik-Satler
- parkirni prostor pod cerkvijo v Framu
- vse avtobusne postaje v KS Fram
- parkirni prostor ZD Fram
- JP Fram - pokopališče
- JP Fram - za pokopališčem
- parkirni prostor pri mrliški vežici Fram
- parkirišča nogomet in tenis
- dvorišče KS Fram
- parkirni prostor pred DTV Partizan Fram
- parkirišča v okolici novega vrtca v Framu
- pluženje in posip navedenih cest, odsekov, parkirišč in javnih površin

Deponije peska:

- parkirišče pri pokopališču v Framu,
- Hvauc - Mariborska cesta 57,
- Mejal - Planica 29,
- Planica - odcep Lepi vrh,
- Domadenik - Ranče,
- Dom krajanov Morje,
- Potočnik - Morje,
- Križišče Loka - Lokmirce,
- Loka - Kokol.

Vsi vozniki motornih vozil morajo imeti obvezno zimsko opremo.

Pluženje se bo izvajalo po prioriteti in sicer najprej državne ter lokalne povezovalne ceste s pločniki, nato krajevne ceste in na koncu javne poti. Plužiti se prične, ko zapade 10 cm snega.

Uvoze in dovoze do svojih parcel so lastniki dolžni očistiti sami, prav tako prostore pred trgovskimi, gostinskimi in drugimi lokali.

Vse tiste občane, ki puščajo avtomobile in tudi posode za smeti pred hišami ob cestah ter tako ovirajo pluženje, prosimo, da jih umaknejo in tako omogočijo neovirano in učinkovitejšo izvajanje potrebne zimске službe.

OBČINA RAČE-FRAM
Pripravil: Samo RAJŠP

Silvestrovo - vabilo na grajsko dvorišče v Račah

V veliko veselje nam je, da ste mnogi na najdaljšo noč v letu postali že stalni udeleženci silvestrovanja, ki ga Občina Rače-Fram vsako leto 31. decembra prireja na dvorišču pred gradom Rače.

Ne le tiste, ki se od starega leta že po tradiciji poslovite na grajskem dvorišču, ampak tudi ostale, ki se nam ob teh priložnostih pridružite občasno ali o tem prvič razmišljate letos, obveščamo, da so temeljite organizacijske priprave na to, kako čim lepše, čim bolj veselo in čim bolj praznično 'skočiti' v leto 2020, v naši občinski upravi že v polnem teku.

Zadnji dan v letu ponuja številne razloge, zaradi katerih je vstop v novo leto prijetno pričakovati in dočakati v družbi veselih znancev in neznancev, ki se vselej v precejšnjem številu zberejo na grajskem dvorišču, da bi staro leto skupaj pospremili v zgodovino ter družno odprli prvo stran novega lista življenja.

V obdobju, ko je vsakodnevno vse preveč hitenja, stresov in skrbi, je še toliko bolj pomembno, da si znamo vzeti čas za sprostitve, zabavo in drug za drugega.

Da bi bilo tudi letos tako, bomo skušali poskrbeti s pomočjo glasbenih gostov (skupina Power band) in gostinskih uslug, za nekaj čarobnih trenutkov pa bo znova poskrbel polnočni ognjemet.

Zavedajoč se, da vreme decembra lahko pokaže ostre zobe, se bomo, kolikor bo v naši moči, tudi 'tam zgoraj' skušali pravočasno dogovoriti za praznični večer brez prehudega mraza, vetra in padavin, za skorajda vse ostalo pa lahko poskrbimo z lastnim trudom, dobro voljo in pozitivnimi mislimi ter najboljšimi željami za prihajajočih novih 366 dni (leto 2020 bo prestopno), ki jim velja dati možnost in priložnost (več o načrtovanih dogajanjih na občinskem silvestrovanju sledi na prireditvenih informativnih listih, ki jih mesečno prejimate na dom).

Torej: pridružite se nam in 31. decembra 2019 pomagajte odštevati sekunde do polnoči in s tem do začetka leta 2020 – zadnjega leta drugega desetletja tretjega tisočletja.

*Ko staro leto se bo poslovilo,
s spomini za na pot se založilo,
še isti hip bo novo leto vstalo,
spet svežih nam pričakovanj bo dalo.
Naj z zdravjem bo in s srečo darežljivo!
Doda naj še ljubezen neminljivo,
pričara naj veselo nam zabavo,
v težavah, ki naj jih bo čim manj,
pa pokaže pot naj pravo!*

Prijazno vabljeni, da se zadnje ure letošnjega leta poveselimo in novemu letu nazdravimo skupaj!

OBČINA RAČE-FRAM
Pripravila: Marjetka KRISTL

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Proračun 2020: nove investicije, občina ostaja nezadolžena, občinske žepnine 50 EUR mesečno

Občinska uprava je v zadnjem delu leta namenila veliko časa pripravi predloga proračuna za naslednje koledarsko leto. Župan je tako konec oktobra predlog posredoval članicam in članom občinskega sveta, ki so o njem opravili splošno razpravo. Po izvedenem postopku javne razprave pričakujemo, da bo občinski svet do izida decembrske številke Novic že sprejel najpomembnejši finančni dokument, v katerem so razporejeni vsi prihodki in izdatki za posamezne namene financiranja javne porabe. Tako bomo v novo koledarsko leto vstopili brez izgovorov in z zavihanimi rokavi.

Proračun je določen v višini 8,109.610 EUR (enak skupni višini predvidenih prihodkov), pri čemer znaša višina predvidenih odhodkov 11,209.610 EUR. Razliko bomo pokrili s prenosom ostanka sredstev iz letošnjega leta.

Tudi v naslednjem letu bomo nadaljevali z investicijami na komunalnem področju, zlasti na področju kanalizacije, vodovoda in cest. Upamo, da bomo končno izbojevali papirno vojno, ki jo bijemo z državo glede izgradnje nove čistilne naprave v Račah in začeli z že nekaj časa načrtovano investicijo. Posodobiti nameravamo tudi aktualni zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov.

Na področju družbenih dejavnosti bodo večje investicije izvedene v dobrobit najmlajše populacije občanov, saj bo razširjen vrtec v Račah, OŠ Fram pa bomo zagotovili dodatne prostore za izvajanje šolskega procesa. V naslednjem letu začnemo tudi z aktivnostmi za vzpostavitev knjižnice v Račah.

Že izvedenemu in zaključenemu javnemu razpisu navkljub bomo izdana upravna akta – Skupni odločbi o dodelitvi občinskih žepnin za dijake in študente dopolnili, saj bo 277 dijakov in 158 študentov od 1. 1. 2020 dalje na svoje račune prejelo 50 (doslej 40) EUR občinske žepnine.

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica OU*

Problematika železniškega prehoda v Račah

Prepričani smo, da je večina izmed vas že kdaj (med čakanjem v koloni) bentila nad akutno problematiko nezadovoljivo urejenega križanja cestne in železniške infrastrukture ob Ljubljanski cesti v Račah. Zavedamo se tudi tega, da spuščene železniške zapornice povzročajo sproščanje silovite negativne energije naših občanov, zato se trudimo z iskanjem rešitve vedno bolj pereče zadeve. Ker pa gre v konkretnem primeru za križanje državne cestne infrastrukture z železniško infrastrukturo, ki je prav tako v upravljanju države, a je zanjo pristojna druga direkcija, se zadeve premikajo po polžje. Pred začetkom dejanske izvedbe se je namreč potrebno prebiti skozi labirint zahtevane projektne in druge dokumentacije ter pridobitve ustreznih dovoljenj za posege.

Ob vključitvi vseh deležnikov smo tako na občini v letošnjem letu izvedli postopek javnega naročila za izbor izdelovalca projektov idejnih zasnov za:

- prometno ureditev državne ceste in priključkov na avtocesto – A1 (od transformatorske postaje v Framu do železniške proge v Račah),
- ureditev izven-nivojskega križanja regionalne ceste z železniško progo (podvoz) in
- ureditev regionalne ceste (od železniške proge do rondoja v Račah).

Vse trije namreč predstavlja medsebojno povezano celoto in posameznih delov ni mogoče reševati ločeno.

Za kako obsežno in zahtevno ureditev gre, kaže dejstvo, da na prvotno objavljen javni razpis ni prispela nobena

ponudba, na ponovljenega pa se je prijavil zgolj en ponudnik. Vrednost pogodbenih del, torej projektiranja idejnih zasnov, znaša 169.848,31 EUR (z DDV). Izbrani izvajalec, podjetje LINEAL d.o.o., se je s podpisom pogodbe zavezal, da bo naročeno izdelal do sredine marca 2020.

*Podpis pogodbe: v imenu Občine Rače-Fram Branko Ledinek – župan, v imenu podjetja LINEAL d.o.o. Robert Lesničar – prokurist
Foto: Simona Antolič*

Naslednji korak bo javna obravnava projektne rešitve.

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica OU*

Prenova občinske spletne strani

Obveščamo vas, da je občina izvedla prenovu spletne strani, ki bo dostopna predvidoma s 1. 1. 2020. Posodobitev je bila potrebna tako zaradi tehnološke nadgradnje kot tudi zaradi reorganizacije vsebin.

• Tehnološka nadgradnja in funkcionalnosti

Tehnološka prenova spletne strani je zajemala več aspektov, med katerimi smo se osredotočili predvsem na uporabo sodobnih tehnologij. Informiranje občine in posredovanje naših storitev na splet je bilo osnovno vodilo, kar smo dosegli z naslednjimi tehničnimi funkcionalnostmi.

1. Elektronska oddaja vlog in obrazcev

Vsem zainteresiranim občanom smo želeli omogočiti možnost oddaje vlog preko spleta tudi v času izven uradnih ur občine. Odslej lahko 24 ur na dan in 7 dni v tednu odprete elektronski obrazec, izpolnite vlogo, jo podpišete s kvalificiranim digitalnim potrdilom, po potrebi plačate takso in vlogo elektronsko oddate. S tem odpiramo elektronska vrata za celovito dostopnost spletne oddaje vlog.

2. e-obveščanje občanov

Nova spletna stran vam omogoča prejemanje elektronskih obvestil in SMS sporočil (SMS obveščanje je na voljo le za urgentna obvestila). Na spletni strani lahko izberete, katere kategorije obvestil želite prejemati (novice, dogodki, razpisi, seje, časopisi, urgentna obvestila...) in z vnosom e-poštnega naslova izvedete brezplačno naročilo na obveščanje. Ob objavi nove vsebine na spletni strani občine boste prejeli obvestilo, skladno z izbrano nastavitvijo (enkrat dnevno ali enkrat tedensko).

3. e-participacija občanov

Nova spletna stran omogoča oddajo predlogov in pobud občanov po kategorijah, pri čemer prejete predloge zbiramo in jih obdelujemo brez neposrednega odgovarjanja na prejete predloge. V kolikor želite prejeti odgovor na svojo pobudo ali imate kakršno koli vprašanje za nas, smo za vas pripravili posebno kategorijo za postavljanje vprašanj, kjer se bomo trudili odgovoriti vam v čim krajšem času.

4. Delovanje na mobilnih napravah

Nova spletna stran je prilagojena delovanju na mobilnih napravah (mobiteli in tablični računalniki); tako bo brskanje po spletni strani na vašem mobilniku ali tabličnem računalniku odslej bistveno bolj prijazno in preprosto. Izgled strani se namreč prilagaja velikosti zaslona vaše naprave.

• Vsebinska prenova

Vsebinska prenova spletne strani je bila razdeljena v dve fazi. V prvi fazi smo se osredotočili na prilagoditev izgleda potrebam občine, druga faza pa je bila namenjena posodobitvi in reorganizaciji vsebin.

1. Prilagoditev izgleda

Sodobne smernice oblikovanja spletnih strani so osredotočene na minimalističen izgled, s prevladujočo belo barvo in jasno pregledno vsebinsko strukturo. Spletna stran je minimalistična in hkrati tudi vsebinsko zelo pregledna. Vse vsebine so odslej dostopne z enim do največ dvema klikoma v glavnem meniju, osrednja stran pa vam ponuja hitre ikone za dostop do najpogosteje iskanih vsebin.

2. Zakonska skladnost

Nova spletna stran ustreza zakonskim zahtevam, ki smo jih morali upoštevati ob vzpostavljanju e-stika z občani. Vse te zahteve smo združili z željo ponuditi nove storitve na spletni strani, tako da nova spletna stran vsebuje katalog informacij javnega značaja, splošne pogoje uporabe, informacije o avtorskih pravicah, pravilnik o piškotkih, vsebino, vezano na varstvo osebnih podatkov, skladnost obračunavanja taks z zakonom o upravnih taksah, oddajo vlog skladno z določili elektronskega poslovanja...

3. Posodobitev obstoječih vsebin

Prenova spletne strani je zahtevala tudi vsebinski pregled in posodobitev obstoječih vsebin. Ponudnik, ki je spletno stran izdelal, je največji ponudnik spletnih strani za občine v Sloveniji. Objavljene niso le vsebine, ki naj bi jih občina obvezno objavila na spletni strani, ampak smo skušali obseg vsebin razširiti na način, da bodo vsebine sovpadale tudi z novimi smernicami in usmeritvami glede lokalnega turizma in razvoja občine.

Gregor OVNIK

V Račah bo zaživela knjižnica

Jesenski čas smo izkoristili tudi za prve korake k izpolnitvi dolgoletne želje marsikaterega občana naše občine in sicer za vzpostavitev krajevne knjižnice. Trenutno so knjižnične storitve prebivalcem občine Rače-Fram zagotovljene v Mariborski knjižnici in v vseh njenih enotah v širšem okolišu, naše kraje pa obiskuje tudi potujoča knjižnica (bibliobus).

Knjižnične storitve se izvajajo na osnovi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Mariborska knjižnica, katere soustanoviteljica je tudi naša občina. V skladu s standardi in strokovnimi priporočili za splošne knjižnice izpolnjujemo pogoje za vzpostavitev krajevne - občinske knjižnice.

V novembru smo predstavniki občine kot investitorja in vodje projekta, skupaj z vodstvom Mariborske knjižnice in arhitektom, izvedli prvi delovni (usklajevalni) sestanek, kjer smo opredelili želje, si ogledali možnosti preureditve prostorov za potrebe knjižnice v gradu Rače, začrtali okvirni terminski plan in razdelili naloge.

Na sestanku • foto: Simona Antolič

Začetne stroške investicije smo vključili med izdatke občinskega proračuna 2020 ter pristopili k izvedbi idejne zasnove.

Mateja FREŠER

V letu 2019 upokojena Anton Fric in Cvetka Jager

Človek se na poti, dolgi (praviloma vsaj) štiri desetletja, kolikor je v naši državi potrebno biti v delovnem razmerju, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije izda odločbo o upravičenosti do upokojitve in pokojnine, običajno sooči z več delodajalci. In upamo si trditi, da imata posebno mesto ter se v spomin trajno zasidrata vsaj dva: prvi in zadnji. Da je temu res tako, potrjujeta tudi Anton Fric in Cvetka Jager, naša (sedaj že bivša) sodelavca, ki bosta kot zadnjega delodajalca pomnila Občino Rače-Fram, natančneje njen režijski obrat. V sklopu slednjega sta najprej delala kot udeleženca javnih del (na področju urejanja okolja), v zadnjem obdobju pa sta bila redno zaposlena na komunalnem področju.

Anton Fric se je od nas poslovil junija, Cvetka Jager pa oktobra 2019. Kolegi iz režijskega obrata so na grajskem dvorišču obema pripravili hudomušno poslovilno sceno, se jima zahvalili za vse skupaj preživete delovne in družabne trenutke ter jima dali vedeti, da ju bodo pogrešali.

Antona Frica (levo) so sodelavci iz režijskega obrata takole pospremili v pokoj; junij 2019

Cvetlice bodo najbolj pogrešale Cvetko Jager (v ospredju), ki je status upokojenke pridobila jeseni 2019

Tudi v imenu širšega kolektiva se jima zahvaljujemo za sodelovanje in jima želimo mnoga zdrava in zadovoljna leta!

mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica občinske uprave

Slovo od naše drage sodelavke Petre Plešivčnik

Pisal se je 17. 1. 1984, ko je na svet privekala Petra Plešivčnik, prikupno in zvedavo dekletce, polno smeha, nalezljive energije in razigranosti. Deklica je v tem duhu tudi rastla in odraščala ter se po zaključku srednje šole odločila, da sta pravo in pravičnost tisti področji in usmeritvi, ki jima želi v življenju najprej študijsko, nato pa še poklicno slediti. Rečeno – storjeno.

Pisalo se je leto 2012, ko je Petra skozi vrata Občine Rače-Fram prvič stopila kot nova sodelavka naše občinske uprave. S seboj je prinesla veliko pozitivnega – poleg delovne prizadevnosti in razgledanosti tudi mladostno dobrovoljnost, prijaznost, hudomušnost in kanček zabavnega sarkazma, ki ji je bil tako ljub. Izjemno rada je imela svoje domače ter prijatelje in neredko je tudi nam, sodelavcem, znala povedati in pokazati, kako dobro se počuti med nami in koliko ji pomenimo.

A idila ni trajala dolgo. Prav na svoj 30. rojstni dan je ležala na operacijski mizi. Diagnoza ni obetala nič dobrega, a je verjela, da zmore, da bo zmagala. Nekaj časa je zmotno res kazalo tako. V tistem času je postala svetovna popotnica in skupaj z njo smo se veselili, ko so napočili dnevi dopusta in je lahko službene pravne posle zamenjala za njej najljubše opravilo na svetu – potovanja, med katerimi je spoznala, da je Bali tisti duhovni košček sveta, kamor bi se želela vračati.

Nato se je upanje, ki je bilo Petrino najmočnejše orožje, zamajalo. Meseci in leta so tekla in postalo je tako hudo, da kljub silni želji, da bi delala, to ni bilo več mogoče. Dokler je še zmogla, se je trudila z obiski na občini, da smo se tu in tam vsaj malo naužili njene in ona naše bližine. Letos je usahnilo tudi to ...

Pisal se je 1. 12. 2019. Bila je vremensko turobna nedelja, ki jo je večina preživljala doma, ob prižgani prvi adventni svečki. Petra je tedaj bila svoj poslednji boj. Tokrat ji, žal, ni uspelo.

Petra, bila si in ostajaš naša zvezdica. In odšla si, kot si to sama imenovala, med zvezdice. Mnogo prezgodaj. V edino olajšanje nam je, da ne čutiš nobenih bolečin več, da si odrešena vseh tegob.

Draga Petra, ostajaš v naših srcih. Za zmeraj. Počivaj v miru!

Župan in tvoje sodelavke ter sodelavci iz OU Občine Rače-Fram

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

Letos veliko narejenega, tudi za leto 2020 planov ne primanjkuje

V zadnjih novembrskih dneh zaključujemo z investicijskimi deli na komunalnem področju, ki so bila predvidena v koledarskem letu 2019. Ob koncu leta običajno analiziramo tudi, ali smo izpolnili načrtane plane na področju komunale.

V drugi polovici letošnjega leta smo imeli 'odprtih' kar nekaj gradbišč, vezanih tako na vzdrževalna kot tudi na investicijska dela. Obseg vzdrževalnih del se iz leta v leto povečuje, saj kanalizacijsko in vodovodno omrežje zaradi potreb občanov vsakoletno širimo, obenem pa je komunalna infrastruktura na posameznih odsekih tudi dotrajana. Predvsem v hitro rastočem Morju je ostalo nekaj območij, kjer je potrebna izgradnja kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih voda. Na osnovi pridobljenega gradbenega dovoljenja za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja na širšem območju naselja Morje

smo tudi v letu 2019 intenzivno pristopili k nadaljevanju širitve javnega kanalizacijskega omrežja za odpadne vode. Tako smo zgradili kolektorje za odpadne fekalne vode na delu Strme ulice in Tajne ter Ceste na Bukovec.

Prav tako je v fazi izgradnje kanalizacija na Cvetlični ulici v Morju in rekonstrukcija Sončne ulice v Račah s položitvijo komunalnih vodov.

Ker se investicija 'Kanalizacija Morje 5. faza' nadaljuje tudi v letu 2020, prosimo občane za poslušnost in razumevanje med samim nadaljevanjem gradnje fekalnih kolektorjev, saj bodo zaradi slednje na posameznih cestnih odsekih postavljenečasne delne ali popolne cestne zapore.

Gradbena dela, vezana na širitev javnega kanalizacijskega omrežja v naselju Ješenca, so bila s strani glavnega izvajalca (podjetje Nigrad d.d.) zaključena v novembru.

Pred predajo objekta je dolžan izvajalec zagotoviti tesnost kanalov s tlačnimi preizkusi. Takoj po zagotovitvi tega bodo kolektorji predani v uporabo, o čemer bodo krajanje Ješence pisno obveščeni. Na območjih, kjer zaradi razgibanosti terena, manjše poseljenosti in posledično nesorazmernih stroškov izvedbe ne predvidevamo izgradnje javnega kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih voda, bomo, tako kot v preteklih letih, tudi v koledarskem letu 2020 iz občinskega proračuna nudili sofinanciranje za izgradnjo malih bioloških čistilnih naprav in hišnih črpališč za odpadne vode.

V jesenskem času smo se skupaj s krajanje veselili kar nekaj otvoritev novo asfaltiranih cest oz. cestnih odsekov.

Otvoritev odseka ceste na Strmi ulici v Morju

Otvoritev odseka ceste v Morju – Cesta na Bukovec

Otvoritev ceste proti Špendlovim v Planici

Na cestni infrastrukturi je bilo v jesenskih mesecih izvedenih tudi precej vzdrževalnih del; predvsem gre za dotrajana vozišča na asfaltnih površinah, udarne jame z mrežastimi razpokami ter ob povečanem številu tovornih vozil za sprotne sanacije obcestnih bankin.

Krpanje asfaltnih površin na območju Rač

Sanacija cestišč v Framu

Obnova državne ceste skozi Fram

Sanacija kanalizacijskih pokrovov

Izgradnja mešane površine za pešce in kolesarje ob Bistriški cesti (odsek od Radizela do semaforiziranega križišča v Framu in od križišča z Mlinsko do Prisojne ulice v Morju) je predvidena v letu 2020.

V zvezi s težko pričakovano izvedbo izvenmivojskega križanja (podvoza) državne ceste z železniško progo v Račah smo v fazi izdelave idejne zasnove. Seveda si zaradi velike frekvence vozil skozi naselje Rače močno prizadevamo, da bi do realizacije projekta prišlo v doglednem času, vendar o terminskih rokih zaradi kompleksnosti projekta ne upamo 'glasno' govoriti.

Taki prizori so ob Ljubljanski cesti v Račah (na obeh straneh železniške proge) zelo pogosti

Na razpisu izbrano Podjetje za gozdne gradnje in hortikulturo d.o.o. je pričelo s širitvijo pokopališča v Framu. V kolikor vremenske razmere ne bodo omogočale nadaljevanja del v decembru 2019, se bo investicija zaključila predvidoma v prvi polovici leta 2020.

S ciljem kar najvišje ravni prometne varnosti skušamo (v skladu z veljavno prometno zakonodajo in cestno varnostnimi predpisi) poskrbeti tudi za ustrezno vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo. Vlaganja v cestno razsvetljava prav tako pripomorejo k povečani varnosti udeleženih v prometu. Omrežje javne razsvetljave smo v letu 2019 obnavljali in širili (nameščene LED svetilke ob povečani varnosti vodijo k zmanjševanju in racionalizaciji porabe proračunskih sredstev) v sklopu izvedbe vodovodnega, optičnega in kanalizacijskega omrežja.

V zimskem času je prometna varnost zaradi neugodnih vremenskih razmer še posebej odvisna od prizadevnih lokalnih izvajalcev zimske službe, ki bodo tudi to zimo sedli na delovne stroje in po najboljših močeh odstranjevali sneg s cestišč in drugih javnih površin. Sodelavci v Režijskem obratu Občine Rače-Fram so poskrbeli za postavitev snežnih količkov ob voziščih ter namestitev ustrezne vertikalne signalizacije (prometni znaki za snežne verige).

Pozabiti ne smemo na področje ekologije in ravnanja z odpadki, ki se jih prav v prazničnih dneh pojavi največ. Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah se nekateri občani pridno poslužujejo. Odlaganje ločenih odpadkov je za naše občane ob predložitvi odrezka Komunale Slovenska Bistrica d.o.o., ki dokazuje vključenost posameznega gospodinjstva v redni odvoz gospodinjstevskih odpadkov, brezplačno. Podjetnikom pa vnovič velja opozorilo, da so dolžni odvoz in odlaganje odpadkov iz dejavnosti organizirati v lastni režiji, saj zanje odlaganje tovrstnih odpadkov na zbirnem centru ni predvideno!

In še povsem 'sveža' informacija v zvezi z zbiranjem, ločevanjem, odlaganjem in predvsem prevzemom komunalnih odpadkov. Podjetje Komunala Slovenska Bistrica d.o.o. je na osnovi veljavne uredbe in Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki pričelo z **ukinjanjem t.i. ekoloških otokov** in s tem spremembo načina/mesta za odvoz odpadnega stekla in papirja; **tudi steklo in papir bo izvajalec ob določenih terminih odvažal neposredno izpred domov občanov.**

Embalažo in steklo je potrebno odlagati v vreče (z izjemo stanovalcev večstanovanjskih objektov, kjer je sistem drugačen), papir pa v za to namenjene zabojnike.

Termine odvozov vam bo (zraven izdanih položnic) posredoval izvajalec javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki Komunala Slovenska Bistrica d.o.o., prav tako pa so termini odvozov za posamezne ulice in naselja objavljeni na njihovi spletni strani.

Ko že teče beseda o ločevanju odpadkov, še obvestilo občanom, da bodo decembra 2019 in januarja 2020 vsa gospodinjstva, ki so vključena v sistem rednega odvoza gospodinjskih odpadkov, prejela vreče za ločeno zbiranje embalaže in stekla v gospodinjstvih, ki bodo posameznemu gospodinjstvu zadostovale do konca prihodnjega koledarskega leta.

• Odvoz kosovnih odpadkov

Odvoz kosovnih odpadkov poteka po sistemu '**na klic**'. Gre za nekoliko spremenjeno obliko odvoza kosovnih odpadkov (ta nadomešča vsakoletno enotedensko pomladansko akcijo 'Od vrat do vrat', ki je bila s sistemom 'na klic' ukinjena).

Gospodinjstva torej lahko kadarkoli (enkrat v koledarskem letu) obvestijo Komunalo Slovenska Bistrica d.o.o. o želenem odvozu in o vrstah kosovnih odpadkov. To je mogoče storiti s prijavnico, ki je objavljena na spletni strani: <http://www.komunala-slb.si/kosovni-odpadki.html>. Izpolnjeno prijavnico pošljete (po pošti, faxu ali e-pošti) na naslov: Komunala Slovenska Bistrica d.o.o., Ul. Pohorskega bataljona 12, 2310 Slovenska Bistrica ali pa izpolnite kar **spletni obrazec** za naročanje odvoza kosovnih odpadkov. Za odvoz kosovnih odpadkov se lahko prijavite tudi po telefonu (tel. št.: 02/80 55 416).

Odvoz kosovnih odpadkov poteka ob sobotah, ko je zbranih dovolj prijav oz. najkasneje v 6 tednih od naročila. O odvozu boste vsaj 3 dni prej pisno obveščeni. Prijavljene kosovne odpadke na dan odvoza nastavite na stalno prevzemno mesto (do 6. ure zjutraj).

• Obvestilo o 'zimskem' obratovalnem času Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah

V zimskem času (med 1. novembrom in 15. marcem) bo Zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov Rače odprt **vsako sredo med 13. in 17. uro ter vsako soboto med 9. in 13. uro**. Ob prazničnih dneh bo zbirni center zaprt. Sprememba urnika obratovanja velja do 15. marca 2020, ko bomo znova prešli na poletni delovni čas zbirnega centra v Račah.

Ponovno moramo poudariti, da zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov ni namenjen pravnim, temveč zgolj fizičnim osebam oz. gospodinjstvom v naši občini. Podjetniki si morajo v lastni režiji zagotoviti ločen odvoz odpadkov iz dejavnosti.

Mešanih oz. nesortiranih odpadkov na zbirnem centru v Račah ne bomo prevzemali, saj je zbirni center namenjen zgolj zbiranju LOČENIH ODPADKOV!

Občane vljudno prosimo, da ločene odpadke (na osnovi izkazanega odrezka položnice o vključenosti v sistem odvoza komunalnih odpadkov) odložijo v obratovalnem času zbirnega centra in ne izven obratovalnega časa pred sam vhod, kar je nekaterim že prišlo v grdo navado, ki med drugim onemogoča optimalni logistični proces praznjenja zabojnikov. Prav tako je vsakršno odlaganje odpadkov in ostalih materialov v bivšo SCT jamo strogo prepovedano!

Ob zaključku koledarskega leta in bližajočih se praznikih želim vsem obilo osebne sreče.

Pripravil: Samo RAJŠP

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Pomagamo mladim

• Staršem novorojencev med 250 in 400 evrov prispevka ob rojstvu otroka

Staršem - vlagateljem vlog za občinski denarni prispevek za novorojenca iz proračuna Občine Rače-Fram namenjamo 250 EUR za prvega, 300 EUR za drugega in 400 EUR za tretjega in morebitne nadaljnje otroke.

Ugotavljamo, da smo v obdobju med septembrom in vključno novembrom 2019 medse z veseljem sprejeli (vsaj) 19 mini nadobudnežev in nadobudnic, od tega 11 deklic in 8 dečkov. Med njimi je enajst prvorojencev, sedem dojenčkov sta po vrnitvi iz porodnišnice doma že pričakala bratec ali sestra, v enem primeru pa gre za tretjega otroka iste družine.

Objavljamo imena otrok, za katere je bil prispevek za novorojenca uveljavljen v zadnjih treh mesecih in so starši soglašali z objavo te informacije: Zala Vita Maver, Ema Kramberger, Luka Štauber, Hana Firbas, Žak Robar, Oskar Rotovnik, Eva Kerlatec, Lana Harih, Lorelei Jarc, Mia Kancler, Evia Senekovič, Tara Majer, Gal Žgalin, Vitan Tašker, Tian Kolarič in Anika Kirbiš (za tri izmed novorojencev, dva dečka in deklico, vsi so prvi otroci posamezne družine, starši niso podali soglasja za poimensko objavo podatkov o otroku).

V letošnjih prvih enajstih mesecih je bilo skupno vloženih 74 vlog za občinski denarni prispevek za novorojenca. Čeprav verjamemo, da lahko december še presenetiti, lahko že sedaj z veliko verjetnostjo sklepamo, da 'baby-booma', kakršnemu smo bili priče leta 2014 (96 vloženih vlog za novorojenca), letos ni pričakovati.

Vsem malčkom želimo čvrsto zdravje, v ljubeči družbi mamic, atijev in drugih družinskih članov pa čim več radosti in (začasno) brezzobih nasmehov.

• Za 435 dijakov in študentov s 1. 1. 2020 dvig občinske žepnine iz 40 na 50 evrov mesečno

V Novicah št. 82-2/2019 (izšle julija 2019) in na naši spletni strani smo, na osnovi na 27. redni seji Občinskega sveta Občine Rače-Fram (z dne 30. 5. 2018) sprejetega sklepa, objavili Javni razpis za dodelitev občinskih žepnin dijaku in študentu za šolsko/študijsko leto 2019/20.

Do občinske žepnine, ki prejemnikom pripada od 1. septembra tekočega do 30. junija naslednjega leta

(10 mesecev), so upravičeni naši šolajoči se občani, ki izpolnjujejo osnovne splošne pogoje (imajo v času oddaje vloge stalno prebivališče na območju občine Rače-Fram, se pravočasno prijavijo na javni razpis za dodelitev žepnin ter oddajo popolno vlogo) ter posebne pogoje, ki so vezani na status dijaka oz. študenta ter na njegovo starost (dijaki, ki želijo uveljaviti pravico do občinske žepnine, v času vložitve tovrstne vloge še ne smejo dopolniti 20 let, za študente prvih letnikov pa v tem študijskem letu velja, da so do žepnine upravičeni, v kolikor so bili rojeni po 30. 6. 1999, medtem ko je pri študentih višjih letnikov zgornja starostna meja za pridobitev občinske žepnine 25 let, pri študentih medicine ali veterinarske medicine pa 27 let).

Število vloženih vlog za občinske žepnine se je v letu 2019 ustavilo pri doslej rekordnem številu 450. Ugodeno je bilo 435 vlogam, od katerih so jih 277 vložili dijaki, 158 pa študenti (petnajstim študentom zaradi neizpolnjevanja katerega izmed razpisanih pogojev želje po pridobitvi občinske žepnine letos nismo mogli izpolniti). Upravičenci so prvo nakazilo na svoje transakcijske račune prejeli konec novembra (s poračuni od septembra naprej) in sicer 40 evrov za posamezni mesec.

Dodeljevanje žepnin na tak način in v tolikšnem obsegu predstavlja edinstveno pravico, ki je vrstniki dijakov in študentov iz naše občine niso deležni v nobenem drugem lokalnem okolju. Še več: **na predlog župana in po soglasno sprejetem sklepu občinskega sveta (7. redna seja, 5. 11. 2019) bo znesek občinskih žepnin za dijake in študente z novim letom zvišan, kar pomeni, da bodo upravičenci od 1. 1. 2020 dalje prejeli mesečno 50 (letno 500) evrov iz občinskega proračuna.**

Občinska žepnina bo od 1. 1. 2020 dalje zvišana in bo znašala 50 EUR mesečno (500 EUR na letni ravni)

Na osnovi navedenega smo v proračunu za leto 2020 za občinske žepnine zagotovili kar 225.000 evrov.

Z ozirom na številne pozitivne odzive občinske žepnine mladim večinoma očitno veliko pomenijo in so nadvse dobrodošle, saj vsaj nekoliko olajšajo finančne skrbi tako njim kot njihovim staršem.

Vsem dijakom in študentom želimo uspešno izobraževalno pot, da pri morebitnih težavah na njej vselej vztrajajo in najdejo most, pri tem pa uživajo čim lepšo mladost!

• Javna dela za leto 2020

Javna dela kot oblika aktivne politike zaposlovanja so postala domala nepogrešljiva tudi v lokalnih skupnostih.

V Občini Rače-Fram si vsako leto znova intenzivno prizadevamo, da bi z zaposlovanjem preko programov javnih del zadostili čim več potrebam v lokalnem okolju, s tem pa obenem čim širšemu krogu dolgotrajnih (na tem je še poseben poudarek) iskalcev zaposlitve ponudili priložnost za delo in s tem za lasten zaslužek, ki nudi ne le možnost preživetja oz. dostojnejšega življenja, temveč pomembno vpliva tudi na dvig samopodobe in ohranjanje oz. vnovično navezavo socialnih stikov posameznika.

V času priprave tega zapisa (konec druge polovice novembra) še čakamo, da Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) objavi javno povabilo za izbor programov javnih del v RS za leto 2020. Čeprav se pogoji vsako leto bolj zaostrejejo, se bomo v mejah mogočega tudi letos potrudili, da bi tudi v prihodnjem letu delavcem režijskega obrata pri nalogah na komunalnem področju oz. pri urejanju okolja in prostora lahko potrebno pomoč nudili udeleženci javnih del, ki večinoma radi delajo za dobrobit občine.

Občina Rače-Fram pa vsako leto podpre tudi nekatere programe drugih izvajalcev - domačih vzgojno-izobraževalnih in varstvenih zavodov ter različnih zunanjih neprofitnih izvajalcev, ki nas zaprosijo za potrditev izjave o javnem interesu za prijavo pripravljenih programov JD z njihove strani, v katere praviloma prav tako vključujejo naše občane - dolgotrajne iskalce zaposlitve (osebe, katerih neprekinjena brezposelnost traja vsaj leto oz. dve).

Jesenski utrinek: udeležnika javnih del pri opravih na grajskem dvorišču; november 2019

Z veseljem lahko povemo, da so sedaj že dolgoletne izkušnje, ki jih imamo z izvajanjem javnih del, praviloma dobre. Manj prijetna plat javnih del, ki imajo, kar zadeva časovno možnost vključenosti posameznikov, omejen rok trajanja (praviloma leto dni), pa je, da se vsako leto težko poslovimo od udeležencev, ki so vsak zase in kot celota prispevali pomembne kamenčke v naš skupen mozaik prizadevanj za celostno čim boljše in čim lepše urejeno občino Rače-Fram. Želimo si, da bi tudi v letu 2020 dobili to priložnost!

Pripravila: Simona ANTOLIČ

TURIZEM

Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2019'

Podelitev priznanj za lepo urejeno okolje in prizadevanje za lepši videz naše občine v letu 2019

Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2019' je potekal v sredo, 27. novembra 2019, na slovesni podelitvi priznanj v Beli dvorani gradu v Račah.

Župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek in ocenjevalna komisija so podelili skupno 51 priznanj (od tega eno najvišje) nagrajencem za najlepše urejene stanovanjske stavbe, poslovne objekte in kmečka dvorišča v občini Rače Fram.

Namen tega vseslovenskega projekta je spodbujati in ozaveščati ljudi, da urejajo svoje bivalno, krajevno, podjetniško in društveno okolje, kjer stanujejo, živijo, delajo, se družijo in dopustujejo.

Lepo in okusno urejeno okolje ter cvetoči balkoni so prava paša za oči in balzam za dušo

Projekt je hkrati spodbuda za dobro organizirane redne dejavnosti komunalnih, okoljevarstvenih podjetij in drugih služb ter veliko prispeva k urejenosti in celostni podobi Slovenije.

Vsebino projekta stalno nadgrajujemo. Posebno pozornost namenjamo celoviti urejenosti krajev in kakovosti turistične ponudbe, ki se ocenjuje na podlagi učinkovitosti trženja in promocije turističnih produktov. Čisto in urejeno okolje, naravna in kulturna dediščina, lokalni turistični produkti - vse to vpliva na prepoznavnost kraja, predvsem pa na zadovoljstvo gostov.

Letošnji nagrajenci:

* Kategorija 'stanovanjske stavbe';

priznanja so prejeli:

družina Škrinjar, Nad gradom 11 • Marija Petek-Verdev, Turnerjeva ulica 68 • Vera Jelšek, Ješenca 39A • Zdenka Čretnik, Ješenca 63 • družina Rodošek, Brezula 12 • Frida Knafelj, Ješenca 47 • družina Mojzeš, Ješenca 25B • družina Kužner, K ribniku 6 • Leopoldina Razboršek, K ribniku 4 • Rozalija Ogorevc, Kratka ulica 4 • Irena Baumhagl, Turnerjeva ulica 90 • družina Pečovnik, Turnerjeva ulica 97 • Irena Gorišek, Ulica talcev 1 • Jožica Zorec, Turnerjeva ulica 88 • Mirko Repnik, Kopivnik 24C • Franc Repnik, Kopivnik 24B • Marija Pauman, Brezula 29 • Jožica Vindiš, Brezula 52A • družina Lah-Furek, Podova 29 • družina Ačko-Babšek, Spodnja Gorica 10 • družina Goričan, Ob gozdu 5 • družina Primožič, Morska cesta 116 • Jožica Cehtel, Morska cesta 137A • Anica Šoštarich, Tajna 4 • Mojca Šoštarich-Zupanc, Tajna 6 • Danica Zorjan, Tajna 8 • Angela Štern, Tajna 35 • družina Jerovšek, Stara gora 40 • Mojca in Zdravko Lesjak, Brezovec 49 • Cvetka Dvoršak, Ljubljanska cesta 77 • družina Braunsberger, Ptujška cesta 58 • družina Hameršak, Cesta talcev 84 • družina Hauptman, Ptujška cesta 54 • družina Roner, Cesta talcev 9 • družina Vihar, Ob potoku 51 • Marica Kozoderc, Cesta talcev 17 • Marija in Franc Florjančič, Ulica bratov Turjakov 21 • Danica Pahernik, Delavska ulica 13 • Irena Renčelj, Ptujška cesta 72 • Mirica Mlakar, Podova 23 • Ivan Majer, Ob železnici 1.

* Kategorija 'poslovni in družbeni objekti';

priznanja so prejeli:

Gostilna Karla, Ljubljanska cesta 17, Rače • Gasilski dom Fram, Turnerjeva ulica 105, Fram • Gasilski dom Podova, Podova 26.

* Kategorija 'kmečka dvorišča';

priznanja so prejeli:

kmetija Motaln-Šturm, Požeg 12 • Silva Krajnc, Grajski

trg 7, Rače • kmetija Bandur, Ulica bratov Turjakov 38 • turistična kmetija 'Pri Baronu', Planica 6 • turistična kmetija Štern – 'Pri Kovačniku', Planica 9 • kmetija Štern, Tajna 37.

Najvišje priznanje v kategoriji 'stanovanjske stavbe' je letos z veseljem prejela družina Firbas-Mihurko iz Delavske ulice 18 v Račah. Ob tej priložnosti je njihova predstavnica županu in ostalim navzočim predstavila tudi svoj odnos do sodelovanja in vidik razvoja tega okoljsko turističnega projekta (*več na notranji hrbtni strani ovitka Novic - op. ured.*).

V sklopu dogodka večera smo predstavili tudi nov promocijski film o občini Rače-Fram (nastal je v režiji Franca Kopiča in si ga lahko ogledate tudi na spletni strani občine).

Večer so z glasbeno pevskim nastopom z mladostno obarvali Jurij Mijovič, Anja Kolarič in Blažka Garmut.

V preddverju Bele dvorane so članice ročnodelskega krožka Metuljček Rače (delujejo v sklopu KUD Rače) pripravile tradicionalno razstavo njihovih unikatnih ročnodelskih izdelkov. Tudi njim izrekamo veliko občudovanje in zahvalo za doprinos k ohranjanju tovrstne dediščine (*glejte str. 48*).

Družabno srečanje se je nadaljevalo s pogostitvijo lokalnih kulinarčnih dobrot, ki jo tradicionalno pripravljajo članice Društva podeželskih žena Klasje (*str. 48*).

Naša dežela je resnično lepa in gostoljubna!

Pripravila: Tanja KOSI

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OŠ Rače - VRTEC RAČE

Nepozabne vrtčevske dogodivščine

• Medgeneracijsko druženje

V četrtek, 14. 11. 2019, smo otroci in vzgojiteljci iz skupine Kapljice Enote vrtca Rače obiskali Medgeneracijski center DANica Rače-Fram. Tam so nas zelo lepo sprejeli in za nas pripravili likovno delavnico.

Ustvarjalnost otrok

Druženje se je nadaljevalo ob prijetnem kramljanju in prijazni pogostitvi s čajem ter bombončki. Ob odhodu smo se jim lepo zahvalili s simboličnim darilcem in risbicami otrok.

V življenju se ves čas prepletata mladost kot tudi starost in najlepše je, če hodita skupaj z roko v roki.

• Tudi naš vrtec je poskočen

Ker smo željni novih izzivov, smo se v skupini Sončki prijaviли na natečaj 'Poskočna turneja s PIKA POKO'. Skupaj z otroki smo se lotili aktivnosti. Najprej smo zavrteli pesem Pikapolonica, ki nam je šla takoj v uho. Otroci so že ob prvem poslušanju plesali, skakali, se vrteli in zabavali. Sledil je večkratni ogled videospota Poskočnih muzikantov na omenjeno pesem. Ko je bilo pesmi konec, so se slišali samo vzkliki otrok: »Še, še, še!« Prijeli smo se za roke in začeli spontano plesati v krogu - levo, desno. Napihovali smo balon in vrteli mlinček. Aktivnost je dobro uspela. S sodelavko sva bili presenečeni nad odzivom otrok, ki so bili srečni, nasmejani in zadovoljni. Nato je bilo potrebno samo še vse skupaj posneti in zmontirati v video. Da pa smo 'padli

noter', se še bolj povezali in navdušili nad pikapolonico, smo te ljubke živalce tudi izdelali - otroci so naslikali velike, rdeče, s črnimi pikami, nato pa motiv izrezali. Vzgojiteljci sva poskrbeli, da so se navadne pikapolonice spremenile v lutke na palici. To je bilo navdušenje! Da smo dogajanje še popestrili, smo napihovali balone, jih metali v zrak, ob tem pa malce noreli in se živahno vrteli. Ker mi je bilo kot vzgojiteljci težko združiti ples z otroki, skrbeti za glasbo in ob vsem tem še snemati, sva se s sodelavko odločili k sodelovanju povabiti prijetnega in vedno priskočiti na pomoč pripravljenega fotografa Nejca Faleža. Takoj je privolil in že naslednji dan se nam je pridružil z vsemi svojimi specialnimi pripomočki. Posnel nas je z različnimi objektivimi, v različnih kadrih in kar se da hitro zmontiral filmček. Zato gre v tem trenutku velika zahvala za sodelovanje, pomoč pri promociji in prostovoljno delo njemu in njegovemu Jesters studiu.

Ko je bil video narejen, smo ga naložili na splet in razširili novico med starše, prijatelje in znance, saj je bilo potrebno za naš video vsak dan oddati glas. Lahko se pohvalimo, da smo na koncu glasovanja, ki je potekalo vse do 30. 10. 2019, zasedli odlično 14. mesto (prijavljenih je bilo 42 vrtcev). Sledila je težko pričakovana nagrada. 20. 11. 2019 zjutraj so nas obiskali Poskočni muzikanti in maskota trgovine Pikapolonica. Ker je bilo kar nekaj otrok bolnih in zato odsotnih, smo nagrado delili tudi s sosednjo igralnico oz. tamkajšnjimi otroki in vzgojiteljicami Snežink. Živ žav otrok je hitro utihnil, ko sta v igralnico stopila Dejan Krajnc in Jože Kotnik ter zapela pesem 'Adijo Madam'. S svojo pojavo in instrumenti, sta otroke popolnoma prevzela. Nekateri med njimi so bili presenečeni, šokirani, drugi navdušeni, nasmejani. Kmalu smo se vsi aklimatizirali na družbo drug drugega in začeli skupaj plesati, rajati, se zabavati. Pri pesmi Pika poka se nam je pridružila še maskota Pikapolonica.

Vzgojiteljice smo poskrbele, da se je vzdušje do konca razgrela, saj smo v igralnico prinesle veliko rdečih balonov s poslikanimi pikapolonicami. Tudi otrokom smo na obraze narisale pikapolonice. Tako lepo jih je bilo videti in opazovati njihovo razigranost, veselje in poskočnost! Dogodek je res bil nekaj posebnega!

Poskočni muzikanti so nam polepšali dopoldne, ga zaznamovali s svojo podobo in pripravili lepo prese- nečenje za otroke. Dajali smo si 'petke', plesali, peli in se tudi kaj naučili. Nasmehi so postali še širši, ko nam je maskota Pikapolonica razdelila pobarvanke, igre za urjenje spomina in posebne nalepke (tattooje) za otroke. Sledilo je še fotografiranje in zadnja pesem v slovo, saj se je glasbenim gostom že mudilo v drug vrtec.

'Poskočni' so dejali: »Otroci nas spomnijo na to, kar čez leta pozabimo in nam na obraz narišejo čisto srečo!«

Natalija BODNER, dipl. vzg.

OŠ Fram - VRTEC FRAM

Novo šolsko leto - novi začetki v vrtcu Fram

Vzgojitelji v Enoti vrtca Fram smo v letošnjem letu še posebej veselo zakorakali v novo šolsko leto, saj smo dobili novi - osmi oddelek. Tako je letos v naši 'hiši' kar 159 malih nadobudnežev.

September je bil uvajalni mesec, v katerem smo predvsem spletali prijateljske vezi in spoznavali vrtec ter našo okolico. Na prvi jesenski dan nas je obiskala tudi Tetka Jesen, ki je v naš vrtec prinesla jesenske pridelke.

In že je napočil oktober, ki se začne s tednom otroka. Letošnji je imel naslov *Naše pravice* in prinesel zelo pestro dogajanje.

V ponedeljek so nas obiskali vojak in vojakinje iz 72. brigade Slovenske vojske iz Maribora in otrokom predstavili svoj delovni dan. Skupaj so telovadili, spoznali, kako se naredi bivak, zunaj na igrišču pa jih je čakal še vojaški avto, s katerim so se lahko tudi zapeljali.

V torek je v vrtcu dišalo po bučah. Imeli smo namreč bučarjado. Otroci so buče dolbli, se igrali z bučnimi semeni, jih lepili, poslušali ljudsko glasbo in ustvarjali z jesenskimi plodovi.

V sredo smo imeli glasbeni dan. Vzgojitelji smo otrokom zaigrali glasbeno pravljico *Pikapolonica in pikice*, nato pa je vsaka skupina izdelovala svoja glasbila.

Že je bil tu četrtek. Otroci drugega starostnega obdobja so odšli v Lutkovno gledališče Maribor, kjer so si ogledali predstavo z naslovom *Možiček žebliček*.

Za pravo presenečenje pa sta v petek poskrbela Miha in Gašper Malek – brata Malek iz rekreacijsko-ustvarjalnega društva Eleja, ki sta otrokom pričarala pravo cirkuško predstavo.

V tednu otroka smo imeli v vrtcu tudi kostanjev piknik in tržnico domačih dobrot. Piknik je bil zelo dobro obiskan, kostanji so bili zelo slastni in obiskovalci so se lahko posladkali z dobrotami, ki so jih dobili na tržnici. Prisluhnilo so lahko zvoku citer, na katere je zaigrala Monika Heričko in harmoniki, ki jo je raztegnil Jernej Balažic.

V imenu celotnega kolektiva vrtca Fram se zahvaljujem za sodelovanje Kozjereji Frešer, Pohorskim dobrotam, Mozaiku dobrot, Oljarni Fram, Boštjanu Lešniku (lešnikov kruh), pekarni Pri mlinu, Zeliščarstvu Lep, kmetiji Kotnik, Sari Berglez s predstavitvijo Doterra olj, Modri delavnici ter Karmen Sušec in Meliti Emin za poslikave obrazov.

Oktober je tudi mesec požarne varnosti. V ta namen so nas v vrtcu obiskali policisti iz PP Rače in gasilci iz PGD Fram. Izvedli smo še evakuacijsko vajo, na katero so prav tako prišli gasilci.

V novembru smo imeli dan Palčka Bralčka in v vrtec smo dobili prav poseben obisk. Obiskala nas je namreč miška Frida in otrokom prebrala pravljico.

15. novembra smo bili deležni tradicionalnega slovenskega zajtrka. V vrtcu je zadišalo po medu, domačem kruhu, jabolkah in mleku. Veseli smo bili čebelarja, ki je povedal mariskaj novega in zanimivega o čebelicah in medu.

Do konca tega leta nas čaka še kar nekaj dogodkov in lepih dejavnosti, a o tem kaj več prihodnjič, ko bomo že stopili v leto 2020. Naj bo lepo, razigrano in srečno! Še prej pa lep jesenski pozdrav iz vrtca v Framu!

Vanja STRMŠEK, vzgojiteljica

OSNOVNA ŠOLA FRAM

S šapo v dlani

V preteklem šolskem letu smo na OŠ Fram izvajali interdisciplinarni neprofitni projekt *S šapo v dlani*, ki sva ga vodili avtorici tega prispevka. Glavni namen projekta je bil otrokom predstaviti pomen odgovornega lastništva živali, razvijanje poglobljene empatije, generacijsko povezovanje, spodbujanje ustvarjalnosti, miselnih konceptov in ročnih spretnosti ter pozitivnega odnosa do živali in narave ter dolgoročno prispevanje k trajnostnemu razvoju družbe in okolja.

Ker so otroci temelj naše družbe in odraz naših vrednot, je nujno potrebno, da jih vzgojimo v odgovorne odrasle, ki bodo svet široko sprejemali in s srčnostjo pomagali.

V marcu smo obiskali Zavetišče za živali Maribor, kjer nam je Tomaž Kristanič predstavil njihovo poslanstvo. Predavanje in ogled zavetišča sta otroke spodbudila k razmišljanju, kako lahko sami prispevajo k pozitivnemu odnosu do živali. V nadaljevanju smo pripravili ustvarjalne delavnice, kjer so se otroci posvetili izdelovanju igračk za muce. Otroke smo spodbujali tudi k razmišljanju o varovanju in ohranjanju okolja ter izdelali igračke po principu trajnostnega oblikovanja. Znova smo dokazali, da z neomejeno domišljijo presežemo marsikatero le fiktivno, v glavi zastavljeno mejo.

Trajnostno oblikovaje - iz recikliranih materialov so nastale igrače za muce

Obiskal nas je tudi terapevtski par iz društva Tačke pomagačke. Vodnica Mateja Slapnik nam je predstavila

namen in pomen društva, njihovo delo in poslanstvo. Otroci so bili nad vragolijami, ki jih pokazala mala psička Kity, več kot navdušeni in so pri njih veselo sodelovali.

Druženje s terapevtskim parom in vragolije male Kity

V maju smo z otroki izvedli kuharske delavnice, kjer so izpod drobnih prstkov nastali dobri, čudoviti, predvsem pa zdravi priboljški. Otroci so preko ustvarjalne igre usvojili znanja branja recepta ter pomen individualnega doprinosa k celotni skupini in skupnosti. Rezultati njihovega izjemnega sodelovanja govorijo sami zase.

V slogi je moč ... in še diši po topleni; peka priboljškov za živali iz zavetišča

V maju smo živalim v zavetišču predali igračke in priboljške. Verjamemo, da smo jim polepšali vsaj trenutek njihovega tamkajšnjega bivanja.

Predaja ustvarjenega v Zavetišču za živali Maribor

Na koncu, a nikakor ne nazadnje, naj se zahvaliva vsem posameznikom, ki so nam nesebično priskočili na pomoč pri izvedbi projekta.

In kaj naj rečeva za konec? Bilo je čustveno, poučno, ustvarjalno, dišeče. Bilo je vsega po malem in ravno prav za vsakogar. Bilo je tako fantastično, da se bodo v šolskem letu 2019/20 projektu pridružile tudi druge šole.

Lara PLAJH in Smiljanka ŠIMUNDŽA

Projektno delo v OŠ Fram

• GG4U

Za nami je prvo leto (in hkrati priprava na drugo) sodelovanja v bralnem projektu GG4U, katerega kratica pomeni Great Game for You in je zasnovan v obliki bralnega tekmovanja v slovenščini in ne v tujem jeziku, kot bi lahko bili na prvi pogled zavedeni.

Učenci tekmujejo v trojkah, s ciljem, da čim prej pravilno rešijo knjižne uganke, postopno odkrijejo naslove izbranih knjig in skozi različne dejavnosti dokažejo, da so jih tudi prebrali (priprava intervjujev z glavnimi osebami, snemanje video posnetkov, ilustriranje knjižnih platnic, sestavljanje literarnih kritik ipd.). Delo v projektu predvsem zahteva odprte glave, domiselnost in ustvarjalnost, poznavanje uporabe spleta, družabnih omrežij (FB, Instagram), kanalov (Youtube) in tehnologije (računalnik, mobitel, kamera) ter užitek v branju in reševanju knjižnih ugank.

Razigrane članice skupine Bestike so v lanskem šolskem letu vse to upoštevale in med vsemi udeleženci osvojile 1. mesto (naj ob tem povem, da je še ena framska skupina pridnih bralk, Svobodne bralke, pristala na 2. mestu, za kar si prav tako zaslužijo iskrene čestitke) ter

za nagrado prejele obisk Vetrovnika v Logatcu. Skupaj z mentorico, mojo malenkostjo, so se Nika Barber, Maša Belas in Eva Lah (manjkala je Manca Karo) podale na pustolovščin polno pot. Po večurni vožnji z vlakom so se prepustile veččinam letalnega inštruktorja in se v letalni komori počutile kot doma. V krila so ulovile veter, jadrale z njim, ob tem pa jim je na obrazu lebdel nasmešek od ušes do ušes.

'Bestike' z mentorico po doživetju Vetrovnika

Bilo je tako enkratno, da so se letos ponovno zagnano lotile literarnih ugank, da bi naslednje leto letele še više.

• Erasmus+

Mednarodni projekt z naslovom Overcome (premagajmo) se je premaknil in z oktobrskim koordinatorskim uvajalnim obiskom v Lindau v Nemčiji zastavil smernice in cilje našega skupnega sodelovanja. Koristno druženje smo združili s prijetnim ter sestanke obogatili s turističnimi ogledi, največ pa pridobili z izmenjavo izkušenj in vpogledi v različne šolske prakse in sisteme.

Naši partnerji so sestavljali fotografijo framske šole, ki jih bo kot prva gostila v februarju 2020

Se že veselimo novih izzivov!

Simona NAPAST

Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo

25. novembra 2019 je bilo v dvorani DTV Partizan glasbeno obarvano ozračje. Kot že nekaj let do sedaj so učenci OŠ Fram nastopili na prireditvi *Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo*, ki jo organizira družba Radio Tednik Ptuj. Po uvodnih besedah ravnatelja so se nam kot prvi predstavili učenke in učenci od 1. do 5. razreda ter s svojo prisrčnostjo in pristnostjo takoj prebili led.

Slišali smo male zvezdnice in zvezdnike: Najo Cehtl, Urbana Napasta, Tinkaro Tonejc, Tajo Maver, Ajdo Lah, Mašo Frešer in Jakoba Korena. V višji kategoriji so svoji starosti primerno suvereno nastopile velike dive: Katarina Mlakar, Zoja Štern, Ana Burulič, Olivija Rozman, Nika Bezgovšek in Eva Lah.

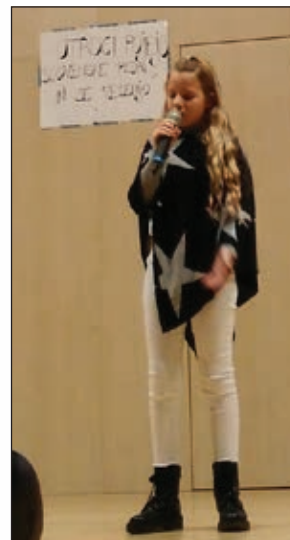
Njihove nastope je s pestrim programov povezoval voditelj Dalibor Bedenik, strokovna žirija jih je pozorno spremljala, občinstvo pa nagrajevalo z zasluženim bučnim aplavzom.

Vse framske ptičice in slavčki so se z odličnimi nastopi izvrstno odrezali, za kar jim iskreno čestitamo. Ohranjali so slovensko besedo v pesmi, glasbi in interpretaciji.

Prav vsi nastopajoči so nam segli v srce, a ker je prireditev tekmovalnega značaja, je komisija izbrala dva najboljša pevska nastopa, ki nas bosta zastopala na pomladnem polfinalu. Letos je to uspelo Maši Frešer v mlajši in Zoji Štern v starejši kategoriji.

Maša Frešer

Zoja Štern

Iskrene čestitke!

Simona NAPAST

Novo leto je topel stisk tvoje in moje dlani.

Novo leto je iskriv pogled iz oči v oči.

Novo leto je tista pesem, ki upanje budi.

Novo leto je gaz nove, še neutrite poti.

Novo leto je nepopisan list za 366 dni.

Novo leto po zdravju, sreči, uspehu hrepeni.

Novo leto vsem zgolj vse dobro želi.

Naj bo božič do vseh prijazen,
poln tople človeške bližine,
novo leto pa naj vse slabo odnese,
v vaše življenje vnaša le vedre vsebine,
vam nakloni najlepše sponine in
poskrbi, da lepo nikoli ne mine.

SREČNO 2020!

Uredništvo Novic

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI IN DRUGI ZA VAS

KOMUNALA SLOVENSKA BISTRICA d.o.o.

Spremembe količin in cen storitev ravnanja z odpadki

Komunala Slovenska Bistrica d.o.o je na podlagi državne Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja pripravila elaborat za oblikovanje novih cen storitev na področju **ravnanja s komunalnimi odpadki**.

Občinski svet občine Rače-Fram je obravnaval elaborat na 7. redni seji (5. 11. 2019) in potrdil **nove cene, ki bodo pričele veljati 1. januarja 2020**.

V času od zadnje potrditve je bilo več bistvenih sprememb: **povečale so se količine odpadkov, zgrajena je bila nova infrastruktura (CERO Pragersko), zaradi sodelovanja pri izgradnji CERO so se vključile nove občine (povečanje števila uporabnikov), spremenila se je zakonodaja (uvredba novih obveznosti - npr. obvezna termična obdelava odpadkov po sortiranju).**

Stroškov, ki so povezani s temi spremembami, v starih cenah ni bilo (predvsem višje najemnine za infrastrukturo, stroškov za termično obdelavo odpadkov, stroškov obdelave bioloških odpadkov).

SKUPAJ ZBRANE KOLIČINE ODPADKOV PO LETIH (količine so v kg)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. mešani komunalni odpadki	2.335.620	3.080.340	3.628.420	3.102.810	3.966.880	3.906.890	4.186.980
2. odpadna embalaža	2.045.080	2.326.380	2.545.719	2.718.714	3.376.016	3.310.862	3.397.080
3. zbirni centri + kosovni odp. + nevarni odp.	77.370	79.372	855.520	1.029.381	1.722.191	1.657.618	2.651.826
skupaj zbiranje kom. odpadkov (1+2+3)	4.458.070	5.486.092	7.029.659	6.850.905	9.065.087	8.875.370	10.235.886
skupaj zbiranje bioloških odpadkov	1.287.590	1.636.550	1.852.710	1.867.860	2.501.460	2.444.340	2.852.750

Višina računa (položnice) se bo pri gospodinjstvih različno spremenila zaradi različnih storitev in velikosti zabojnikov. Najpogosteje imajo gospodinjstva 120 L črni/zeleni zabojnik. Tista gospodinjstva, ki imajo tudi biološke odpadke, pa imajo najpogosteje 120 L rjavi zabojnik. Zato smo v nadaljevanju prikazali analizo teh dveh primerov.

120 L črni/zeleni z. MKO	stara količina	nova količina	stara cena*	nova cena*	stari znesek z DDV*	novi znesek z DDV*
zbiranje kom. odpadkov	54,86 kg	60,43 kg	0,1321 €	0,15265 €	7,94 €	10,09 €
obdelava kom. odpadkov	28,33 kg	24,72 kg	0,0613 €	0,11444 €	1,89 €	3,10 €
odlaganje kom. odpadkov	19,84 kg	8,66 kg	0,0955 €	0,11850 €	2,08 €	1,13 €
SKUPAJ					11,91 €	14,32 €
120 L rjavi z. BIO	stara količina	nova količina	stara cena*	nova cena*	stari znesek z DDV*	novi znesek z DDV*
zbiranje bio. odpadkov	60,75 kg	64,14 kg	0,0436 €	0,04333 €	2,90 €	3,04 €
obdelava bio. odpadkov	-	64,14 kg	-	0,05333 €	0,00 €	3,74 €
SKUPAJ					2,90 €	6,78 €

* pri ceni in znesku je prikazana skupaj cena storitve in cena stroškov javne infrastrukture, ki sta na položnici prikazani ločeno

Vključenost v zbiranje bioloških odpadkov NI obvezno (izvajalec javne službe mora celo prednostno spodbujati povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva k hišnemu kompostiranju v skladu z Uredbo o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom).

Dušan MOŠKOTEVC

INŠTITUT KON-CERT MARIBOR

Pri Kovačniku na Planici se lahko posladkate tudi s 'slovensko potico'

Na sončno soboto v začetku oktobra je družina Štern pripravila na svoji kmetiji 'Dan pri Kovačniku'. Na dvorišču so nas čakale stojnice, kjer smo lahko pokušali lokalne pridelke, otvoritev dneva pa je pripadla nastopu mladinske skupine. V hlevu smo lahko krmili živali, nad katerimi so bili posebej navdušeni otroci. V priročni kuhinji smo si ogledali peko kruha z 'drožmi' in po končani predstavitvi lahko poleg kruha pokušali tudi slastne vafle. Otroci so se zabavali ob kmečkih igrah z bučami ali pa so si na aktivni ustvarjalni delavnici spletli venček iz hortenzij in drugega cvetja, ki je zrastle na njihovi kmetiji. Brbončice smo si razvajali ob kulinarčnih dobrotah: pohorskem piskru, bučni juhici, narezkih in sladici.

Temnordeče hortenzije na skrbno urejenem vrtu ob zeliščih in zelenjavi, prijetna notranost z drobnimi detajli, urejeni notranji prostori kmečke hiše in nadvse gostoljubni vsi člani Šternove družine - vse skupaj resnično daje občutek, kot da si v nebesih na Pohorju, kakor radi imenujemo Šternovo domačijo.

Družina Štern

Kmetija Štern-Kovačnik leži v idiličnem okolju vasice Planica nad Framom. Zaradi izjemnih naravnih danosti in številnih možnosti za preživljanje prostega časa stran od mestnega vrveža sta se Angelca in Janez Štern, Danilova starša, leta 1981 odločila za turizem na kmetiji. Sprva so gostom ponujali hišne in lokalne jedi, kmalu pa so gostje začeli povpraševati po možnosti prenočitve. Zato sta kmalu uredila tri sobe in skupno kopalnico. Glas o izvrstnih dobrotah gospodinje Angelce se je hitro širil, zato so prostori za goste kmalu postali pretesni. Zakonca sta leta 1994 preuredila notranje prostore hiše in prostorno svetlo jedilnico za številne goste. Angelca in Janez sta kmetijo predala mlademu rodu leta 2008. Njun sin Danilo je gospodar, njegova žena Barbara pa je nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Oče Janez je leta 2017 zbolel in je zato odvisen od pomoči domačih.

V delo na 36 hektarjev velikem posestvu je vpletena vsa družina Štern: mama Angelca in Barbara skrbita za zelenjavni vrt, hkrati pa sta odgovorni za omamne vonjave, ki prihajajo iz domače kuhinje. Gospodar Danilo in sin Aljaž sta glavna pri predelavi mesa (pohorskih bunk, suhih salam, 'kibflajša'), vzreji goveda ter vseh opravilih na travnikih, njivah in v gozdu, zato pravimo, da je bilo Aljažu kmetovanje položeno v zibelko.

Družini je osnovna dejavnost živinoreja; prosto redijo 40 glav govedí. Hlev je zgrajen po sodobnih smernicah za dobro počutje živali, prijazen do okolja in ljudi. Na kmetiji redijo še svinje, kokoši nesnice, po dvorišču in okoli posestva pa se sprehajajo tudi male živali, ki popestrijo dogajanje na kmetiji. Zanje skrbi Julija, Barbarina in Danilova hči, ki gostom z veseljem zaupa njihova imena. Na kmetiji lahko vidite zajčke, svilnate kokoši, ponija Marsija, ovna Čarlija in druge hišne ljubljence.

Julija in poni Marsi

Ker vsega, kar gospodinja potrebujeta v kuhinji, ne morejo pridelati sami, živila kupujejo na sosednjih kmetijah in v lokalnem okolju. Z dobavitelji uspešno sodelujejo in ustvarili so lastno oskrbno verigo z živili, s katero pridobivajo vsi: gosti, pridelovalci in domači na kmetiji Štern-Kovačnik.

Leta 2012 so za domače dobrote razvili lastno blagovno znamko 'Pri Kovačniku', s katero so opremljene njihove slastne marmelade, piškoti, sirupi, sokovi, čaji, namazi, salame in pohorske bunke.

Na kmetiji 'Pri Kovačniku' so kulinarčni ponudbi dodali tudi certificirano slovensko potico, ki jo pečeta Barbara in Angelca.

Slovenska potica spada med sladice, ki so jih znali pripraviti že naši predniki. Nekateri jo označujejo tudi

kot 'ambasadorko Slovenije', saj so jo slovenski izseljenci ponesli po svetu. Slovenska potica je tudi po zaslugi papeža Frančiška in Melanie Trump postala mednarodno prepoznavna. Od leta 2018 se lahko deklarira kot slovenska potica le tista, ki zadosti vsem zahtevam specifikacije za slovensko potico in si na osnovi pregledanih in ocenjenih določenih zahtev pridobi certifikat ocenjevalnega organa.

Kmetiji Štern – pri Kovačniku, pravzaprav Barbari in Angelci Štern, je direktorica Inštituta KON-CERT, mag. Doroteja Ozimič, na prireditvi 'Dobrote slovenskih kmetij' na začetku letošnjega maja na Ptujju slavnostno podelila certifikat evropske sheme kakovosti 'slovenska potica', zajamčena tradicionalna posebnost. To je bil prvi tak certifikat, podeljen kmetiji.

Slovenska potica, ki jo je Barbara spekla in poslala na ocenjevanje, pa ni le prva certificirana slovenska potica, ki jo pečejo na kmetiji. Za videz in odlično kakovost si je namreč prislužila tudi zlato medaljo za kakovost.

*Barbarina
'zlata' slovenska potica,
nagrajena na
Dobrotah slovenskih kmetij
v začetku maja 2019
na Ptujju*

*Irena KROPF, mag. varne prehrane,
vodja certificiranja shem kakovosti*

DOM UPOKOJENCEV DANICE VOGRINEC MARIBOR

2. obletnica Medgeneracijskega centra DANica Rače-Fram

Ko sem na Novi ulici 3 v Račah videla množico zbranih ljudi, ki so se tistega septembrskega dne odzvali vabilu na praznovanje letošnje 2. obletnice Medgeneracijskega centra DANica Rače-Fram (MGC), sem bila resnično vesela.

»Vsi skupaj, tudi z vami, vašimi idejami in željami, smo delali za oživitev centra in vem, da nam je uspelo. Verjamem, da so pred nami novi izzivi, ki nas vodijo k nadaljnjim uspehom MGC. Res hvala za tako odlično, harmonično sodelovanje delo vseh, društev, občine.

Še enkrat hvala tudi vsem, ki ste letos nastopali na velikem odru Danice. Drugo leto ponovimo in dodamo še kakšno novo idejo. Hvala vam, da ste me tako lepo sprejeli in še vedno verjamem, da smo na pravi poti in da z medgeneracijskimi centri premikamo meje,« sem v pozdravnem nagovoru strnila svoje občutke, ugotovitve in želje za prihodnost.

Znova so se izkazali nastopajoči: glasbena skupina DUR Rače vedno poskrbi za poskočne ritme in veselo vzdušje, učenci dislociranega oddelka (Rače) Konservatorija za glasbo in balet Maribor pa so pokazali del pridobljenega znanja in spretnosti pri igranju kitare in harmonike. Bilo je tako veselo, da se je nekaterim od plesa kar vrtelo!

Zadovoljstvo, da MGC v Račah tako dobro deluje ter nenehno širi svoje vsebine in krog uporabnikov, sta izrazila tudi mag. Marko Slavič – direktor Doma Danice Vogrincev Maribor, pod okriljem katerega deluje MGC DANica Rače-Fram, ter Branko Ledinek, župan Občine Rače-Fram, ki se v polnosti zaveda pomena medgeneracijske povezanosti in sodelovanja.

Foto: Pozdrav direktorja Doma Danice Vogrinec Maribor in župana Občine Rače-Fram

Naj naš MGC res postane stičišče vseh generacij občine Rače-Fram!

Naj se v njem družimo, smejemo, spoznavamo nove prijatelje, rešujemo vsakodnevne probleme.

V tem primeru bo center res dobil pravi pomen. Verjamem, da smo na pravi poti!

*Melita ŠMID,
vodja MGC DANica Rače-Fram*

MODRA DELAVNICA

Uspehi pri navduševanju otrok za naravoslovje in znanost

• Izvajanje tehniških dni 'Robotika in umetna inteligenca' v osnovnih šolah

S šolskim letom 2019/2020 smo začeli uresničevati našo idejo o izvajanju tehniških dni na temo 'Robotika in umetna inteligenca' v osnovnih šolah po celotni Sloveniji. S tem želimo otroke na zanimiv in predvsem praktičen način seznaniti in podučiti o sodobni tehnologiji na področju robotike in umetne inteligence ter jih tako navduševati nad naravoslovjem in tehniko. Do sedaj smo izvedli že sedem tehniških dni na različnih osnovnih šolah (OŠ Toma Brejca Kamnik, OŠ Frana Krajncja Celje, OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, OŠ Središče ob Dravi, OŠ Šmartno pri Tuhinju, OŠ Cankova in OŠ Kajetana Koviča Poljčane), na katerih je skupno sodelovalo približno 1350 učencev. Do konca tekočega šolskega leta imamo v načrtu izvedbo še petih takšnih tehniških dni.

Na tehniškem dnevu 'Robotika in umetna inteligenca'

Dva učenca sta dejala (citirano): »Midva bova delala robote!« Odziv: »Saj jih delata, tukaj na delavnici.« In njun odgovor: »Ne, midva bova imela podjetje in delala robote!« Čudovito! Naj se uresniči!

• Stalnica Modre delavnice: celoletni programi za otroke

Od sredine septembra 2019 izvajamo v Modri delavnici celoletne programe za otroke z različnih področij znanosti in sicer:

- Matematična Brihta (6-8 let)
- Mladi znanstvenik (9-14 let)
- Elektronika in robotika (11-14 let)
- Gimnastika 3-5 in gimnastika 6-8
- Lego robotika (6-10 let)
- Učimo se programirati/mlajši (7-10 let)
- Učimo se programirati/starejši (11-14 let)
- Leonardo da Vinci (11-14 let)
- Brihtna glavca (vrtec)

Prvi dve delavnici izvajamo tudi v Knjižnici Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici.

Skozi celoletne programe udeleženci nadgrajujejo svoje znanje na določenem področju

Celoletne programe skupaj obiskuje več kot 60 otrok, v povprečju 8 otrok na posamezen program.

• Aktivne počitnice v Modri delavnici

Stalnica v Modri delavnici so tudi delavnice in dejavnosti za otroke med počitnicami. Tako je bilo tudi pretekle jesenske oz. krompirjeve počitnice, ko smo izvedli delavnice robotike.

Robotika v Modri delavnici vedno navduši

• Modra univerza – dostopna znanja in veščine za vse

Naslednje leto začnemo z Modro univerzo – ciklom predavanj za podjetja in posameznike, ki jih zanimajo znanost, sodobna tehnologija, možnosti razvoja v prihodnosti ter veščine vodenja in sodelovanja. Predavatelji bodo strokovnjaki in vodilni raziskovalci z različnih področij.

Dobrodošli v Modri delavnici na Turnerjevi 107 v Framu (zraven gasilskega doma)! Lahko pridete sami ali z otroki, z idejo za sodelovanje ali pa le na kratek klepet.

Naši kontakti: www.modra-delavnica.si, modra.delavnica@gmail.com, gsm: 040 395 951.

Darko ZAKELŠEK

Uporabne tehnologije, ki v otrocih spodbuja podjetniško žilico, v Modri delavnici ne manjka

• Otroke pripravljamo na poklicno pot

Zdi se nam prav, da naše mlade raziskovalce poučimo o možnostih uporabe različnih strojev, ki se vsakodnevno uporabljajo v industriji in jih imamo v prostorih Modre delavnice. Na celoletni delavnici Leonardo da Vinci otroci (zraven različnih ročnih orodij) uporabljajo tudi 3D tiskalnik ter laserski gravirni in rezalni stroj. S tem jim ponudimo vpogled tudi v različne poklice in dejavnosti ter praktična znanja s teh področij.

Zaradi širokih možnosti izdelave različnih stvari z laserskim gravirnim in rezalnim strojem (obeski, promocijska darila, unikatna darila, graviranje slik, okraskov in podobno) uresničujemo tudi vaše ideje in vam izdelamo želen izdelek.

CENTER ZA SOCIALNO DELO MARIBOR

Naši socialnovarstveni programi

Naloge, ki jih v skladu z zakonodajo opravljamo centri za socialno delo in so financirane iz državnega proračuna, so našim uporabnikom večinoma znane, najbrž pa so ljudje nekoliko manj seznanjeni s socialnovarstvenimi programi, ki jih sofinancirajo občine (med njimi že vrsto let tudi Občine Rače-Fram).

Dovolite, da vam jih na kratko predstavimo.

• PIKA. dnevni center za otroke in mladostnike Maribor

Otrokom in mladostnikom nudimo psihosocialno podporo, pomoč pri vključevanju v socialno okolje, pri izboljšanju učnih navad in razumevanju šolske snovi ter prostor za kvalitetno preživljanje prostega časa (kreativne, glasbene, športne in druge delavnice).

Lokacija: Ljubljanska ulica 6, Maribor (nasproti UKC Maribor)

Kontakt: 051/304-015, e-pošta: pika.dcmb@gmail.com.

Poslovni čas za uporabnike: od ponedeljka do petka med 10:00 in 18:00 uro (razen praznikov), v času šolskih počitnic med 8:00 in 16:00 uro.

• **Zavetišče za brezdomce Maribor**

je socialnovarstveni program Centra za socialno delo Maribor. Sprejemamo polnoletne osebe moškega spola, ki nimajo možnosti bivanja drugje oziroma se znajdejo v akutni bivalni in eksistenčni stiski prehodne narave.

Zavetišče nudi uporabnikom organizirano celodnevno namestitev vse dni v letu 24 ur dnevno (prenočevanje in bivanje).

Lokacija: Šentiljska c. 7, Maribor

Kontakti (dosegljivi 24 ur/dan): 02/420-31-93, 070-829-223,

e-pošta: zavetiscecsd1@gmail.com, zavetiscecsd@gmail.com.

• **Svetovalnica za žrtve nasilja in zlorab Maribor**

Storitve svetovalnice so na voljo žrtvam nasilja in osebam z izkušnjo nasilja v družini (velja za osebe obeh spolov in vseh starosti).

Oblike pomoči, ki so na voljo, so informiranje (osebno, po telefonu, e-pošti), osebno svetovanje in psihosocialna pomoč, spremstvo (na policijo, sodišče, različne urade), zagovorništvo, strokovno vodena skupina za samopomoč in skupina za otroke uporabnic/uporabnikov. Zagotavljamo anonimnost in zaupnost. Vse storitve so brezplačne.

Lokacija: Slovenska ulica 8, 2000 Maribor

Kontakti: 02/228-49-94, 041/735-135, 041/762-333, 051/489-529, **e-pošta:** info@svetovalnica-mb.si.

Uporabnicam/uporabnikom smo na voljo:

Slovenska ulica 8, Maribor: od ponedeljka do petka med 8:00 in 16:00, ob sredah in četrtek podaljšano do 20:00 ter v lokalnih skupnostih: v občini Lenart (prostori CSD Maribor, Enota Lenart): ponedeljek od 8:00 do 16:00; v občini Ruše (prostori CSD Maribor, Enota Ruše): sreda od 8:00 do 12:00; drugje: po dogovoru.

• **Materinski dom Maribor**

Smo namestitveni program, ki je namenjen materam z otroki, nosečnicam, porodnicam in samskim ženskam, ki so se znašle v trenutni ali dalj časa trajajoči eksistenčni, bivanjski, osebni, odnosni in drugi stiski, ter nimajo druge možnosti bivanja – pretežno zaradi posledic nasilja v družini ter socialno-ekonomske stiske in ob namestitvi potrebujejo strokovno in drugo pomoč.

Lokacija: Na Jelovcu 22, 2354 Brestrnica

Kontakt: 02/623-25-26, 051/260-159, **e-pošta:** info@materinski-dom.si.

• **Varna hiša Maribor – pomoč ob nasilju v družini**

Program nudi ženskam, samim ali skupaj z otroki, varno bivanje na anonimni lokaciji, strokovno pomoč in podporo pri okrevanju od posledic nasilja, svetovanje ter zagovorništvo.

Vsem, ki preživljajo nasilje in razmišljajo o umiku, smo za pomoč dosegljive tudi po telefonu. Če preživljate nasilje, ne čakajte – pokličite!

Kontakt: 02/480-11-86, **e-pošta:** varnahmb@t-2.net.

*Simona MARTINŠEK,
vodja socialnovarstvenega programa CSD Maribor*

MEDOBČINSKI URAD ZA VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

Kurišča in drugi zdravju škodljivi onesnaževalci

Približuje se nova kurilna sezona in ker je vsako kurjenje škodljivo za zrak in naše zdravje, bi vas želeli spomniti na nekatere bistvene elemente, ki znatno omilijo posledice kurjenja.

Zadnja leta se gospodinjstva vračajo h kurjenju na lesno biomaso. Čeprav je les naravnega izvora in z vidika izpustov CO₂ nevtralen, pa vendar ni tako neškodljiv, kot izgleda na prvi pogled. Pri nepravilnem kurjenju se sproščajo zdravju škodljivi prašni delci PM₁₀ in manjši (poleg ogljikovega monoksida, hlapnih organskih spojin, dušikovih spojin, težkih kovin ipd.), ki ogrožajo predvsem dihalne organe in povzročajo srčno žilna obolenja. Zato je nadvse pomemben pravilen način kurjenja.

Za zmanjšanje škodljivih emisij so zelo pomembni **ustrezna kurilna naprava** (certifikat o skladnosti), **strokovna vgradnja naprave**, **primerno gorivo**, **pravilen način kurjenja z dotokom zraka** in **redno vzdrževanje kurilne naprave**.

Pravilen način kurjenja je odvisen predvsem od: **pravilne priprave drv** (suha drva do 20 % vlažnosti, ustrezne velikosti, trikotne oblike), **priprave kurišča** (odstranitev pepela, čiščenje rešetk, odprtje lopute ipd.), **pravilne podkuritve** (drobno nasekana drva za podkuritev, polena, zložena v manjšo skladovnico, na vrhu vžigalni material – lesna volna, vžigalica) in **odstranitve polen** (eno do dve poleni za vzdrževanje toplotne moči).

Pokazatelji pravilnega kurjenja so predvsem: **vrsta plamena** (svetel plamen brez rdečih in temnih odtenkov), slabo viden in **svetel dim** ob izstopu, **svetel pepel** brez delcev kuriva, kurišče mora biti **brez oblog** in dimnik **brez katranskih oblog**.

POZOR – česa ne kurimo?

Ne kurimo embalaže obdelanega lesa (barvan, lakiran), ivernih plošč, plastike in drugih gospodinjskih odpadkov ter vlažnega lesa!

Poleg kurjenja v kurilnih napravah, ki je zagotovo največji onesnaževalec zraka, pa ljudje počnemo še druge aktivnosti, ki našemu zdravju niso v korist:

- **kurjenje suhe trave in odpadnega obreza** v naravi, pri čemer se sproščajo velike količine dima, v katerem so delci PM vseh velikosti;
- **kurjenje kresov**, ob katerih nastajajo velike količine PM delcev, še posebej, če na kres naložimo vrsto odpadnih materialov, ki niso primerni za kurjenje;
- **ognjemeti in druga zabavna pirotehnika**, ki ob eksploziji sprostijo v ozračje veliko število produktov v obliki plinov in predvsem nanodelcev, ki imajo zelo majhno maso ($>0,1 \mu\text{m}$), lebdijo v zraku in z vdihom zaradi svoje majhnosti prodrejo v krvni obtok, notranje organe in prodrejo skozi kožo;
- **pečenje živil na žaru**, pri čemer se ob stiku mesnih sokov in maščob z ogljem tvori dim, v katerem je obilica heterocikličnih aminov (HCA) in policikličnih aromatskih ogljikovodikov (PAH), ki so povezani z rakom. Zelo pomembna je pravilna priprava mesa in način peke;
- **prižiganje sveč, vrtnih ognjev, bakel** (dimnih in parafinskih) in drugih elementov, ki nam pričarajo romantično vzdušje na prostem ali v stanovanju. Sestavljeni so iz parafina, ki je stranski produkt naftnih derivatov in pri gorenju sproščajo za dihalni sistem škodljive snovi (zmes nasičenih ogljikovodikov).

Zavedajmo se, da lahko s svojim delovanjem močno vplivamo na zrak, ki ga vdihavamo.

Pomislimo na svoje zdravje in zdravje drugih ljudi ter omejimo vse tiste dejavnosti, ki niso nujno potrebne!

Viri: spletne strani Ministrstva za okolje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ)

Irena KOZAR

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR

Kmetijska svetovalna služba

Lokalno pridelana hrana v vrtce in šole

Naši otroci v šoli ali vrtcu preživijo dobršen del dneva, veliko jih ima tam tudi vse obroke hrane. A nas kot starše, ki želimo svojim otrokom najboljše, zanima, kakšno hrano jedo otroci v naših šolah in vrtcih? A nam je mar, ali hrana prepotuje tisoče kilometrov iz najrazličnejših intenzivnih pridelovalnih sistemov ali pa je pridelana v bližini šole ali vrtca in pobrana in pripravljena še isti dan?

Lokalno pridelana hrana v naše vrtce in šole
Foto: Miša Pušenjak

Prizadevanja javnih ustanov in kmetov, da bi lokalno pridelano hrano ponovno v čim večjih količinah vključevali v obroke naših otrok, počasi rojevajo sadove.

Lokalno pridelana hrana ima številne prednosti. Pridelana je na slovenskih tleh, ki so v primerjavi z večino tujih držav manj onesnažena s pesticidi, nitrati in težkimi kovinami ter manj iztrošena zaradi uporabe sintetičnih mineralnih gnojil. Če je pridelana na ekološki način, je onesnaževal v njej še manj. Ker je pot hrane od njive do krožnika kratka, je na tej poti manj možnosti za dodatno kontaminacijo. Lokalno tudi lažje izvajamo nadzor glede varnosti in kakovosti kmetijskih pridelkov, pa tudi sledljivost je mnogo bolj zagotovljena kot pri hrani, ki prihaja iz oddaljenih delov Evrope oz. sveta. Ni potrebno posebej poudarjati, da imata sadje in zelenjava, ki dozori na kraju rasti, več hranilnih snovi. Ko prodajamo lokalno, nam tudi ni treba saditi sort, ki so bile vzgojene, da uspešno prestanejo transport in čim dlje zdržijo na prodajnih policah, pri tem pa je bila žrtvovana njihova kakovost glede vsebnosti hranil.

To, da smo siti, še ne pomeni, da smo tudi dejansko nahranjeni. Hrana mora biti pridelana na čistem zraku, kakovostnih tleh, s kakovostnim semenskim materialom, na zdravju prijazen način (ekološko), nato pa kakovostno pobrana in skladiščena. Če je ob kratki verigi zagotovljeno še vse naštet, lahko rečemo, da je lokalna hrana tudi bolj zdrava.

dr. Tamara KOROŠEC,
specialistka za ekološko kmetovanje

Strokovni posveti - Lombergarjevi dnevi 2019

'Lombergarjevi dnevi', ki jih tradicionalno organizira Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, imajo pomembno poslanstvo in vsako leto prinašajo nove strokovne ugotovitve in rezultate. Tako so v okviru letošnjih 'Lombergarjevih dnevov' (v času od 4. do 6. decembra) potekali že 5. zelenjadarski posvet, 12. vinogradniški posvet in 15. Lombergarjev sadjarski posvet, ki so bili realizirani v Kulturno turističnem podjetniškem centru Pesnica.

Lombergarjevi dnevi

• 5. Zelenjadarski posvet z mednarodno udeležbo

Letošnji zelenjadarski posvet je bil posvečen aktualnim temam, predvsem s področja varstva proti škodljivcem in boleznim pri pridelavi zelenjave. Govorili smo o izbiri škropilnih šob, porabi vode in kakovosti vode pri izvajanju zdravstvenega varstva rastlin. V dveh prispevkih smo se posvetili varstvu pred polži in strunami v profesionalnem vrtnarstvu, pri čemer so bili zajeti tudi različni naravni pristopi. Kolegi iz Italije so predstavili njihove praktične izkušnje pri uporabi mikroorganizmov za izboljšanje kakovosti zemlje in pridelka zelenjave. Predstavili smo tudi glivične, bakterijske in virusne bolezni fižola.

• 12. Vinogradniški posvet z mednarodno udeležbo

Klimatske spremembe vsako leto zaznamujejo tudi vinogradniško pridelavo, zato smo se seznanili s tehnološkimi ukrepi, ki se izvajajo oz. so potrebni v spremenjenih pridelovalnih razmerah. Spregovorili smo o prehrani vinske trte in razmišljali o možnih vplivih tal na kakovost in značaj vina. V luči aktualnih dogajanj na področju uporabe glifosata in varovanja okolja so bile predstavljene možnosti nekemičnega zatiranja plevelov v vrstnem prostoru vinograda in možnosti zatiranja plevelov v vinogradih brez uporabe glifosata.

• 15. Lombergarjev sadjarški posvet z mednarodno udeležbo

S predsednikom sekcije Sadjarstvo pri GZS smo odprli perečo temo 'Kam s slovenskim sadjarstvom?' Kolegi iz avstrijske Štajerske so nam predstavili trenutno situacijo v tržni ekološki pridelavi jabolk in drugega sadja namizne kakovosti v Avstriji in Evropi ter možnosti za prihodnost. Predstavili so tudi prednosti in slabosti tržne ekološke pridelave sadja. Posvetili smo se osnovam v sadjarstvu – tlom in zdravstvenemu stanju korenin v ponavljajočih se stresnih razmerah in se seznanili z marmorirano smrdljivko ter drugimi novimi škodljivci v sadovnjakih pri nas. Za konec smo izvedeli še, kakšne so prve izkušnje s pridelavo nove sorte jabolk Bonita v Sloveniji.

Postrežba vina

Bližajo se prazniki, ko je še posebej veliko priložnosti za srečevanje z vinom, zato se to zdi primeren čas, da obnovimo vse tisto, kar je v povezavi z njim pomembno.

Vino lahko uživamo samega, najpogosteje pa to počnemo ob jedi. Pravilno zvrščanje vin in jedi zahteva dobro poznavanje obojega. Vino naj dopolnjuje okus jedi in ustvarja užitek harmoničnosti in popolnosti.

Vino vselej ponudimo ob lepo pogrnjeni mizi in v primernih kozarcih. Za dober vonj in okus vina je pomembna njegova temperatura.

Vinski kozarec mora biti pečljat, izdelan iz brezbarvnega, gladkega in tankega stekla, ki ga odlikujeta lesk in prozornost. Osnovna oblika vinskega kozarca je čaša, ki se proti vrhu zoži. Pa vendar je pri izbiri oblike kozarca potrebno spoštovati osnovne značilnosti belih, rose, rdečih, penečih vin in vin posebne kakovosti.

• Postrežba belih vin

Kozarec, primeren za belo vino, je tulipanaste oblike, kar omogoča sproščanje in dobro zaznavo hlapnih aromatičnih snovi. Za bogata, zorjena bela vina se priporoča večji volumen kozarca.

Lahka, suha in nevtralna bela vina ponudimo pri temperaturi 8-10°C, polsuha bela vina postrežemo pri temperaturi 9-11°C, bela vina z višjim ostankom nepovretega sladkorja (polsladka in sladka) pa od 10-12 °C.

• Postrežba rose vin

Za rose vino je najprimernejši kozarec v obliki zvončka, pri čemer se lepo zazna cvetica in ohrani svežina in pitnost vina. Vina rosejev ponudimo pri temperaturi 12-14°C.

• Postrežba rdečih vin

Rdeče vino se najbolje odkrije in občuti v kozarcu oblike jabolka ali čebule različnih velikosti, saj velika površina kozarca vino prezrači, segreje in omehča tanine.

Pri rdečih vinih je temperatura nekoliko višja. Mlada in lažja rdeča vina ponudimo pri 12-14°C, bogatejša rdeča vina pri 14-16°C, bogata in arhivska rdeča vina pa postrežemo pri temperaturi 16-18°C.

Pri starejših rdečih vinih je potrebno pred točenjem opraviti dekantiranje. To storimo tako, da odljemo čisti del vina v posebno posodo, imenovano karafo. Da bolje vidimo, si pomagamo z gorečo svečo, kar pa daje temu postopku poseben praznični čar. To opravimo 1-3 ure pred nalivanjem. Takšna vina rabijo nekaj zraka za oživitev in sproščanje skritih snovi cvetice.

• Postrežba penečih vin

Kozarec za peneče vino naj ima obliko visokega tulipana, da mehurčki ogljikovega dioksida čim dalje potujejo do površine. Za pospešeno sproščanje teh mehurčkov pa mora biti na dnu kozarca steklena hrapava površina.

Bela peneča vina postrežemo pri temperaturi 6-8°C, rose peneča vina pri 8-10°C, rdeča peneča vina pa pri temperaturi 10-12°C. Naj velja pravilo, da je bolje za stopnjo hladnejše, kot obratno.

Pred odpiranjem se steklenica ne sme stresati. Steklenico zavijemo v prtiček, popustimo košarico, ki drži zamašek, steklenico nagnemo poševno in zrahljamo gobico zamaška s košarico. Tedaj košarico odstranimo. Gobico zamaška razrahljamo in čakamo, da tlak v steklenici izriva zamašek in ga zadržujemo, da ne pride do poka. Pri odpiranju si lahko pomagamo tudi s posebnimi kleščami.

• Postrežba vin posebne kakovosti

Vina posebne kakovosti so velika vina in jih ponudimo v elegantni visoki čaši. Ker pa to posebno dobroto ponudimo v manjši količini, so tudi kozarci za ta vina temu primerno manjše prostornine. Oblike so tulipanaste ali zvončaste, pri čemer najlepše začutimo ekstraktnost oz. polnost, bogatost in jednatost takega vina. Postrežemo jih pri temperaturi od 10-12°C.

Primerni kozarci za belo, rose, rdeče, peneče vino in za vina posebne kakovosti

V opisanih kozarcih in pri navedeni temperaturi ponudimo tudi posebna naravna vina iz sušenega grozdja.

Tadeja VODOVNIK PLEVNIK, univ. dipl. inž. kmet., specialistka za vinarstvo

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Urška Repušič iz Rač - evropska prvakinja v balvanskem plezanju med članicami

Urški Repušič, 19-letni brucki in odlični športnici iz Rač, smo v zadnjih številkah Novic že namenili nekaj ščepecv lokalne medijske pozornosti, njena mama pa nas je na pragu letošnje jeseni obvestila o hčerkinem novem izjemnem dosežku. Urška je na Evropskem prvenstvu na Poljskem namreč postala evropska prvakinja v balvanskem plezanju v članski kategoriji, s čimer je še nadgradila lanski dosežek, ko jo postala svetovna mladinska podprvakinja.

Za letošnjo sezono slovenskega športnega plezanja lahko upravičeno rečemo, da je domala sanjska. Na svetovnem prvenstvu na Japonskem sta blesteli Janja Garnbret (trije naslovi svetovne prvakinja - v balvanskem in težavnostnem plezanju ter kombinaciji) in Mia Krampl (srebro v težavnosti), z dvojno slovensko zmago pa sta na balvanskem evropskem prvenstvu v Zakopanah konkurenco nadvladali še športni plezalki Urška Repušič iz Rač (odličje z zlatim sijem) in Vita Lukan (srebrna medalja) iz Radovljice.

Levo: Urška med balvani (foto: Manca Ogrin) • Desno: Urška Repušič iz Rač je iz Zakopan prinesla zlato evropsko odličje (foto: Ana Kovač)

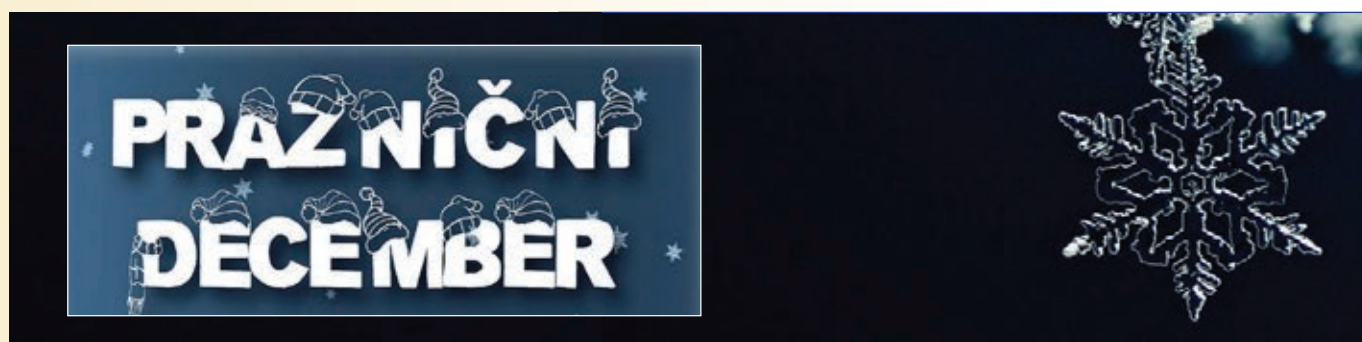
Konkurenca v Zakopanah je bila sicer nekoliko okrnjena, prav tako tamkajšnja tekma ni prinašala olimpijskih vozovnic. Čeprav so (po dolgi sezoni, ko že pošteno prija počitek) manjkala nekatera zvoneča imena, pa je bila tekma po prepričanju slovenskega trenerja Gorazda Hrena vseeno dobra in absolutno vredna svojega imena.

Zaradi serije letošnjih uspehov, predvsem septembrskega, na katerega se osredotočamo tokrat, je seveda kandidaturo za slovensko olimpijsko kvoto za odhod v Tokio (2020) med ženskami vložila tudi naša občanka Urška Repušič, ki je nase resno opozorila že lani na mladinskem svetovnem prvenstvu v Moskvi.

»Na tekmo sem šla brez pričakovanj. Moj edini cilj je bil, da pokažem svoj maksimum, tisto, kar sem trenirala. V finalu sem začela odlično. Brez napak. Prva dva balvana v prvem poskusu, pri tretjem se mi je malo zalomilo, a sem vedela, da ne smem obupati, ker na koncu odločajo majhne razlike. Dala sem vse od sebe in nisem odnehala. Ko sem prišla v zadnji balvan in sem ga splezala, je bilo res noro,« je sanjski finale za druge medije opisala in se svojega največjega uspeha med članicami veselila prvakinja stare celine, sicer 'naše občine list', ki rada poudari, da pri dejavnostih, ki jih rad počneš, pri katerih uživaš in si motiviran za resno delo, rezultati pridejo sami od sebe.

Urški, med drugim tudi lanskoletni prejemnici priznanja župana, še po tej poti iskrene čestitke!

Simona ANTOLIČ

Grad Rače gostil predstavnike najboljših slovenskih kopališč

Najboljša slovenska kopališča v letu 2019 so nagrade prejela v Beli dvorani gradu Rače

Že 29 let zapored kopalke in kopalci slovenskih kopališč čez vse poletje izbirajo najboljša in jih tako nagradijo za izboljšanje ponudbe in skrbnost.

Letošnja kopalna sezona je bila obdarjena z veliko lepimi dnevi, zato je bilo glasovnic več kot običajno, glasovanje pa je ponovno potekalo prek spletne strani www.najkopalisce.si, kjer so zapisane ključne informacije o vseh 84 sodelujočih kopališčih. Kopalke in kopalci so lahko glasovali tudi z glasovnicami na kopališčih. Oddaja 'Naj kopališče' se že dolga leta čez poletje ob sobotah predvaja na radijskih programih Radia Slovenija – na Radiu Si, Radiu Maribor in Radiu Koper, oddaje pa je mogoče slišati tudi na več regionalnih in lokalnih radijskih postajah. Glasovalcem na spletni strani, ki so lahko tam sporočili tudi svoje komentarje in namige za izboljšanje ponudbe, pa so organizatorji čez poletje podeljevali tudi praktične nagrade.

Akcija 'Naj kopališče 2019' poteka v organizaciji RTV Slovenija (v sodelovanju s spletnim portalom 'Dobro jutro, Slovenija') na več radijskih postajah po vsej Sloveniji.

V Račah so na letošnji slavnostni prireditvi podelili priznanja najboljšim v šestih kategorijah. Predstavnike najboljših slovenskih kopališč je pozdravil tudi župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek ter jim predstavil občino, ki ima veliko naravnih danosti tudi za razvoj turizma.

Županov pozdrav

V kategoriji naravnih kopališč so ponovno, že drugič zapored, najbolje ocenili Velenjsko plažo, drugo mesto je pripadlo Simonovemu zalivu, tretje pa kopališču Talaso Strunjan. V kategoriji letnih kopališč so kopalci namenili največ glasov (tako kot lani) Letnemu kopališču Celje, na drugo mesto se je uvrstilo Mestno kopališče Višnja Gora, na tretje pa Letno kopališče Ajdovščina.

Zmagovalec kategorije pokritih bazenskih kopališč je ponovno ljubljansko Vodno mesto Atlantis, drugi je Svet vode Špik, na tretjem mestu je pristan Vodni park Bohinj.

Največ glasov v kategoriji malih termalnih kopališč so po letu premora znova dobile Terme Paradiso iz Dobove, na drugem mestu je lanski zmagovalec Zdravilišče Radenci, na tretjem pa so Terme Snovik.

Med srednje velikimi termalnimi kopališči so prvo mesto zasedle Terme Vivat, kopališče Bioterme Mala Nedelja so na drugem mestu, na tretjem pa (tako kot lani) Thermana park Laško.

Najboljše veliko termalno kopališče z nazivom 'Naj kopališče 2019' je postalo kopališče Aqualuna Term Olimia. Na drugem mestu so Terme 3000, na tretjem pa Termalna riviera Terme Čatež.

Vsi zmagovalci posameznih kategorij so prejeli kristalna priznanja mojstrov Steklarne Rogaška.

Dobitniki priznanj • vse foto: Peter Kopše Pišec

Srečko TRGLEC

Prireditve v čast sv. Martinu – martinovanje 2019

Pisala se je sobota, 9. november 2019, ko smo se veselili udeležbe na štajerskem prazniku, ki ga obeležujemo v čast sv. Martina. Seveda, govorimo o letošnjem martinovanju, ki je že po tradiciji potekalo na grajskem dvorišču v občinskem središču Rače.

Občina Rače-Fram je, skupaj z Društvom vinogradnikov Rače-Fram, tako uspešno realizirala še eno priljubljeno druženje pridelovalcev in ljubiteljev dobre kapljice, pa tudi vseh tistih, ki so se dogodku priključili iz kakšnega drugega razloga.

Ljudje so prišli iz vseh koncev in krajev – mnogi kar peš, tisti bolj oddaljeni pa s katerim od razpoložljivih prevoznih sredstev. Vse je potekalo po pričakovanjih – številne stojnice na grajskem dvorišču so se (pohvala in zahvala vsem ponudnikom) šibile od dobrot (tistih za pod zob in onih za poplakniti grlo), glasbeni izvajalci (ansambel Pajdaši) pa so brez težav dodatno ogreli ozračje in pomagali pričarati veselo ter praznično vzdušje. Na prireditvi so zapeli tudi člani Moškega pevskega zbora KUD dr. Pavel Turner Fram.

Višek dogajanja je seveda predstavljal krst mošta.

Martinovanje 2019 je torej z lepimi spomini odšlo v zgodovino. Utrjeni vinogradi sedaj že nekaj časa počivajo, vinogradniki in ostali 'degustatorji' pa z veseljem ugotavljajo, da je letošnja žlahtna kapljica znova nadvse okusna in kakovostna! Na zdravje!

Moštu sta do preobrazbe v vino pomagala tudi Branko Ledinek, župan Občine Rače-Fram in Milan Rakovnik, predsednik Društva vinogradnikov Rače-Fram, ki sta – priložnosti primerno – navzoče nagovorila in jim zaželela lep, sproščen in družaben večer.

Bolj je na dolino padal hiter novembrski mrak, bolj se je na prizorišču trlo ljudi. Kot se za Martina spodobi, so lahko vsi obiskovalci pokušali najboljša mlada vina, ki so dozorela v sodih naših vinarjev. Nikomur se ni mudilo domov, zato so zadnji prizorišče zapuščali šele, ko je kazalec na urah že krepko nakazoval nov dan.

OBČINA RAČE-FRAM
Pripravila: Marjetka KRISTL

ZIMA JE PRIŠLA *(slovenska ljudska pesem)*

**Zima je prišla,
sneg leti z neba,
je puščava zemlja vsa.
Mraz prihaja z njo,
hud možak je to,
nam pa nič hudo ne bo.
Mrazek prava reč,
mi gremo za peč,
pa ne moreš nam nič več.**

Naše Novice na vrhu najslavnejšega nebotačnika na svetu

Ena od najprijetnejših nalog časopisov in drugih medijev je seznanjanje širše množice ljudi z dosežki in prestavljanjem mej mogočega. Tako tudi v našem uredništvu zelo radi objavljamo novice o posameznikih ali skupinah naših občanov, ki na katerem koli področju štrlijo iz povprečja. In takih res ne manjka. Sploh športniki v zelo različnih panogah zadnje čase tako rekoč redno skrbijo, da jim z veseljem in upravičeno pojemo hvalo kot slovenskim, evropskim ali celo svetovnim rekorderjem. Vrstijo se pomembni jubileji in dosežki dejavnih in uspešnih društev, ki imajo s področja svojega delovanja kaj pokazati in predstaviti tudi javnosti. Imamo uspešne, perspektivne posameznike in podjetja, ki s svojimi znanji, talenti, sposobnostmi in dodano vrednostjo tlakujejo pot ne le svoji, ampak tudi naši še lepši in razvitejši skupni prihodnosti.

Čeprav Novice izdajamo že več kot okrogli dve desetletji in smo v fazi nastajanja vsake nove številke že navajeni pestrosti in živahnega dogajanja, pa se tu in tam zgodi tudi kaj takega, kar nas posebej prijetno preseneti. Enega iz te zakladnice 'bombončkov', za katere občasno poskrbite naše bralke in bralci, tokrat z veseljem delimo z vami.

No, če torej v Novicah vsa leta z velikim veseljem in ponosom 'povzdiguje' druge, pa nas je tokrat presenetilo, da so bile za spremembo povzdignjene (in to dobesedno) Novice. Naša nekdanja občana sta jih namreč letos jeseni odnesla s seboj na potovanje v ZDA, od tam pa v naše uredništvo poslala fotografije, ki pričajo o tem, da je septembrska številka 'gledala' na svet pod seboj z nedvomno najslavnejšega (le koliko filmov, denimo, se začne z uvodnim pogledom nanj?), dolga leta pa tudi najvišjega nebotačnika na svetu (ta prestižni naslov je stavba, ki je bila izgrajena leta 1931 in je med tlemi pod njo in konico na vrhu le malo manj kot pol kilometra višinske razlike, obdržala kar 23 let). Govorimo o Empire State Buildingu, ki se impozantno dviguje v nebo in ob bolj muhastem vremenu nesramežljivo poljublja z oblaki na križišču slovite 5. Avenije in Zahodne 34. ulice na Manhattnu v New Yorku.

Pogled na naše Novice izpod Empire State Buildinga in iz 102. nadstropja te slovite newyorške stolpnice

Da si bodo bralci, ki tam še niso bili, lažje predstavljali impozantnost tega gradbenega dosežka, naj kot zanimivost dodamo še nekaj osnovnih informacij: stavba ima blizu 260.000 m² površin (od tega cca 200.000 pisarniških), 6.500 oken in preko 70 dvigal. Kdor želi posebno učinkovito kardiovaskularno vadbo, se lahko od tal do vrha zadiha po natanko 1.860 stopnicah. Za nebotačnik so potrebovali 10 milijonov opek, njegova skupna teža pa presega 330 tisoč ton. V nebotačniku vsak dan dela približno 21 tisoč uslužbencev (kar je, mimogrede, skoraj trikrat toliko, kot je vseh občanov naše občine).

A želje po 'višje in višje' so seveda prisotne zmeraj in povsod. Tako Empire State Building danes ni več najvišja zgradba na svetu, še zmeraj pa ohranja status najslavitejše. Po višini je med že dokončanami sedaj vsaj šest stavb, ki so še višje. S svojimi 828 metri trenutno vodi Burj Khalifa v Dubaju (tudi tam so Novice že bile), a Al-Waleed bin Talal, najbogatejši Arabec na Bližnjem vzhodu, sicer princ iz Saudske Arabije, želi pokazati premoč nad šejki iz Združenih arabskih emiratov, zato z njegovim domala neomejenim kapitalom pospešeno raste Kraljevi stolp v Dževi, ki bo prva stolpnica na tem našem ljubem planetu, ki bo dosegla višino polnega kilometra (1.000 m!). Ta arhitekturni presežek naj bi bil za obiske turistov in drugih radovednežev odprt že prihodnje leto (2020). Bomo torej lahko v prihodnosti fotografijo Novic objavili tudi od tam?

S. A.

Nekaj zanimivosti in aktualnosti iz živalskega sveta

Da bomo pomlad pričakali dovolj ozaveščeni: kače so tudi pri nas, čeprav (večina) ni strupenih

Pred vrati je zima. Čas, ko se narava umiri in počiva. V tem obdobju se v votline pod zemljo zavlečejo tudi kače in začasno otrpnejo, zato je to najbrž pravšnji čas, da v miru odpremo to poglavje. Ko se zunaj prične lepše vreme in sv. Valentin pregovorno prinese ključ od korenin, namreč nastopi čas vnovičnega razcveta življenja, kar velja tako za rastline kot živali (pogosto pa tudi za ljudi).

Ko bo izšla naslednja številka Novic, bo pomladno dogajanje že v polnem razmahu. Veliko več se bomo gibali v naravi. In tudi kače se bodo že prebudile. Zato naj ne bo odveč nekaj koristnih informacij v zvezi z njimi.

Spomnimo

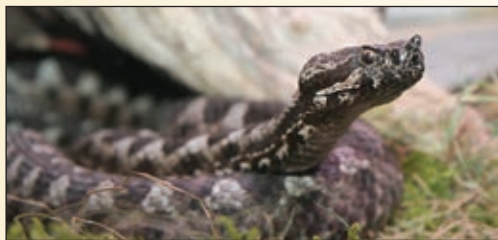
Gotovo se še spomnite medijsko razvpitega primera, ko je letos poleti tuja turistka na eni od slovenskih planinskih poti – preden so jo morali urgentno odpeljati v bolnišnico – z navdušenjem zagledala in nič hudega sluteč brez obotavljanja prijela gada, misleč, da gre za nenevarno kačo, ki jo lahko brez skrbi vzame v naročje, boža, ujčka in z njo naredi kak digitalni avtoportret (selfie) ali karkoli podobno nespametnega pač že ...

Ste se že kdaj srečali s kačo?

Ko sem se, še pod vtisom zgornje informacije, na pragu jeseni na območju naše občine tudi sama srečala s kačo, ki za spremembo ni bila ne slepič ne belouška (te v naših krajih niso tako redke in jih posledično tudi laiki že kar dobro poznamo), sem se tudi sama spraševala, katere vrste teh spretno zvijajočih se luskastih mesojedih plazilcev, ki mnogim že misel nanje vzbudi blazen strah in velikansko nelagodje, da ne rečem gnus (obstajajo pa seveda tudi njihovi ljubitelji), pravzaprav živijo v naši občini in bližnji okolici in za katere ni bojazni, da bi jih srečali med kakšnim sprehodom ali celo pred domačim pragom. To vprašanje po vrnitvi domov moji raziskovalni žilici seveda ni dalo miru.

Kače pri nas (v Mariboru in okolici)

Z olajšanjem sem našla pojasnilo strokovnjaka s tega področja, da v Mariboru in okolici ni v Sloveniji sicer dveh prisotnih vrst strupenih kač - 'zloglasnih' gadov (ni pa slednjega menda povsem nemogoče srečati v Prekmurju – v rokavih Mure in pa seveda v planinah), pa tudi modراسi, prav tako strah in trepet večine ljudi, se po nižinah praviloma ne plazijo, saj imajo mnogo raje hribovita in skalnata področja (zato smo jih najbrž videli sončiti se že vsi, ki smo kdaj v poletni vročini vzeli pot pod noge in jo mahnilo na mariborsko Piramido ali Kalvarijo).

Modras je kratka debela kača, ki zraste do 70 centimetrov. Zanj je značilen cikcak vzorec, ki je lahko različnih barv, od sive pa do opečnate, in pa na nosu rožiček

Ste vedeli, da ...

... je na svetu trenutno znanih okrog 3.150 vrst kač, ki so 'posortirane' v 456 rodov?

Slovenske kače

»Slovenske strupene kače lahko prepoznamo po cikcakastem vzorcu na hrbtu, kratkem repu in ozki zenici, a se navadno zaplete prav pri vzorcu, saj ga nekateri gadi nimajo ali pa imajo samo prečne proge. Znani so tudi popolnoma črni primerki. Med slovenskimi kačami so tako belica, črnica, navadni gož, mačjeoka kača, progasti gož, smokulja, belouška, kobranka, laški gad, modras in navadni gad, strupene pa so samo zadnje tri,« lahko med drugim preberemo na spletni strani <https://www.bodieko.si/kace-slovenija>.

Kača, s katero sva si prekrizali pot in je kasneje za potrebe fotografiranja začasno pristala v cvetličnem loncu, je bila (nenevarna) smokulja

Kako ravnati ob morebitnem srečanju s (strupeno) kačo?

Kače na splošno niso noben bav-bav, saj se, če je to le mogoče, same umaknejo nevarnosti. Agresivno se odzovejo le, kadar nimajo izhoda.

Prvo pravilo je, da ob srečanju nikakor ne smemo odreagirati panično. »V kolikor pride do srečanja z živaljo in kača nase opozarja z sikanjem in sunkovitimi gibi, je dovolj, da se ustavimo in umirimo, da se žival pomiri in se bo tudi ob prvi priliki skrila,« sem prebrala odgovor Branka Kolarja iz mariborskega Akvarija-terarija. »Kače so izredno previdne in vedno locirane blizu kakšnega skrivališča, ko začutijo tresljaje naše hoje, se takoj umaknejo. Večji problem je lahko pri psih. Pes se lahko modrasu lažje približa, saj ni tako glasen kot ljudje. Za radovednega kužka je kar večja verjetnost, da bi prišlo do kakšnega bližnjega srečanja in nesreče,« še dodaja.

Kaj storiti, če vendarle pride do kačjega ugriza (ne pika, kot kdaj zmotno rečemo)?

V vsakem primeru je potrebno poiskati zdravniško pomoč. Čeprav so smrtni primeri izredno redki, pa poško-

dovani ne odnese brez bolečine in močne otekline. Ker smo ljudje različni, smo tudi različno dovzetni za strupe, zato lahko nekateri doživijo hudo alergijsko reakcijo.

Kdaj so ugrizi kač najnevarnejši?

»Najbolj nevarni so ugrizi po zimskem spanju oz. po hibernaciji. Celo zimo se kačam namreč strup nabira in prvi ugrizi spomladi so najhujši, takrat pa je tudi največja verjetnost, da jo presenetimo, saj je še na pol v stanju hibernacije.

Konec marca, aprila so ugrizi bolj verjetni kot poleti,« navajajo poznavalci.

Se je kače, če jo srečaš, najbolje trajno znebiti? Nikakor!

»Ker je že iz pradavnine v mnogih privzgojena in zasidrana miselnost, da so kače grozno nevarne, jih ljudje zaradi nevednosti neredko uničujejo. In zaradi tega tudi ogromno nedolžnih živali po krivici umre. Kače so pravzaprav naši varuhi, varuhi našega pridelka. Osnovna hrana so jim miši in ostali glodavci, zato nam delajo veliko uslugo. Velja opozoriti, da so vse naše kače varovane in je njihovo zatiranje ali pa celo pobijanje kaznivo dejanje,« opozarjajo strokovnjaki.

*Iz raznih virov povzela:
Simona ANTOLIČ*

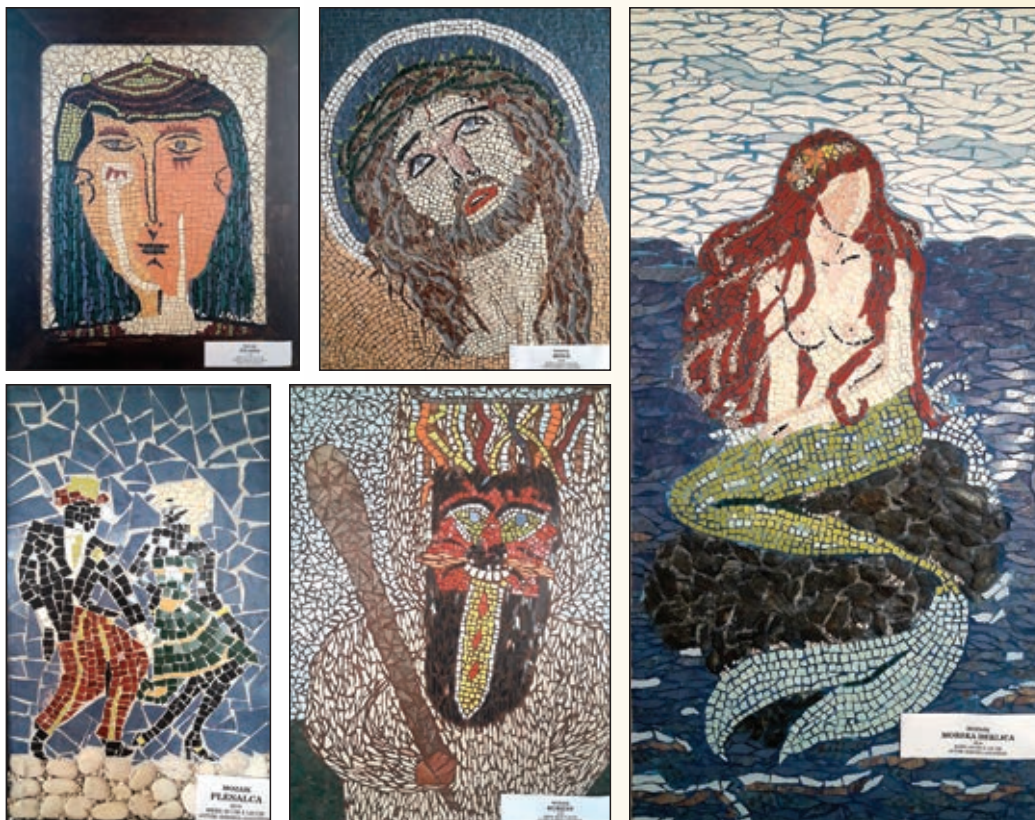
Mozaiki Simone Auguštin krasijo stene Bele dvorane

»Mozaik je umetniško delo ali podoba, sestavljena iz majhnih koščkov različnih materialov. Večina mozaikov je izdelana iz majhnih, ravnih, grobih kvadratnih kosov lomljene keramike, kamna ali stekla različnih barv.

Mozaiki imajo dolgo zgodovino, začeni v Mezopotamiji v 3. tisočletju pred našim štetjem. Sodobne mozaike izdelujejo profesionalni ali ulični umetniki in veljajo za priljubljeno obrt,« sem izmed številnih informacij in kronologije nastajanja mozaikov, njihovega razvoja ter naraščanja in padanja priljubljenosti v različnih časovnih obdobjih za naše osnovno poznavanje te vrste ustvarjalnosti izluščila iz svetovnega spleta.

V predhodni številki Novic smo objavili, da bo v Beli dvorani Rače 13. 9. 2019 svoje mozaične izdelke – slike razstavila Simona Auguštin iz Ruš, ki deluje pod okriljem tamkajšnjega Likovnega društva Rulik.

Ker je avtorica takratnega prispevka, Danica Pušlec, umetnico temeljiteje predstavila, se bomo tokrat posvetili predvsem mozaičnim podobam, ki (še vedno) krasijo stene najbolj impozantnega prostora v našem gradu.

Simoni Auguštin čestitamo in ji želimo še veliko ustvarjalnega navdiha!

S. A.

POGOVOR s Sašem Domadenikom - letošnjim diamantnim maturantom

»Bil je moj učenec. Boljšega v Framu še nismo imeli,« so bile besede, ki jih je z iskricami v očeh in z velikanskim ponosom v glasu izrekla ena izmed učiteljic OŠ Fram, s katero sva se naključno srečali in je beseda nanesa tudi na Saša Domadenika, za katerega se je tistega dne izvedelo, da je postal diamantni maturant.

Novico smo objavili že v predhodni številki Novic, a ker tedaj ni bilo časa in priložnosti za kaj več kot nekaj skopih informacij in fotografijo našega 'diamantneža', smo obljubili, da se k njemu še vrnemo. In tokrat namero uresničujemo.

• Sašo, se lahko, prosim, našim bralcem na kratko predstaviš?

Star sem 19 let, živim na kmetiji v Šestdobah. Moja družina šteje pet članov, poleg očeta Vinka in mame Olge imam mlajšega brata Matica, ki je letos postal dijak in sestro Katjo, ki pridno piše diplomsko nalogo in bo do takrat, ko bo to objavljeno, upam, že diplomirala.

Družina Domadenik iz Šestdob 3: Saševa mama Olga, oče Vinko, diamantni maturant Sašo ter njegova brata Matic in sestra Katja

• Obiskoval si OŠ Fram, kajne?

Res je. Starši so me želeli vpisati v šolo leto dni prej, a se na šoli niso strinjali, potem pa so si premislili in mi v drugem razredu ponudili, da bi preskočil v četrti razred, takrat pa se jaz nisem strinjal (smeh).

Ko pogledam nazaj, se mi zdi, da je v obeh primerih bila sprejeta prava odločitev, saj osnovna šola ni namenjena samo učenju, ampak tudi odraščanju, zato je poleg intelektualne pomembna tudi socialna zrelost in meni je po mojem mnenju primanjkovalo prav te.

• Na katero srednjo šolo si se vpisal in zakaj?

Vpisal sem se na II. gimnazijo Maribor, ki ji preprosto pravimo Druga. Posebnega razloga nisem imel. Ker nisem vedel, kaj želim postati, je bila gimnazija seveda očitna izbira in ker sem imel možnost, sem seveda izbral najboljšo.

• So se tvoja pričakovanja v srednji šoli uresničila? Kaj bi v njej ocenil kot posebej dobro in kaj morda kot tisto, kar bi veljalo spremeniti, izboljšati?

Ne spomnim se, da bi imel kaka posebna pričakovanja glede šole, če pa so bila, pa jih je Druga zagotovo preseгла

na najboljši možni način, saj sem se na šoli počutil odlično. K temu so zagotovo veliko pripomogli sošolci, saj smo bili res dober razred. Čeprav smo k pouku prihajali iz vseh koncev Štajerske (nekateri še celo dlje), smo se večinoma dobro razumeli in, kar je najpomembnejše, znali smo stopiti skupaj, ko je to bilo potrebno. Tudi s profesorji sem imel srečo, saj je velika večina znala snov podajati tako, da si mi je ni bilo težko zapomniti. Večjih pripomb nimam, seveda pa so se občasno pojavljale kakšne manjše težave, ni pa bilo ničesar takega, kar bi pokvarilo dober splošni vtis o šoli.

• Po čem (morda po kakšnem dogodku - smešnem, žalostnem, neobičajnem) si boš najbolj zapomnil srednjo šolo?

Prva zanimiva stvar, ki se mi je vtisnila v spomin, se je zgodila nekaj dni po začetku šole, ko mi je sošolec pokazal, da se omarice na drugi lahko odprejo kar z geotrikotnikom. To znanje je v naslednjih letih velikokrat prišlo prav, na primer, ko je bilo treba komu v omarico nastaviti presenečenje za rojstni dan.

Še ena zanimiva izkušnja iz prvega letnika je bil kulturni maraton. To je dogodek, kjer dijaki čez noč ostanejo na šoli, odvijajo pa se različne predstave in koncerti. Posebnost tega dogodka je bilo zame dejstvo, da sem imel naslednji dan državno tekmovanje iz fizike in to na drugi strani Slovenije – na Primorskem. Odhod je bil že ob šestih zjutraj, to pa je bil tudi čas, ko bi naj na kulturnem maratonu dobili zajtrk. Tako sem na tekmovanje odšel brez jutranjega obroka. Vseeno pa se je na koncu dobro izteklo, na dolgi poti sem se lahko malo naspal, pred tekmovanjem pa smo dobili malico. Na koncu sem prejel srebrno priznanje, kar je bilo za prvi letnik dokaj dobro.

• Uspeh je bil tudi v srednji šoli najbrž vsa leta prepričljivo odličen?

Tako je, pri večini predmetov nisem imel težav s peticami. Edina izjema je slovenščina, ker pisanje esejev očitno ni moje področje, tako da je bila tam zaključna ocena vsa leta 4.

• Kako so potekale priprave na maturo? Je bil tak rezultat (diamantni maturant, kar pomeni dosego vseh mogočih točk) pričakovan, si si zanj namensko prizadeval, je bil to tvoj cilj?

Priprave na maturo so bile pri vsakem predmetu različne, tako smo recimo pri slovenščini za pripravo na slovnico rešili veliko starih maturitetnih pol in sproti dopolnjevali znanje, za esej smo podrobno predelali obe knjigi in poiskali skupne teme, ki bi se lahko pojavile na maturi,

za ustni del pa smo še enkrat na hitro pregledali vsa dela, ki smo jih brali v prvih treh letnikih. Pri fiziki smo vso snov prejšnjih let še enkrat predelali po poglavjih, ki so navedena v izpitnem katalogu, pri matematiki pa je bilo ponavljanja manj, saj je v četrtem letniku treba predelati še veliko nove snovi, posebej še, če jo hočeš opravljati na višjem nivoju. Zanimiv primer je še višji nivo angleščine, kjer imaš še dve dodatni uri angleščine na teden. Ti dve uri sta namenjeni književnosti, ki se je pri rednem pouku angleščine ne obravnava tako podrobno.

Saševa domača miza med maturo: fotografija prikazuje ogromno gradiva, vendar naš diamantni maturant hudomušno pravi, da je bilo učenja bolj malo, saj je zanj zmanjkalo prostora

Seveda sem upal na najboljši rezultat, vendar pa sem predvideval, da ga ne bom dosegel, saj se hitro kaj zalomi in zmanjka kaka točka.

- **Koliko učenja je bilo potrebnega čez vse leto (oz. vsa leta) za doseg naziva 'diamantni maturant'? Je zgolj učenje iz predpisane literature dovolj? Si za razširitev svojega znanja naredil še kaj dodatnega?**

Seveda je treba vsa štiri leta slediti snovi. Tako si lahko v četrtem letniku zapomniš še tisto nekaj več, kar ti potem pomaga do dobrih rezultatov.

Snov, ki se preverja na maturi, je dobro opredeljena v izpitnih katalogih. Gimnazijska literatura je temu prilagojena in bi sama po sebi zadostovala. Seveda pa si je toliko snovi težko zapomniti, če te ne zanima, z zanimanjem pa dodatno raziskovanje pride samo po sebi.

- **Čemu pripisuješ največ zaslug za to, da ti je uspelo postati diamantni maturant? Imaš kak recept za mlajše kolege-ice, kaj bi jim svetoval oz. priporočal?**

Mislím, da je za tak uspeh zaslužna kombinacija talenta in šole. Šola vsem ponudi znanje, potrebne pa so neke predispozicije za tak rezultat, drugače bi ga dosegla večina, zagotovo pa ga sam ne bi dosegel brez podpore šole, ki ves čas spodbuja širjenje znanja.

- **Se počutiš bolj priden, deloven ali bolj naravno talentiran, nadarjen? Imaš občutek, da si se veliko učil? Si to kdaj počel s težavo? Si imel kak poseben način učenja, priprave na teste in spraševanja? Kaj te je motiviralo k odličnosti?**

Sam zase pravim, da sem len, čeprav ne dajem takega vtisa. Zavedam se, da sem v svoje ocene vložil veliko

manj truda kot nekateri s slabšimi ocenami. Učenje (v smislu branja učbenikov) mi je vedno predstavljalo težavo, veliko več sem se naučil pri pouku kot pa iz knjig. Mislím pa, da je ravno v tem prednost Druge, ker profesorji omogočajo tak način učenja. Za primer lahko navedem biologijo, kjer sem v treh letih porabil le en zvezek, ki je hkrati bil tudi moja edina priprava na test. Profesorica je namreč snov razložila tako dobro, da so bili zapiski, ki sem si jih naredil med poukom, zame dovolj za odlično oceno, medtem ko so nekateri morali učiti iz precej debelih učbenikov.

Utrinek z obiska Saša Domadenika pri županu Občine Rače-Fram, 11. 9. 2019:

Županov sprejem in čestitka diamantnemu maturantu iz naše občine

- **Ne morem mimo izjave tvojega brata Matica, ki mi jo je zaupala vajina mama - češ, da si bratu (kot starejši sorojenec) pobral vse znanje. Kaj sam misliš o tem in s čem se pravzaprav ukvarjajo ostali člani vaše družine?**

Mislím, da je bila ta izjava malo pretirana, Matičev uspeh je bil namreč vsa leta odličen ali prav dober, je pa zagotovo res, da se bolj kot jaz posveča praktičnim stvarim in delu na kmetiji. Oba starša se ukvarjata s kmetovanjem, torej nimata dodatne službe, sestra pa v času tega pogovora ravno končuje študij babištva.

- **Lahko opišeš prve občutke, ko si izvedel za svoj maturitetni rezultat? Kaj si naredil, kaj je bila tvoja prva poteza? Kako je odreagirala okolica (družina, najbližji)?**

Svoj rezultat sem pravzaprav izvedel dvakrat. Prvič je bilo to 11. julija, ko sem med fizikalno olimpijado v Izraelu kar na avtobusu preveril svoje rezultate. Vse je bilo v redu, le pri slovenščini sem dobil oceno 3. A, kot sem že povedal, pisanje esejev mi nikoli ni šlo preveč dobro, zato tej oceni nisem posvečal prevelike pozornosti. Kmalu za tem pa so mi iz šole sporočili, da se jim moja ocena pri slovenščini zdi preslaba in da naj vložim prošnjo

za vpogled. In sem jo res. Državni izpitni center ugovore obravnava v dveh terminih. Prvi termin je na začetku, drugi pa na koncu avgusta. Moj ugovor so obravnavali šele konec avgusta, tako da sem do takrat že malo pozabil na vse skupaj. Ko je prispel sklep o ugovoru in sem izvedel, da sem pravzaprav diamantni maturant, tako ni bilo nekega pretiranega navdušenja, sem pa vsekakor bil vesel. Vsi okoli mene pa seveda tudi.

- **Je ta uspeh tisto, na kar si v svojem dosedanjem življenju najbolj ponosen, kar ti največ pomeni?**

Ta uspeh in bronasta medalja na olimpijadi iz fizike predstavljata pomembna dosežka iz srednje šole, vseeno pa mi precej več pomeni dejstvo, da grem iz gimnazije z novimi prijatelji, s katerimi bom zagotovo vse življenje ostal v stiku. In če bi lahko, bi z veseljem kako točko podaril komu drugemu, ki jo je potreboval za vpis na fakulteto.

Sašo je bil uspešen tudi na fizikalni olimpiadi v Izraelu

- **Obstaja kak šolski predmet oz. področje, kjer se počutiš posebej močan in/ali kak, ki ga ne maraš preveč (in če, zakaj)?**

Kar se tiče predmetov, kjer se počutim močan, seveda najprej pride na misel fizika, ampak tudi vsi ostali naravoslovni predmeti mi gredo dobro od rok. Ne maram pa predmetov, kjer je veliko učenja na pamet, brez nekih smiselnih povezav. Seveda se je tudi pri naravoslovnih predmetih veliko stvari treba naučiti na pamet, vendar je tam večina snovi povezana z razumevanjem procesov. Po mojem mnenju pa se vsak predmet lahko uči na zanimiv način, a se, žal, nekateri profesorji v tej smeri ne potrudijo dovolj.

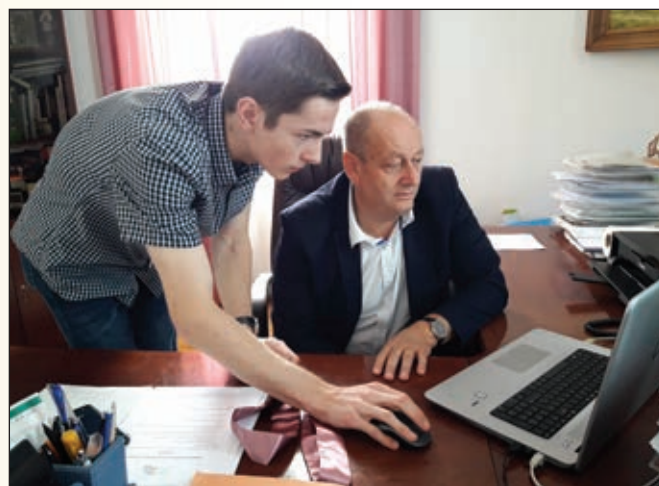
- **Si zgolj 'knjigobuba' ali rad izkoriščaš tudi druge priložnosti, ki jih ponuja mladost?**

Zagotovo nisem knjigobuba, saj je minilo že nekaj let, odkar sem nazadnje prebral kakšno knjigo izven šolskih obveznosti. Kljub temu pa moje življenje tudi ni tipično najstniško. Zabave me namreč ne veselijo preveč, raje ostanem doma in se ukvarjam s stvarmi, ki me zanimajo.

- **Imaš kakšne hobije? Kaj najraje počneš v prostem času, predvsem pa v času največje brezskrbnosti, torej med počitnicami?**

Moj najljubši hobi je elektronika, zato veliko prostega časa porabim ali za izdelovanje stvari ali pa za brskanje po spletu ter branje člankov in gledanje videoposnetkov s tega področja. Bolj specifična stvar, ki me zanima s tega področja, je popravljanje telefonov, predvsem iPhone-ov. Včasih preko spleta kupim kak starejši iPhone v okvari in ga nato popravim, da je kot nov. Pred kratkim sem kupil telefon, na katerem je prejšnja lastnica še imela fotografije, ki jih je želela nazaj. Telefon mi je uspelo popraviti in ji vrniti slikovne posnetke. Imam tudi 3D tiskalnik, ki sem ga kupil kot komplet in nato sestavil sam, nato pa sem ga sproti nadgrajeval in izboljševal, tako da po mojem mnenju sedaj dela zelo dobre izdelke.

Poleg takih bolj fizičnih stvari pa me zanima tudi računalništvo. Čeprav se mnogim zdi, da sta računalništvo in elektronika isto področje in čeprav sta res tesno povezana, pa gre za dve zelo različni področji.

Sašo je med svojim obiskom na občini nekaj koristnih napotkov v zvezi z mobilnikom in računalnikom dal tudi županu

S športom se ne ukvarjam veliko, sem pa bil v šolski Ultimate frizbi ekipi. Ultimate je malo drugačen šport; od običajnih športov se razlikuje po tem, da na tekmah ni sodnikov, igralci se sami dogovorijo, kdaj se je zgodil prekršek in kdaj ne in spodbuja se 'fair-play'.

- **Menda si, ko gledam tvoj unikatno 'predelan' mobilni telefon, tudi – recimo temu tako – svoje vrste izumitelj. Zaupaš, kaj si naredil?**

Ne bi rekel ravno izumitelj, saj si nisem izmislil nič novega. Če povem čisto preprosto, sem telefonu samo povečal baterijo. Moj telefon je namreč že precej star (seveda glede na standarde današnje tehnologije) in baterija je eden tistih delov, ki se najhitreje izrabijo. Možno je seveda kupiti novo baterijo, ampak tudi ta ni dovolj, da bi telefon ob pogosti uporabi zdržal cel dan. Zato sem se odločil, da bom novo in staro baterijo združil in ustvaril večjo. Celice v telefonskih baterijah je namreč z nekaj znanja in previdnosti mogoče povezati tako, da se obnašajo kot ena večja baterija. Da sem naredil prostor za obe bateriji, sem v ohišje telefona izrezal luknjo in drugo baterijo pokril s pokrovčkom, ki sem ga natisnil na 3D tiskalniku.

Predelan Sašev telefon z dodatno baterijo

Telefon je sedaj malo debelejši, vendar z veseljem zamenjam tanek telefon za takega, ki ga ni treba vsak dan polniti.

• **Letošnje počitnice so bile zate najdaljše doslej. Kakšno vsebino si jim dal, kaj si počel?**

Uradno so počitnice res bile najdaljše, ampak mi je vseeno zmanjkalo časa za nekatere stvari, ki sem jih želel narediti, saj je bilo treba opraviti veliko stvari glede fakultete. Začetek počitniškega časa je bil posvečen fizikalni olimpijadi. Nato pa sem se ukvarjal še z ugovorom na maturitetni rezultat, vpisom na faks in pa seveda z iskanjem stanovanja v mestu študija. Glede slednjega je bilo dolgo veliko negotovosti, saj sva s prijateljem želela stanovanje z ločenima sobama, teh pa ni veliko na voljo. Sredi avgusta sva končno našla stanovanje, ki nama cenovno in prostorsko ustreza. Konec avgusta sem opravil tudi nekaj dni študentskega dela. Seveda je bilo cele počitnice tudi doma veliko dela, našel pa se je tudi čas za nekaj dni oddiha v toplicah.

• **Konec septembra si na državnem sprejemu videl tudi druge letošnje diamantne maturante, kajne?**

Tako je. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in minister za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije dr. Jernej Pikalo sta nam na sprejemu za diamantne maturantke in maturante, ki smo na splošni ali poklicni maturi 2019 dosegli vse možne točke, čestitala 28. 9. 2019. Na Brdu pri Kranju se nas je tedaj zbralo 120. Dogodek ostaja v spominu kot lep in slovesen.

Konec septembra 2019 je bil na Brdu pri Kranju organiziran sprejem za diamantne maturante; med njimi je bil tudi naš občan Sašo Domadenik iz Šestdob

• **Z oktobrom si postal študent. Za kateri študij (in kje) si se odločil, kaj je botrovalo tej odločitvi? Kaj pričakuješ od študija?**

Vpisal sem se na Fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani. Za elektrotehniko sem se odločil predvsem na podlagi lastnih interesov, saj me, kot sem že povedal, področje zelo zanima in se tudi v prostem času veliko ukvarjam z elektroniko. Potem se je bilo treba odločiti še med FERI-jem v Mariboru in FE-jem v Ljubljani. Odločil sem se za Ljubljano, saj je šla tja študirati večina mojih sošolcev iz gimnazije, prav tako pa je to priložnost, da mlad človek izkusi samostojno življenje, a brez vseh obveznosti odraslega sveta.

• **Dovoli si malo sanjati lastno prihodnost: kaj bi rad počel v življenju, kaj in kje delal ter kje živel, če ne bi bilo vmes prav nikakršnih če-jev?**

O tem pravzaprav nisem nikoli preveč razmišljal, tako da nimam svoje sanjske službe ali kraja, kjer bi si želel živeti. Lahko pa rečem, da ne vidim razloga, da bi zapustil Slovenijo, pa tudi življenje na podeželju mi je všeč. Zagotovo bi se še vedno ukvarjal z elektroniko in tehnologijo nasploh - če že ne poklicno, pa vsaj kot hobi. Verjetno je želja vsakogar, ki se ukvarja s tehnologijo, da bi izdelal nekaj, kar bi ljudi zanimalo, jim olajšalo življenje in se ne nazadnje tudi dobro prodajalo, vendar zaenkrat nimam še nobene poslovne ideje; morda pa se kaj takega rodi med študijem?!

• **V kakšni vlogi se vidiš čez 10, 20 let?**

Mislím, da zaposlitvenih priložnosti na področju elektrotehnike, ki me zanima in sem se ji sklenil posvetiti tudi študijsko, ne manjka. Če mi bo uspelo odpreti svoje podjetje in bo to tudi uspešno, pa še toliko boljše. Kar pa se tiče zasebnega življenja, pa sta desetletje ali dve dolga doba in v tem času se lahko zgodi marsikaj.

*Pripravila:
Simona ANTOLIČ*

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

V Novice št. 83-3/2019, ki so izšle septembra 2019, se nam je v članek DU Rače, ki ga je pravilno pripravila Irma Kmetič (stran 41, naslov 90 let Anice Drev), pri urejanju prikradel 'tiskarski škrat'. V delu zapisa je pomešal imeni slavljenke Anice, ki je praznovala visoki jubilej, in poverjenice DU Rače Cvetke Dvoršak, ki jo je (skupaj z avtorico članka - predsednico društva) obiskala.

Vsem, ki se jih napaka dotika, se opravičujemo, zapis – tokrat z večjo pazljivostjo pri navedbi imen – pa v celoti objavljamo še enkrat. (Uredništvo)

90 let Anice Drev

12. julija 2019 je visok življenjski jubilej obeležila dolgoletna članica našega društva, Anica (Ana) Drev. Ob 90. rojstnem dnevu sva jo obiskali poverjenica Cvetka Dvoršak in avtorica tega prispevka, jo v imenu društva lepo pozdravili in ji izročili skromno darilo.

Cvetka Dvoršak s slavljenko, 90-letno Anico Drev

Med prijetnim klepetom s slavljenko in njeno hčerko sva slišali Anino kratko življenjsko zgodbo, v kateri ne manjka ne senc ne svetlega sonca, ki še zdaj blagodejno greje in v srcu pušča nepozabno lepe spomine.

Naša 90-letnica se je rodila v Račah. Po končani osnovni šoli je nadaljevala šolanje na mariborski gimnaziji, nato pa dokončala študij agronomije v Ljubljani. Z dodatnim izobraževanjem je pridobila poklic profesorice. Službovala je v Žalcu, Šoštanju, Mariboru in v Račah (pri Agrokombinatu). V Šoštanju je leta 1970 spoznala svojega kasnejšega moža, s katerim sta se po poroki preselila v Rače, kjer sta si ustvarila dom, v katerem Anica Drev prebiva še danes. V zakonu sta se jima rodila sin Igor in hči Darja, ki živi skupaj z mamo in zanjo lepo poskrbi. Ana ponosno pove, da ima tri vnuke oz. vnuka in vnukinji. Kljub zdravstvenim težavam se veseli življenja in obiskov svojih najbližjih, predvsem vnukov. Čas si krajša z gledanjem televizije, njena nenehna in najzvestejša družabnica pa je prikupna mucka, ki neprestano skače okoli njene postelje.

Ob slovesu sva slavljenki Ani Drev zaželeli še čim več zdravih in zadovoljnih let.

Irma KMETIČ,
predsednica

Kegljamo že dobrih 20 let

Kegljaška sekcija DU Rače deluje že dobri dve desetletji. Smo rekreativni in ne tekmovalni. Žal smo v zadnjih dveh letih izgubili štiri ustanovitelje sekcije, zaradi česar se ne udeležujemo več tekmovanj v Zgornjepodravski regiji, čeprav smo na teh tekmovanjih dosegali lepe uspehe.

Še vedno pa sodelujemo na raznih turnirjih. Tako smo bili letos prisotni v Hotinji vasi, Dravskem Dvoru, Hočah, Rogozi, Slivnici in na dveh turnirjih v Framu. V sklopu krajevnega praznika KS Rače pa smo tudi sami organizirali turnir, kjer je sodelovalo šest ženskih in prav toliko moških ekip.

Na turnirjih smo ekipno dosegli skupaj pet pokalov, najbolj pa nas veseli, da je naša kegljačica Jožica Ribič dvakrat zasedla prvo mesto med ženskami. Iskreno ji čestitamo!

Trenutno nas trinajst trenira dvakrat tedensko, ob torkih in četrkih. Želimo si, da bi se nam pridružil še kdo. Vabljeni, ne bo vam žal!

Tekmovalna ekipa naše sekcije

Člani in članice kegljaške sekcije DU Rače (trije so odsotni)

Zahvaljujemo se Občini Rače-Fram in KS Rače za donacijo pri organizaciji turnirja, ki je potekal maja.

Ker se hitro bliža novo leto, želimo vsem občankam in občanom občine Rače-Fram, še posebej pa članom, članicam in pristašem kegljaške sekcije DU Fram, srečno, zdravo in uspešno novo leto 2020.

Štefan STRMŠEK,
vodja kegljaške sekcije

Utrinki naših jesenskih aktivnosti

• Kolesarski trim

Poznopoletna sobota, 24. avgusta 2019, nam je podarila lepo in toplo vreme za izvedbo kolesarskega trima na Ptujsko Goro. Na dogovorjeno mesto nas je tistega dne ob 14. uri prispelo petnajst kolesarskih navdušencev, ki smo pot – tokrat že enajstič zapovrstjo – s kratkimi postanki nadaljevali po ustaljeni vsakoletni trasi.

Na cilj smo prispeli srečno in brez nezgod.

Naša skupina kolesarjev na Ptujski Gori

Po ogledu romarske cerkve Marije Zavetnice s plaščem (ali bazilike Matere Božje) in prijetnem druženju ob vznožju Ptujске Gore smo z lahkoto prevozili pot nazaj v Rače.

• Izlet na Kozjansko

Ker se je izkazalo, da je v spomladanskem času težko zagotoviti minimum udeležencev za izvedbo nekega izleta, je toliko bolj razveseljivo, da je naš izlet v septembru v celoti in zares lepo uspel. Vsak trenutek je dragocen, zato je pomembno, da ga doživimo pestro in zabavno. Temu v našem društvu skušamo slediti, kolikor je mogoče.

12. septembra 2019 smo se z avtobusom popeljali na izlet po Kozjanskem, kjer smo ob zanimivem programu, obogatenu z zgodovino, kulinariko ter naravno in kulturno dediščino, preživeli nepozaben dan. Pod vodstvom lokalnega vodiča smo si ogledali Plištanjski srednjeveški trg, ki leži v osrčju Kozjanskega, staro šolo z muzejsko učilnico in poukom. Posebnost Plištančanov ali Drnuljčanov je še danes predelava drnulj v marmelade in 'drnulovec'. Nekaj teh dobrot smo odnesli tudi domov. Pot smo nadaljevali na ekološko kmetijo Kukovičev mlin na vodi (degustacija domačega kruha z namazi in nakup domačih izdelkov). Lokalni turistični vodnik nas je nato popeljal po 'najbolj grajskem izmed vseh gradov' na Slovenskem – grad Podsreda, kjer smo si ogledali več stalnih in priložnostnih razstav in poročno dvorano. Sledilo je kosilo na kmečkem turizmu, kjer smo se okrepčali z jedačo in pijačo ter zaključili naše ogled.

Skupinski posnetek udeležencev v gaju pri Sv. Emi

Pot domov je bila prijetna in zabavna, predvsem pa polna lepih spominov na dan, ki smo ga zaključili v Račah.

• Ribiška sekcija

26. septembra 2019 so člani naše ribiške sekcije (pod pokroviteljstvom Pokrajinske zveze društev upokojencev Maribor) izvedli družabno srečanje z ribolovom, ki je potekalo v počastitev meseca starejših občanov. Med dvanajstimi ekipami, ki so šteje vsaka po štiri člane, je ekipa DU Rače 1 zasedla prvo mesto, na drugo mesto se je uvrstila ekipa DU Pesnica, tretje mesto pa je pripadlo ekipi DU Rače 2.

Udeleženci tekmovanja s prejetima pokaloma

Do zaključka letošnjega leta bo naše društvo izvedlo še nekaj tekmovanj in prireditev, zato vas vljudno vabimo, da se nam pridružite.

Zahvala

Leto, ki se izteka, zaključujemo z izpolnjenimi načrti. Hvala vsem zvestim in marljivim članom, ki so se po svojih najboljših močeh trudili za doseg cilja in predstavljali društvo tudi izven našega kraja. Posebna zahvala gre Občini Rače-Fram za letno donacijo in KS Rače za finančno pomoč pri izvedbi prireditve 'Starejši za starejše'.

Z novim letom se rodijo nove želje – naj se uresničijo vsem! SREČNO 2020!

Irma KMETIČ,
predsednica DU Rače

ŠPORTNO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Pomahajmo poletju 2019

Na sončno nedeljo, 15. septembra 2019, je v športnem parku Krč potekala tradicionalna prireditev 'Pomahajmo poletju'. Prireditev je namenjena sproščeni zabavi otrok in njihovih staršev. Za organizacijo dogodka že nekaj let zapovrstjo skrbi Športno društvo Sp. in Zg. Gorica. Prireditev z vsemi animacijami, igrali in zabavnimi aktivnostmi je možna samo v primeru lepega vremena. Vremenska napoved je veliko obetala in potrditev se je pokazala v množičnem obisku.

Člani športnega društva smo poskrbeli za obilico brezplačne otroške zabave. Na prireditev so se otroci in njihovi starši lahko pripeljali s brezplačnim vlakcem, ki je opravljal krožno vožnjo po poteh občine. Otroci so svojo energijo in radoživost sproščali na velikih otroških napihljivih igralih; na voljo jih je bilo kar sedem in dogajanje je bilo temu primerno živahno.

Da je bila zabava še bolj atraktivna, je poskrbela izkušena make-up artistka. Otroci so se tako prelevili v svoje najljubše akcijske junake ali dobili svojo prvo 'tetovažo'. Za otroško začudenost in navdušenost nad čarovnijami je poskrbel čarovnik Grega, ki je s svojimi spretnostmi in triki buril otroško domišljijo in fantazijo.

Ob vseh teh aktivnostih je bilo poskrbljeno tudi za želodčke naših najmlajših; na voljo so bili brezplačni hot-dogi, sokovi in kokice, željo po sladkem pa so kratkohlačniki lajšali z odličnim točenim sladledom. Za animacijo je poskrbela maskota Medo Krčko, ki je širokosrčno sejal dobro voljo in občasno ušpičil tudi kakšno lumparijo.

Vzporedno z otroškim rajanjem je potekal turnir v odbojki, kjer se je pomerilo šest ekip. Izenačenost in napeti dvoboji so ponudili veliko atraktivne igre in dobrih akcij, v katerih smo uživali.

Dober namen in ideja sta bila prepoznana tudi s strani podjetij, ki so finančno podprla izvedbo dogodka. Slednjega so omogočili: Občina Rače-Fram, Zavarovalnica Sava d.d., PRITT, ZU VIL Zlatko Zupe s.p., Slikofas Boštjan Kancler s.p., Reklamni atelje Babšek d.o.o., Lavante caffe, Odvetniška pisarna Vindiš & Fingušt d.o.o., bar Bonsai Zdenka Kosar s.p. Člani športnega društva se vsem sponzorjem zahvaljujemo.

Največja zahvala pa gre vam, dragi obiskovalci, ki ste svojim najmlajšim ponudili možnost zabave in sproščene otroške igre.

Tudi v prihodnje bomo prireditve izvajali in predvidoma še nadgradili, saj nam zamisli res ne manjka. Vaš številčen obisk je potrdil, da smo na pravi poti. S to motivacijo vstopamo v leto 2020 z novo zagnanostjo in idejami.

Vabimo vas, da spremljate našo FB stran, kjer vas bomo obveščali o vseh novostih in aktualnostih. Prav tako vas moramo obvestiti, da smo že pisali Božičku, ki nam bo prinesel nova dodatna igrala v naš športni park.

Člani Športnega društva Spodnja in Zgornja Gorica vsem občanom želimo mirne božične praznike, v novem letu pa veliko veselja, poguma in osebnega zadovoljstva.

Marko MURKO,
podpredsednik

*Naj bo novo leto 2020 prav posebno leto,
polno vsega dobrega in novih priložnosti.
Naj bodo tudi praznični občutki veselja,
toplino in sreče vaši spremljevalci
vsak dan leta, ki se svetlika na obzorju.*

*Vesele božične praznike in
vse dobro v prihajajočem letu.*

KS Rače in KS Fram

DRUŠTVO KRAJANOV KOPIVNIK

Prikaz prešanja sadja

V okviru praznovanja praznika KS Fram smo v Društvu krajanov Kopivnik v petek, 20. 9. 2019, ponovno izvedli etnološko prireditev *Prikaz prešanja sadja* na 150 let stari preši - stiskalnici, ki se nahaja na začetku vasi Kopivnik.

Letos smo imeli probleme, ker na našem področju framskega Pohorja ni bilo sadja. Stare sorte sadja namreč izmenično rodijo vsako drugo leto. Na pomoč nam je priskočila sadjarsko vinogradniška kmetinja Greif iz Frama. Pri njih smo dobili sadje za prešanje in se jim zahvaljujemo, da smo sploh lahko izvedli prireditev.

Sadje smo najprej oprali in potem zmleli v sadnem mlinu z betonskimi valji. Sadni mlin je poganjal 50 let star enofazni elektromotor, izdelan v Elektrokovini Maribor. Zmleto sadje smo z leseno lopato zmetali v koš in ga nato stisnili s prešo. V čeber je priteknel sladek sadni sok. Prisotni so ga poskusili, a so potem raje pili belo in rdeče vino. Kasneje so sok prelili v sod, kjer je prevrel v sladko pohorsko pijačo.

Prireditve so si ogledali tudi kolesarji kolesarske sekcija Društva upokojencev Fram.

Druženje ob prešanju je popestrila etno skupina Zala iz Frama.

Na koncu prireditve smo pripravili nekaj za pod zob in za poplakniti grlo.

Skratka, preša kljub starosti še vedno brezhibno deluje, prireditev pa je zopet uspela. Za donacijo se zahvaljujemo KS Fram.

Stanko HOJNIK

KO ZB za vrednote NOB Fram

Naše jesenske aktivnosti

22. 9. 2019 smo sodelovali na tradicionalni spominski slovesnosti, ki je bila namenjena spominu na tragičen dogodek, ki se je zgodil natanko na ta datum pred 75 leti na Jugovi domačiji v Rančah. Domačija je bila požgana in umrlo je šest domoljubov z gospodarjem Pristovnikom na čelu. Slovesnost poteka že vse od leta 1972. Med žrtvami so bili tudi krajanji Slivnice, ki so ta dan razglasili za svoj krajevni praznik. V Rančah se tako vsakoletno srečujemo krajanji KS Fram in KS Slivnica in se na ta način poklonimo žrtvam na Jugovi domačiji in žrtvam požgane Planice. Slovesnost pa je hkrati tudi aktivni prispevek k praznovanju praznikov obeh krajevnih skupnosti.

Slovesnost je organizirana s skupnimi močmi predstavnikov KO ZB za vrednote NOB Fram, KO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica, KS Fram, KS Slivnica ter Društva krajanov Ranče.

Kulturni program pripravljamo izmenično; letos so to storili Slivničani. V programu so sodelovali učenci OŠ Franca Lešnika – Vuka, Mešani pevski zbor DU Slivnica in dramska skupina Samotarji.

Slavnostni govornik je bil predsednik KO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica Boris Demšič, ki je orisal tragične dogodke na Jugovi domačiji in poudaril pomembnost ohranjanja tega spomina.

Svečanost je potekala v lepem jesenskem nedeljskem dnevu, udeležilo se je veliko obiskovalcev.

Nastopajoči učenci in pevci

Udeleženci proslave v Rančah v spomin žrtvam na Jugovem

Po položitvi vencev k spomeniku žrtvam na Jugovi domačiji se je tradicionalno srečanje končalo v veselem in prijetnem druženju in ob pogostitvi, ki jo je pripravilo Društvo krajanov Ranče.

24. 9. 2019 je potekala kratka spominska slovesnost v spomin na tragične dogodke, ko je na ta datum leta 1944 plamenela Planica. Od tragedije, ki so jo doživeli domačini, je torej letos minilo natanko 75 let. Ognjeni zublji so tedaj uničili šolo in sedem domačij, življenje pa sta izgubila Franc Uranjek in njegova žena Alojzija (po domače Baronova). Kulturni program je z lepim in ubranim petjem obogatil mešani pevski zbor KUD dr. Pavel Turner Fram, z glasbenimi prispevki pa učenke in učenci OŠ Fram pod vodstvom zborovodkinje Dore Ožvald. V slavnostnem govoru sem avtorica tega prispevka prisotne spomnila na številne žrtve in visok davek, ki so ga Planičani žrtvovali v času druge svetovne vojne; prav ti tragični dogodki so botrovali, da je praznik KS Fram ravno na ta dan.

*Spominska slovesnost na Planici - pri Baronovih
Vse foto: Slavko Osebik*

S posebnim spoštovanjem sem pozdravila najstarejšo prisotno članico IO krajevne organizacije, Minko Golavšek. Slovesnosti so se udeležili domačini Planice, predstavniki LD Fram, predstavniki naše krajevne organizacije in drugi udeleženci. Ob tej priložnosti sta bila položena venca na spominsko obeležje Lovskega doma Fram in na spominsko obeležje pri Baronovih.

Prijetno druženje vseh udeležencev slovesnosti se je nadaljevalo na Izletniški kmetiji Uranjek – Pri Baronu.

25. 10. 2019 smo organizirali komemoracijo pri centralnem spomeniku NOB pred OŠ Fram. S spoštovanjem in z globoko hvaležnostjo smo se poklonili spominu na 53 domoljubov z območja Frama in okoliških krajev, katerih imena so vklesana na spominski plošči. V lepo izpeljanem kulturnem programu so z recitacijami in glasbenimi prispevki sodelovali učenci in učenke OŠ Fram pod mentorstvom Dore Ožvald, Smiljanke Šimundža in Jožice Ravš. Komemoracije so se udeležili tudi člani KO ZB za vrednote NOB Radeče s predsednikom Blažem Kravoglom, ki vsako leto ob tej priliki prižgejo tudi svečke na grobu talcev v Gaju, kjer je bilo ustreljenih osem domoljubov iz njihove okolice. V govoru sem poudarila, da je prav, da se ozremo v preteklost in se spomnimo tudi vseh tistih, ki jih sicer nismo poznali, vendar so pustili v zgodovini neizbrisen pečat. Dali so svoja življenja za slovenski narod, da bi obstal na svoji zemlji in ohranil slovensko besedo. Priporjeno svobodo smo zato dolžni spoštovati in jo ohraniti.

27. 10. 2019 je potekala spominska slovesnost pri spominskem obeležju TV 13-S, pri Perkovem križu. Gre za tradicionalno slovesnost, ko se tri lovske družine (iz Frama, Hoč in Šmartnega na Pohorju), ne glede na vremenske razmere, ob koncu meseca oktobra dobijo na njihovem vsakoletnem zboru. Na ta način obudijo spomin na preteklost in težke čase boja v drugi svetovni vojni. Spominsko obeležje pri kurirski postaji TV 13-S pri Perkovem križu so postavile vse tri lovske družine v spomin na na tem kraju padlega kurirja Franca Predana.

Tokratni organizator zбора je bila LD Šmartno na Pohorju. Svečani govor je po zaključku lovskega zбора imel član IO Območnega združenja ZB za vrednote NOB Slovenska Bistrica, Branko Vasja. Orisal je zgodovinski pomen kurirskih poti, kakor tudi dogodke, ki so botrovali postavitvi spominskega obeležja. V kulturnem programu je sodelovala Frajhajmska godba, prireditelj pa sta popestrila še harmonikarja Zinka Iskra in Martin Burulič.

Tradicionalna slovesnost pri Perkovem križu - harmonikarja Zinka Iskra in Martin Burulič, v ozadju Frajhajmska godba

Venca s svečkami so na spominsko obeležje položili predstavniki vseh treh lovskih družin ter predstavniki KO ZB za vrednote NOB Fram.

Slovesnost se je končala v prijetnem druženju in s pogostitvijo, ki so jo organizirali lovci.

Zdenka ČRETNIK,
predsednica

ČEBELARSKO DRUŠTVO RAČE

Med tudi v kavo

Slovenija je kulinarično vedno vidnejša, največ po zaslugi Ane Roš, svetovne kuharice, pa tudi zavoljo ostalih šefov kuhanja in izbora pijač.

Zadnje čase je trend med ne le na kruh, temveč tudi v čaj in v kavo. Je bolj zdravo kot sladkor, po izkušnjah 'kafičarjev' zelo uporabno, dobrodošlo in vse pogosteje prakticirano.

Maja letos je na dvorcu Štatenberg v galeriji Attems potekalo slavnostno odprtje razstave 'Čebele – naše življenje', ki je bila posvečena 20. maju – svetovnemu dnevu čebel. Razstavljali so fotografi čebelarških društev, likovniki in naš čebelarški muzej Hergan. Dogodek so otvorili Tanja Fajon in Milan Brglez - evropska poslanca ter Janez Vencelj - podpredsednik ČZS.

20. maja 2019, ob drugem prazniku čebel, smo se čebelarji udeležili 17. srečanja v Ravnah na Koroškem. Po sprejemu in kulturnem programu smo si ogledali znamenitosti Koroške in se s čebelarji vse Slovenije ter zamejci prijetno družili ter v pogovorih izmenjavali mnenja.

Junija, v času občinskega praznika občine Rače-Fram, smo čebelarji pripravili 'Dan odprtih vrat'. V naše nove prostore v gradu smo povabili vse krajanje. Pokazali smo, kaj smo v letu dni ustvarili. Opremili smo prostore za srečanja, v delu pa je še čebelarški muzej (imamo že kar nekaj eksponatov).

V naših grajskih društvenih prostorih

Tokrat nas je naš čebelar Marjan Brezočnik popeljal v planine in to na Jezersko. Tri dni smo uživali v lepotah

dolin in gora, se povzpeli na Češko kočo, se s čolni prevažali po jezeru in uživali ob dobri planinski hrani.

Konec septembra se je naš predsednik, član apiterapevtov, udeležil štiridnevne ekskurzije na Češko. Ob odlično organizirani poti so se ustavili v mestu Schloss Zel lan der Pram v Avstriji, kjer so se srečali s predsednikom apiterapevtov Avstrije, Brankom Leitingrjem. Pot so nadaljevali skozi mesto Passav, ki ima bogato zgodovino. Sledil je čebelarški ogled z zanimivim predavanjem na tematiko vpliva vodnih tokov in energetskih motenj na čebelje družine, ki ga je vodila Irene Schachtner, članica nemške Apiterapevtske zveze. V Pragi jih je sprejela Tanja Strniša, veleposlanica RS na Češkem.

V oktobru, ob zaključku čebelarških del, smo priredili piknik z govejim golažem, domačim kruhom in dobro pijačo naše čebelarke Lizike Firbas. Škoda le, da je bilo že kar hladno in nismo bili polnoštevilno udeleženi, kot je sicer naša navada.

Tretji teden v novembru čebelarji sodelujemo na tradicionalnem slovenskem medenem zajtrku. Naše društvo oskrbuje štiri šole in štiri vrtce. Podelimo zgibanke, otrokom odgovarjamo na zanimiva vprašanja in se prav lepo zabavamo. Takih zajtrkov bi lahko bilo še več, ne samo enkrat letno. Otroke je potrebno navajati na domačo hrano, kajti domača hrana je tista, ki je po najkrajši poti na mizi, je najbolj neoporečna in posledično tudi najbolj zdrava.

Zdaj pa še k našim ljubricam - čebelicam. Že lani je bilo slabo leto, letos je pa še slabše. Vremenske razmere nam niso bile naklonjene. Spomladi toplo, potem mraz, v maju deževno, junija nič boljše. Pri nas na Dravskem polju so se čebele prav mučile, da so komaj kaj nabrale. Tako je bilo že od začetka. Ko je cvetelo sadno drevje in druge rože, je dež oviral nabiranje. Posledično je bilo malo cvetličnega medu. Kasneje je bila akacija obilno naložena s cvetovi, pa je namesto sonca kot za stavo cel teden deževalo. V višjih predelih pa je potem bilo kostanja malo več kot spomladanskega medu. Pri nas je bilo nekaj gozdnega in ajdovega. Je pa letos med izredno kvaliteten.

Čebele smo za letos že nakrmili, jih zdravili in pripravili za prezimovanje.

Kakšen bo uspeh, pa se bo videlo šele v prvem izhodu pomladi.

Upajmo, da bodo imele marljive čebelice v letu 2020 dobre pogoje za opravljanje svojega poslanstva

Čebelarji pa izkoriščamo čas za predavanja, še posebej za apiterapijo, ki je vedno bolj prisotna v zdravstvu. Istočasno pa pripravljamo vse potrebno za povečanje ali pa vsaj za takšno število panjev, kot smo si zadali plan za sledeče leto.

V tem predprazničnem času pa vam zaupamo še preizkušen recept iz časopisa Čebelar:

JABOLČNA TORTA Z AJDO, SKUTO IN MEDOM

Sestavine: 1 kg jabolk, 120 g ajdove moke, 120 ml mleka, 3 jajca, 30 g masla, 50 g sladkorja, žličko vanilje, žličko pecilnega praška, sčep soli, dve žlički cimeta.

Nadev: 500 g skute, limonina lupina, trije beljaki, žlica medu.

Preliv: 1 dl kisle smetane, dva rumenjaka, med za preliv.

Postopek: v večji skledi zmešamo 3 jajca, stopljeno maslo in sladkor, cimet in sol. Primešamo moko s pecilnim praškom. Jabolka olupimo, razrežemo na tanke rezine in vmešamo v testo. Ločimo 3 jajca, iz beljakov naredimo sneg. Skuti primešamo žlico medu, limonino lupino in na koncu sneg beljakov. Po dnu tortnega modela razporedimo pol mase z jabolki. Čez damo skutin nadev in še drugo plast jabolk. Pečemo 25 minut pri 180°C, nato vzamemo iz pečice, zmešamo 2 rumenjaka s kislom smetano in torto prelijemo. Torto vrnemo v pečico in pečemo še 25 minut. Počakamo, da se torta ohladi, jo odstranimo iz modela in jo postrežemo prelito z medom.

Pa dober tek vam želim!

Nada HERGAN, članica ČD Rače

Foto: S. A.

Poslastica za oči in brbončice;
pripravili:

- Ročnodelski krožek Metuljček Rače
- in
- Društvo podeželskih žena Klasje

(detajla z letošnje prireditve 'Moja dežela - lepa in gostoljubna')

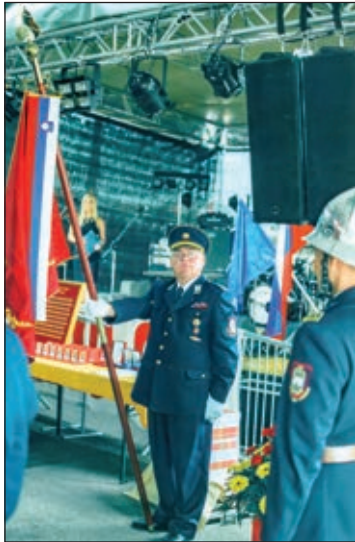

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO PODOVA

Uspešno in praznično leto 2019

Leto, ki se bliža h koncu, je bilo za nas, gasilce iz PGD Podova, zelo uspešno, saj smo vse zadane naloge v celoti izpolnili.

Prioriteta v letošnjem letu je bila proslava ob 110-letnem delovanju društva in razvitje novega društvenega prapora. Slovesnost je potekala 22. junija 2019 v športnem parku Brezula.

Čeprav nam je ponagajalo deževno vreme, smo ponosni na samo izvedbo proslave in nasploh na celotno prireditvev. Pri organizaciji tega dogodka smo sodelovali vsi člani PGD Podova, naši družinski člani, krajanji Brezule in Podove ter veliko drugih, ki so nam pomagali pri realizaciji tega pomembnega jubileja. Priprava in izpeljava tako velike prireditve terja ogromno časa in dela, vendar gasilci s svojo trmo in požrtvovalnostjo zmoremo vse.

V letu 2019 smo gasilci uspešno sodelovali tudi na občinskem tekmovanju GZ Maribor in sicer z dvema članskima desetinama, dvema pionirskima in eno mladinsko. Na regijsko tekmovanje sta se uvrstili dve ekipi - člani B in pionirji. Obe ekipi sta dosegli solidni 6. mesti. Sodelovali smo tudi na dnevu gasilcev GZ Maribor in 90. letnici PGD Brezje.

Po zasluženem dopustu smo se lotili obnove dvorane in klubskega prostora ter oboje temeljito prenovili. Strop, električna napeljava in stene so namreč že več let klicali po obnovi. Večino del smo opravili sami, bolj zahtevna opravila pa smo dali v izdelavo obrtnikom. Sedaj smo zadovoljni, saj bosta dvorana in klubski prostor lahko služila svojemu namenu še vrsto let.

Člani so se med letom tudi izobraževali ter opravili več izpitov za razne specialnosti, ki so nam v društvu primanjkovali.

Do konca leta nam po planu, ki smo si ga zadali na občnem zboru, ostaja še nekaj nalog. V mislih imam predvsem razdeljevanje koledarjev v Brezuli in Podovi ter izvedbo Božičkovanja za najmlajše člane ter otroke gasilk in gasilcev, ki bo 20. 12. 2019, ob 17. uri v dvorani PGD Podova.

Prav tako tudi letos organiziramo božično-novoletni pohod (v sodelovanju z Rekreativnim društvom Brezula) in sicer na štefanovo, 26. 12. 2019.

Leto moramo tudi primerno zaključiti. To bomo 30. 12. 2019 storili z zadnjo sejo ter skromno pogostitvijo.

Ob koncu bi se rad zahvalil vsem donatorjem, prav tako pa tudi krajanom Brezule in Podove za darovane prostovoljne prispevke za oglas v zborniku ter prispevke za zlato žebeljček in trakove pri razvitju novega gasilskega prapora. Največja zahvala pa gre matični lokalni skupnosti, torej Občini Rače-Fram, ki je prevzela pokroviteljstvo 110. obletnice PGD Podova.

*Odlčno sodelovanje PGD Podova z Občino Rače-Fram sta potrdila njena predstavnika – Boris Furek, predsednik društva in Branko Ledinek, župan matične občine
Foto: Nejc Falež*

Za sopokroviteljstvo se lepo zahvaljujemo tudi Krajevni skupnosti Rače.

Vsem občankam in občanom občine Rače-Fram želim blagoslovljen božič ter veliko zdravja, sreče in osebnega miru v letu 2020!

**Boris FUREK, g. č. II. st.,
predsednik**

*Tisti, ki stori kaj dobrega, naj molči;
tisti, ki mu je bilo dobro delo storjeno,
naj ne skopari s pripovedovanjem.*

(Seneka)

*Če želiš biti srečen eno uro – zadremaj.
Če želiš biti srečen en dan – pojdi loviti ribe.
Če želiš biti srečen vse življenje – pomagaj sočloveku.
(kitajska modrost)*

TRADITIONAL KARATE INSTITUTE RAČE

V Račah trije svetovni prvaki v tradicionalnem karateju

Člani društva TKI Rače smo se v sklopu reprezentance udeležili svetovnega prvenstva v Fudokan karateju (WFF), ki je potekalo v Sindelfingnu (Nemčija) od 1. do 3. novembra. Na prvenstvu je bilo prisotnih kar 1950 tekmovalcev iz 44 držav.

Uradna otvoritev svetovnega prvenstva

Iz našega društva je nastopilo kar deset tekmovalcev in dva sodnika. Selektorsko-organizacijski del sem vodil avtor tega zapisa, sicer predsednik TKI Rače in glavni trener, skupaj z domačimi asistenti - Marjanom Muršičem, Andrejem Kokoljem ter Urošem Školjakom.

Fudokan Slovenija je v sestavi devetnajstih tekmovalcev ter dveh sodnikov skupno osvojila kar 23 kolajn (od tega člani društva TKI Rače 16) in sicer 6 zlatih (TKI Rače 3), 8 srebrnih (TKI Rače 4) in 9 bronastih (vse TKI Rače).

Ker gre za res izjemne dosežke, naj mi bo dovoljeno, da najboljše izpostavim poimensko:

1. mesta so osvojili: **Trina Lipavc** (kata posamično tradicional do oranžni 10/11 let), **Benjamin Žgank** (kumite sport seniorji) in **Gašper Miuc** (kumite sport 12/13 let).

Na zmagovalnih stopničkah: Trina Lipavc, Benjamin Žgank, Gašper Miuc

2. mesta so osvojili: kata team Gloria Švetak, Kaja Dujmovič, Mihaela Jerinič (članice šport), Mila Zagrajšek (kata posamično 8/9 let), Brina Vauhnik (kumite sport 12/13 let), Trina Lipavc, Katja Kokol, Mila Zagrajšek (deklince C kata team 11/12 let).

3. mesta so osvojili: Blaž Žgank (kumite sport člani), Mihaela Jerinič (kumite šport juniorke), Žan Školjak (kata posamično sport do zeleni 10/11 let), Žan Školjak (kumite sport 10/11 let), Lucijan Kostanjevec (kumite sport 10/11 let), Mila Zagrajšek (kata posamično sport 8/9 let do zeleni), kadeti Aldian Salihovic, Patrik Danilov, Gašper Miuc, Metod Rot (kumite sport), kata team članice Gloria Švetak, Kaja Dujmovič, Mihaela Jerinič (tradicional), Benjamin Žgank (kumite člani tradicional).

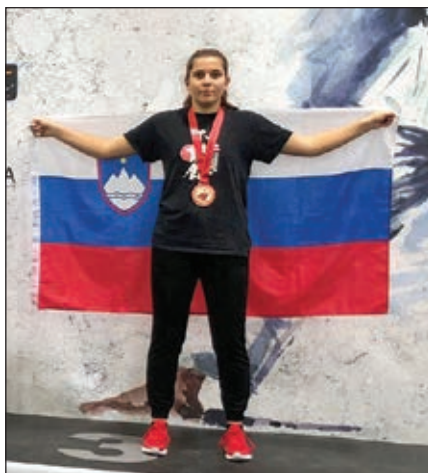
Sodniško delo v WFF tradicional je z odliko opravil Ljubinko Jerinič, v WFF Sport pa prvič za Slovenijo in z odliko Mihael Zagrajšek, oba domačina in člana društva TKI Rače.

Ekipa TKI Rače

Ponosni smo na uspehe naših članov, še posebej na celoten pripravljalni del, saj smo skozi vse leto naporno in poučno vadili. Naše priprave so potekale po celotni Sloveniji (Koper – Dojo Fudokan Akademije Slovenije, Jesenice – Dojo Denis Porčič Samurai, Ljubljana – 4P Center, RTC Jakec ter domači Dojo OŠ Rače in Fram).

Le teden dni po svetovnem prvenstvu WFF v Nemčiji smo na povabilo organizatorja World Traditional Karate Federation odpeljali na Evropsko prvenstvo v Brno (Češka) tri članice, med njimi tudi domačinko Mihaelo Jerinič, ki je skupaj z ekipo osvojila naslov vice evropskih prvakinj v katah ekipno med članicami ter med posamičnimi boji odlično 5. mesto. **Mihaela Jerinič** je v zvezi Fudokan Slovenije za sezono 2019 najuspešnejša tekmovalka po številu kolajn!

Mihaela Jerinič – prejemnica najvišjega števila medalj v zvezi Fudokan Slovenije 2019

V zaključku sezone 2019 so pred nami izpiti za pasove, ki bodo potekali decembra. Prihodnje leto pa bo delo reprezentance še bolj naporno, saj se bomo udeležili mednarodnega turnirja na Dunaju in v Rimu, državnega prvenstva, ki ga organiziramo v Račah, poletnega Fudokan karate kampa v Umagu, novembra pa svetovnega prvenstva World Fudokan organizacije ter organizacij World Traditional Karate Federation in World Budo Karate Association, ki bo potekalo v Beogradu (Srbija), kjer pričakujejo preko 4000 tekmovalcev.

Ekipa TKI Rače se tudi v letu 2020 nadeja odličnih tekmovalnih rezultatov

Aljoša LIPAVC,
predsednik

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA FRAM in KARITAS FRAM

Ribiški piknik

Na povabilo Ribiške družine Fram in njenega predsednika Jožeta Erhatiča smo se v sredo, 18. 9. 2019, zbrali odborniki KO RK Fram in članice Župnijske Karitas Fram na ribiškem pikniku. Pridružil se nam je tudi Metod Dolinšek, sekretar Območnega odbora RK Maribor.

Foto: Sonja Tišič

Kljub malo bolj kislemu jesenskem vremenu je bilo druženje prijetno. Popestrili smo ga vsi prisotni, saj so bile mize bogato obložene z ribjimi specialitetami, solatami, pecivom in tudi dobre kapljice ni manjkalo. Kuharski mojster se je zelo potrudil in okusne postrvi in krapi so nam nadvse teknil.

Ob sproščenem druženju je tekla beseda o vsakdanjih stvareh, misel, da nas vse druži humanost, ki je v teh časih še kako pomembna, pa nas je dodatno povezovala. Prijazna beseda in majhna dejanja spodbujajo čut za sočloveka, sočutje, prijaznost in dobroto.

Čas je hitro minil in pogled skozi okno ribiške hišice se je ustavil na vodni gladini, kjer je ob zahajajočem soncu odseval obris bližnjih dreves. Poslovili smo se z mislijo, da si edina oseba, ki ti lahko prepreči, da bi počel tisto, kar želiš, ti sam.

Hvala gostiteljem za povabilo - Ribiški družini Fram, predsedniku Jožetu Erhatiču, ki je bil glavni pobudnik srečanja, Ribogojnici Franc Krumpak s.p. s Požega za darovane krabe in Franciju Viharju z Ješence za postrvi.

Valentina GSELMAN

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Zavzeto delo obrodilo sadove

• Uvrstitev na državno tekmovanje

Tudi letos lahko poročamo, da se je ena od naših ekip uvrstila na državno tekmovanje, ki bo potekalo maja 2020. Na regijskem tekmovanju so namreč naše članice A dosegle 3. mesto ter si s tem priborile nastop na državnem tekmovanju.

Članice A s pokalom za 3. mesto

Na tem mestu veljajo čestitke vsem tekmovalkam, rezervam in mentorju Petru Kmetcu za odličen rezultat.

• Oktober – mesec požarne varnosti

Oktober, ki je mesec požarne varnosti, se gasilci še intenzivneje posvečamo preventivni dejavnosti. Oza-veščamo javnost, prav tako pa dodatno skrb namenjamo izvedbam gasilskih vaj in drugih usposabljanj.

V ta namen smo pregledali hidrantno omrežje, sodelovali na občinski gasilski prikazni vaji Grad 2019 ter imeli tudi nenapovedano društveno vajo. V okviru slednje smo vadili gašenje avtomobila.

Obe foto: Urška Lešnik, arhiv društva

Prav tako smo sodelovali pri evakuaciji prebivalcev v Mariboru, ki je bila potrebna ob deaktivaciji bombe iz druge svetovne vojne.

V jesenskih mesecih, zraven rednih pregledov opreme, več časa namenjamo tudi izobraževanju. Veseli nas, da imamo aktiven podmladek; prav v času priprave tega prispevka (sredi novembra 2019) se tečaja za pripravnika udeležuje sedem naših članov.

Ker letos beležimo več intervencij, ki so posledica neupoštevanja predpisov v zvezi z uporabo kurilnih naprav, vse občane opozarjamo, da naj redno skrbijo za čistost dimnikov, ne nalagajo drv in drugega kuriva v neposredno bližino kurilnih naprav in na splošno poskrbijo za požarno varnost.

Več aktualnosti in utripov iz našega delovanja si, prosimo, oglejte na naši Facebook strani www.fb.com/pgdgorica.

• Zahvala

Ob zaključku leta bi se radi zahvalili vsem članicam in članom, vaščanom Sp. in Zg. Gorice, Občini Rače-Fram, KS Rače, 'hišnima društvoma' ter vsem, ki sta nam pomagali pri delovanju. Hvala vam!

Vsem bralcem tega glasila želimo mirne in prijetne praznike ter srečno, zdravo in mirno novo leto 2020!

Peter FINGUŠT

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO RAČE

Jesenske aktivnosti Literarnega kluba KUD Rače

Člani Literarnega kluba smo se zbrali na srečanju v ponedeljek, 7. oktobra 2019. V prijetnem okolju Bele dvorane se nas je zbralo deset udeležencev.

Že takoj ob prihodu nas je Danila Žuraj seznanila z novico župana Branka Ledineka, da bo tudi v Račah začela delovati enota knjižnice (v okviru Mariborske knjižnice). Skupaj z Dragico Turjak, direktorico Mariborske knjižnice, smo si z veseljem ogledali predvidene prostore v pritličju gradu.

Prostore, ki so sedaj v nezavidljivem stanju, bo obnovila Občina Rače-Fram. Tega se vsi zelo veselimo.

Na preteklem srečanju Literarnega kluba smo se dogovorili, da bomo dali prednost pogovoru o bralni znački za seniorje v okviru Mariborske knjižnice ter knjigi Ivana Tavčarja *Cvetje v jeseni*. V prijetnem pogovoru smo nekaj časa namenili bralni znački ter še posebej spodbudi,

da bi se še kdo od članov že letos vključil in prebral sedem knjig s predlaganega seznama.

Pogovor je tekkel o vsebini, tematiki in motivih te Tavčarjeve klasične slovenske povesti. Posebej dragocen je bil pogled posameznega udeleženca na prebrano knjigo. V dobri uri in pol druženja smo predstavili razmišljanje, zakaj je Tavčarjeva povest tako globoko zasidrana v zavesti slovenskega človeka.

Za novembrsko srečanje smo izbrali knjigo Jane Milčinski: *Moje življenje z Ježkom*. Pogovor o tej knjigi in naših vtisih je potekal 4. novembra. Posebej se nas je dotaknila pripoved o njegovem življenju ter številne zgodbe, veselje, radosti in bridkosti. Srečanje smo zaključili s prijetnim druženjem.

V času priprave tega prispevka se pripravljamo na srečanje-ekskurzijo, ki bo 4. 12. 2019 v Univerzitetni knjižnici Maribor. Pod strokovnim vodstvom dr. Vlaste Stavbar in prof. Dejana Kaca si bomo ogledali dve znameniti knjižnici: Maistrovo in Glazerjevo.

Tudi na januarskem srečanju, na katerega vas vabimo v sredo, 8. 1. 2020, ob 17. uri v Belo dvorano gradu Rače, bo zanimivo in pestro, saj nam bosta Melita Forstnerič Hajnšek in Darka Zvonar Predan predstavili svojo bogato literarno ustvarjalnost, nato pa bomo v sproščenem vzdušju še malce poklepetali.

Lepe zimske urice ob knjigi vam želimo in se veselimo snidenja!

Srečno in ustvarjalno 2020!

Cvetka BELCA in Danila ŽURAJ

Naše glasbeno leto 2019

• Nenavadna simbioza – 5. koncert Abonmaja Grad Rače

Izvajalca: Polona Gantar – orgle in Miro Božič – orglice.

Kraj, datum: cerkev sv. Ane v Framu, 13. 10. 2019.

Spored: Primož Ramovš, Peter Planyavsky, Miro Božič, Leon Boellmann, Polona Gantar, Johann Sebastian Bach, Franc Schmidt.

Lepi in praviloma akustično odlični sakralni objekti so žlahtna okolja za odlično glasbo, ki seveda zahteva in najbolj sugestivno učinkuje v takšnih ambientih. Novoromanska cerkev sv. Ane v Framu je eden od takšnih prostorov, ki ima tudi soliden instrument – zmogljive orgle.

Nenavaden duo, velike orgle in majhno ljudsko glasbilo – orglice, je pri nas že poznan. Umetnika sta v tej nenavadni simbiozi dokazovala, da so skupni zvočni 'izdelki' presenetljivi v najrazličnejših zvočnih komponentah. Ker literature za takšno zasedbo pravzaprav skorajda ni, izvajalca posegata po priredbah praviloma znanih del.

Za kar slavnostni uvod v koncert so poskrbele učinkovite Ramovševe Fanfare za orgle solo, za tem pa edino originalno delo za duet Planyavskega Tri miniature. Božičeve Improvizacije na temo Aleluja za orglice solo so osvojile prostor in delovale kar eterično. Za solo orgle smo slišali poetično Boellmannovo Molitev k Notredamski Materi Božji. Lep poklon stari glasbi sta bili priredbi Božiča in Gantarjeve za gregorijanski koral in Bachov Preludij v C-duru Jezus moje veselje (odlomek iz istoimenske kantate, BWV 227, v priredbi za orgle in orglice). Schmidtova Aleluja za solo orgle je bogato napolnila cerkev.

Miro Božič in Polona Gantar, glasbena izvajalca na 5. koncertu Abonmaja Grad Rače 2019
Foto: Eva Mustafa

Za zaključek smo slišali še tri slovenske Marijine pesmi za obe glasbili, prirejene od izvajalcev. Tudi ta senzibilni

zaključek je, kot celoten program, izkazoval uigran duo, ki mu do potankosti uspeva ujeti zvočno sobivanje orgel in orglic, vsak glasbenik zase kot solist pa deluje muzikalno učinkovito.

• Vokalna skupina A cappella in Komorni zbor Škrjanček na Regijskem tekmovanju odraslih pevskih zborov Podravja in Pomurja

VS A cappella in KZ Škrjanček sta sodelovala na regijskem tekmovanju odraslih pevskih zborov Podravja in Pomurja, ki je bilo 23. 11. 2019 v Unionski dvorani v Mariboru.

Naša ansambla sta imela v programu vsak po štiri pesmi: pevke VS A cappella so pele U. Kreka Aj, zelena je vsa gora, T. Žuraja Perpetuum mobile, I. J. Gallusa O sacrum convivium ter B. Britna Freesing Winter Night ter Walcum yole! iz cikla Ceremony of Carols.

Škrjančki so peli M. Hubada Ljudsko Škrjanček poje žvrgoli, J. Gallusa En ego campana, I. Grbca na besedilo Rudolfa Maistra Nazaj jih pa ni ter J. Ježa Eno pesem peti na besedilo Jurija Vodovnika. Zborovodja sem avtor tega prispevka.

Obe skupini sta prejeli zlato priznanje, VS A cappella pa še posebno priznanje za najboljšo izvedbo slovenske skladbe od leta 1989 do danes - Tone Žuraj: praižvedba skladbe Perpetuum mobile. V čast mi je, da sem prejel tudi posebno priznanje za najbolje sestavljen spored tekmovanja – spored za VS A cappella.

KZ Škrjanček • foto: Marjan Laznik

Pevke VS A cappella

Prejeta priznanja

Kot zanimivost omenimo, da je zlato priznanje prejela tudi VS Virtus iz KUD dr. Pavel Turner Fram. Punce tega pevskega sestava so prvič sodelovale na tovrstnem tekmovanju, zato njim in zborovodkinji Dori Ožvald veljajo še toliko večje čestitke!

Nezanemarljivo pa je tudi dejstvo, da smo pevci in pevke iz občine Rače-Fram med dvanajstimi sodelujočimi pevskega zbori pobrali največ priznanj.

• 30 let prepevanja VS Fantje na vasi

Vokalna skupina Fantje na vasi (sestavljajo jo Primož Šušterič, Marko Perger – 1. tenor, Miran Mustafa – 2. tenor, Miran Kosi – bariton, Pavel Brlič in Darko Trantura – bas; umetniški vodja: Tone Žuraj) prepeva že polna tri desetletja. Obletnico so pevci obeležili 30. novembra 2019 z jubilejnim koncertom v mariborski dvorani Union, ki so jo ljubitelji slovenske pesmi napolnili do zadnjega kotička. Bilo je okroglemu jubileju primerno in fascinantno.

Odlično petje v povezavi z igrivostjo • foto: Eva Mustafa

Fantje na vasi smo negovalci naše ljudske pesmi, ki je ob pisani besedi temelj naše kulturne dediščine, s katero smo prepoznavni v družbi z drugimi narodi. To počnemo srčno, spoštljivo, vztrajno in odgovorno ter z vso ljubeznijo že 30 let. Imamo mnogo prijateljev, ki opazijo in cenijo to našo naravnost. Tudi v tem čutimo spodbudo, da bomo še naprej prepevali naše večno lepe domače slovenske pesmi.

Tone ŽURAJ

Napovedujemo in vabimo: koncertni abonma Grad Rače 2020

Pričenjamo 9. cikel naših abonmajski koncertov.

V letu 2020 se bo predstavila vrsta odličnih izvajalcev, ki sodelujejo tudi na tujih odrih. Nekaj zasedb, ki jih bomo poslušali, še tukaj ni bilo. Sporedi so zanimivi in pestri, slišali bomo tudi zanimiva dela, ki si šele utirajo pot na koncertne odre. Spoznavali bomo tudi slovenska dela, saj naši ustvarjalci uspešno vstopajo v evropski umetniški prostor.

V programu bomo osvetlili tudi Beethovno glasbo ob 250-letnici rojstva tega genija.

Uvajamo v tujini že utečeno in koristno prakso krajših pogovor z izvajalci pred koncertom, ko boste izvedeli kaj zanimivega v naprej in lahko tudi sami kaj povprašali.

Po naši utečeni tradiciji se bomo družili z umetniki tudi po koncertih, ko bodo dogajanja popestrili sponzorji iz občine Rače-Fram s svojim kulinaricnim izborom.

• 1. koncert: 4. 1. 2020 - Ensemble 1781

Izvajalci: **Aljaž Beguš, Matic Kuder** - klasični klarinet, **Erik Korošak, Metod Tomac** - naravni rog, **Paolo Calligaris, Claudio Verh** - klasični fagot.

Ensemble 1781 je nastal na pobudo fagotista Paola Calligarisa, ki je svoje navdušenje nad starimi glasbili želel deliti s svojimi kolegi glasbeniki. Tako je nastal ansambel pihalcev, ki publiki ponuja klasično glasbo za pihala v originalni verziji. Umetniki so se v poglobljenem študiju literature obdobja klasicizma lotili skladb Mozarta in Beethovna in tako se je začela umetniška pot šestih odličnih glasbenikov, ki poustvarjajo na kopijah čudovitih starih glasbil in na ta način sodobnemu občinstvu poustvarjajo svet glasbe, ki je na običajnih koncertih pri nas skorajda ni možno slišati.

Zasedba je ena takih, ki jih še nismo slišali.

Ensemble 1781 je danes nedvomno odličen sestav glasbenikov, ki se ukvarja z glasbo klasicističnih mojstrov in poustvarja zven takratnega glasbenega sveta na avtentičnih glasbilih.

Program: Wolfgang Amadeus Mozart: Serenada št. 11 v Es-duru, K. 37; Ludwig van Beethoven: Sekstet v Es-duru, op. 71 ter Ludwig van Beethoven: Koračnica za pihalni sekstet v B-duru, WoO 29.

Koncert bo ob 18. uri, v Beli dvorani gradu Rače.

• 2. koncert: 29. 3. 2020 - Nejc Kamplet - klavir

Nejc Kamplet, rojen leta 1996, prihaja iz glasbene družine in igra klavir od svojega petega leta. Študira na Univerzi za glasbo in upodabljačo umetnost v avstrijskem Gradcu, v razredu prof. Zuzane Niederdorfer. V zadnjih letih na gosto niza najvišja odličja po Evropi, tudi v Ameriki in na Kitajskem. Kot solist sodeluje z različnimi orkestri in dirigenti ter s tem postaja razpoznaven umetnik v širši umetniški sredini.

Program: Ludwig van Beethoven: Sonata in B-flat major, No. 29, Op. 106, 'Hammerklavier'; Sergei Rachmaninoff: Piano Sonata no. 2 in B flat minor, 1931; Olivier Messiaen: La Colombe from Preludes; Bela Bartok: Out of Doors, Sz. 81, BB. 89.

Koncert bo ob 18. uri, v Beli dvorani gradu Rače.

• 3. koncert: 18. 4. 2020

Izvajalci: **Kaja Lešnjak** - flavta, **Tadej Horvat** - klavir in **Simon Penšek** - oblikovalec zvoka.

Program: Claude Debussy: L'après-midi d'un faune; Henri Dutilleux: Sonatina za flavto in klavir; Vito Žuraj: Crinaeae za flavto solo (prazvedba), Tango za flavto in klavir, iSlider, Odrtg in Fluctus - trilogija za elektroniko; Francis Poulenc: Sonatina za flavto in klavir; Kaija Saariaho: NoaNoa za flavto in elektroniko.

Praviloma se vsi slovenski odlični izvajalci kalijo (ali so se) na selektivnih mednarodnih odrih. V to družbo sodijo tudi izvajalci pričujočega koncerta. Preizkušeni so v interpretaciji različnih obdobj in stilov zvočne panorame. Tako bo na tem koncertu programski lok napet od impresionista Debussyja do sodobnih zvočnih iskanj. Obeta se nam nadvse pisana zvočna paleta.

Koncert bo ob 18. uri, v Beli dvorani gradu Rače.

• 4. koncert: 17. 5. 2020

Izvajalci: **Dekliški zbor SGŠ Koper**, zborovodkinja **Maja Cilenšek**

Kljunaste flavte: Ana Birsa Krušec, violini: Katja Dadič, Maša Stopar, harmonika: Veronika Vižintin, poezija: Gaia Sluga.

Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper je posebna skupina deklet, ki so skupaj že dolgo. Prepevati so začele že v otroškem oz. mladinskem zboru, najstarejše pod vodstvom Maje Cilenšek poustvarjajo že več kot 15 let. Vse so obiskovale koprsko oz. izolsko glasbeno šolo.

Zbor je bil že večkrat gost zborovskih festivalov in tekmovanj v Italiji, Avstriji, Latviji, Belgiji in Sloveniji, kjer je prejemal najvišja priznanja ter tako potrjeval visoko kvaliteto slovenskih zborov v tujini. Ansambel spada med vrhunske slovenske zборе. Izvaja spored skladb od stare glasbe do sodobne zborovske ustvarjalnosti.

Koncert bo ob 18. uri, v cerkvi sv. Ane v Framu.

• **5. koncert: 11. 10. 2020**

Izvajalci: **Trio Essere** (Sandra Čepin - klavir, Anja Bajc - klarinet, Zala Tirš – flavta).

Trio Essere so na graški univerzi za glasbo marca 2018 ustanovile mlade umetnice, ki delujejo kot solistke, komorne ter orkestrske glasbenice.

Skozi skupne vaje so spoznale svoje različne vloge v tem sestavu in tako Zala (flavta) velja za najbolj emocionalno, Anja (klarinet) za najnežnejšo, Sandra (klavir) pa za najbolj temperamentno. Ravno zaradi te karakterne raznolikosti so se poimenovala Trio 'Essere', kar v italijanščini pomeni 'biti, obstajati'.

Predstavile so se na številnih prireditvah tako doma kot tudi v tujini. Mlade umetnice, ki delujejo predvsem v Avstriji, so pred šolanjem na Univerzi za upodabljačo umetnost v Gradcu na Konzervatorijih za glasbo v Ljubljani in Mariboru dosegale odličja na tekmovanjih. Izvrstne instrumentalistke si za svojo zasedbo tudi same napišejo kakšen aranžma. Posegajo po različni glasbeni literaturi.

Obeta se nam zanimiv glasbeni dogodek.

Program: Bohuslav Martinu: Sonata za flavto, violino in klavir (arr. Tirš, Bajc, Čepin); Gabriel Fauré: Après un reve; Aram Khachaturian: Trio za violino, klarinet in klavir (arr. Tirš, Bajc, Čepin); Astor Piazzolla: Invierno Porteño (Zima iz Štirih letnih časov; arr. Sandra Čepin); Chick Corea: Addendum (arr. Tirš, Bajc, Woyke, Čepin); Andreas Woyke: Seeking and Believing (2019).

Koncert bo ob 18. uri, v Beli dvorani gradu Rače.

Umetniški vodja koncertnega abonmaja je Vito Žuraj. Informacije in naročila na info@kudrace.si ali danila.zuraj@gmail.com.

Prijazno vabljeni!

Tone ŽURAJ,
predsednik KUD Rače

Grad Rače s pičje perspektive (pomladi 2019) • foto: Monika in Andrej Krajnc

PISALI STE NAM

Prošnja za pomoč

Potreboval bi kuhinjsko korito (2-delno) in kuhinjske elemente (dolžina do 4 metre).

Vesel bi bil, če bi kdo še funkcionalno opremo za kuhinjo lahko odstopil brezplačno ali prodal za minimalno ceno. Že vnaprej iskrena hvala!

Marjan HAUPTMAN
Brezula 23 (gsm: 031 704 793)

Kolesarska potepanja

Lansko jesen smo se zbrali prijatelji, ljubitelji rekreativnega kolesarjenja, odkrivanja lepot narave ter druženja in dobre volje in se odločili, da bomo s kolesarskim dopustom v Strunjanu pričeli z rednimi kolesarskimi srečanji. Za začetek naših aktivnih druženj smo tedaj kar štiri dni pridno vrteli pedala po Istri. Pot nas je ob kolesarjenju med slovenskimi obalnimi mesti tedaj vodila tudi po dobršnem delu trase nekdanje ozkotirne železnice, speljane med Trstom in Porečem, mi pa smo jo nekoliko skrajšali s ciljem v Umagu. Navdušeni nad tovrstnim preživljanjem prostega časa smo se ob povratku v domači kraj začeli redno srečevati tudi ob petkih popoldne, ko se navadno odpravimo na pot po naši in sosednjih občinah. V nekaj urah tako vsak teden prekolesarimo med 40 in 60, tu in tam pa tudi blizu 100 km (tisti najvztrajnejši celo še nekaj več).

Ekipe kolesarjev na popoldanskem sprehodu

Letos smo se ob tem odpravili tudi na več celodnevni kolesarskih izletov, med katerimi je najdaljšo pot predstavljala tura do novega razglednega stolpa na Rudnici v bližini Podčetrčka.

Skupina sedmih kolesarjev je iz naše občine na pot krenila že zgodaj zjutraj. Zbrali smo se na železniški postaji v Račah, od koder smo z vlakom krenili do Grobelnega. Po

krajši vožnji z vlakom smo nato od Grobelnega vrteli pedala vse do Rudnice, kjer smo se povzpeli na stolp, od koder se nam je odprl razgled na bližnjo in daljno okolico. Na poti domov smo se na domačiji v Olimju okrepčali s kosilom in degustacijo hišnega piva. Tako smo zbrali dovolj moči, da smo prekolesarili še preostanek poti skozi Podčetrtek, Mestinje, Poljčane ter Slovensko Bistrico do doma.

Čeprav še malo utrujeni od dolge poti smo kmalu spet naložili kolesa v avtomobile in se odpravili na raziskovanje Prekmurja. V štirih dneh smo prekolesarili Lendavo z okolico, se povzpeli na razgledni stolp Vinarium v bližini, obiskali Veliko Polano in domačijo Miška Kranjca, si ogledali Bukovniško jezero in obiskali Mursko Soboto.

Panonska ravnica nas je s svojimi številnimi kolesarskimi potmi tako navdušila, da smo se na naslednji večdnevni izlet odpravili še onkraj meje, ko nas je pot vodila vse do zahodnega dela jezera Balaton, natančneje do kraja Zalakaroš, od koder smo se vsak dan odpravili na vožnjo po lokalnih cestah in urejenih kolesarskih poteh.

Za zaključek letošnjih večdnevni kolesarskih izletov pa smo se v septembru za teden dni odpravili še v Poreč.

Tih, deževen obmorski dan

Tedaj smo prevozili kar dobršen del hrvaške Istre, vključno z Limskim kanalom, ob katerem se spomnimo na dogodek, ki se nam tedaj ni zdel prav nič zabaven, danes se pa ob spominu nanj prijetno nasmejemo - po prehitrem izkrcanju z barke, ki nas je popeljala po kanalu, smo ugotovili, da je pred nami skalnat vzpon, po katerem smo morali kolesa pol ure nositi do vrha kanjona do prve kolovozne poti. Utrujene mišice smo po tem podvigu morali dodobra ohladiti še v morju.

Na poti v Limski kanal

Na naših popotovanjih se ob kolesarjenju znamo vedno tudi izdatno poveseliti in tako poskrbeti za številne dragocene spomine, ki ne bodo nikdar zbledeli.

V letu 2020 nameravamo tako veselo in aktivno tudi nadaljevati.

Ivanka KLAVŽ

Inkluzijski pohod po krajinskem parku

V četrtek, 17. oktobra 2019, je bil v okviru Odbora planinstvo za invalide/OPP, ki deluje v okviru PZS, izveden inkluzijski pohod po Krajinskem parku Rački ribniki-Požeg.

Pohoda so se udeležili uporabniki iz 13 različnih zavodov, društev oz. centrov širom Slovenije. Na startu pohoda pri Lovskem domu Rače, kamor so se pripeljali z avtobusom, kombiniranimi ali osebnimi vozili, se je zbralo 180 nadobudnih pohodnikov in med njimi tudi 20 težje pomičnih, ki uporabljajo invalidske vozičke.

Po uvodnih pozdravnih besedah, rokovanju in objemih so se pohodniki razdelili v dve skupini; prva se je podala na krajšo 'grajsko' pot v dolžini cca 4,5 km, druga skupina pa se je podala po 'Turnovi' oz. 'Močvirkini' poti ter po delu 'grajske' poti, v skupni dolžini cca 7 km.

Pohodniki

Kaj je tisto drugačno, posebno in privlačno na inkluzijskih pohodih? Zakaj gremo? Ker srečaš vedno nove obraze, ker se je prijetno družiti z nezaigrano pozitivnimi ljudmi in ker si v naravi - obdan z neokrnjenostjo, svežino in nagrajen z razgledom. Preprosto to. Zraven prijetnih pogovorov se nam pripetijo tudi nepozabne stvari - impresiven nizek prelet dveh labodov nad našimi glavami, ko je pogled na velikost razpetih kril sapo jemajoč, vsekakor sodi mednje. In vse, kar lahko izdahneš v tistem trenutku, je: »Vaaav!«. Posnetka tega nevsakdanjega in očarljivega prizora nimamo, pomnimo pa doživetje in v sebi ohranjamo navdušenje, o katerem lahko govorimo.

Planinci so ljubitelji narave in jo varujejo, zato so pridno pobirali smeti ob poti. Hvala, da vam je mar!

Pohodniki so prišli iz vseh vetrov in z istim ciljem - da hodijo. Veliko nas je bilo, kar je bila za marsikoga nova izkušnja. Mnogo se jih je prvič udeležilo inkluzijskega pohoda, ki je bil medgeneracijsko in prostovoljsko obarvan. Veliko je bilo smeha, dobre volje, veter pa je čez ribnike ponesel tudi naše petje.

Tako vodniki (ti so varno peljali pohodnike po poti) kot spremljevalci so bili prostovoljci.

Po prehojenih poteh so se udeleženci tokratnega pohoda, ki se je začel v megli in končal v lepem sončnem vremenu, posladkali z mini roladami in se okrepčali s sokovi in koka kolo.

Vzdušje na pohodu je bilo veselo in sproščeno. Pohodniki so pohvalili organizacijo in povedali, da je bilo super, da bodo še prišli, zanimalo pa jih je tudi, kdaj bo naslednji pohod.

Naj zapišem dva izmed številnih vtisov: »Prvič smo se udeležili pohoda. Bilo nam je zelo všeč, pot je bila primerna za invalide, organizacija pa dobra.« »Prvič sem se pridružila kot prostovoljka in izkušnja je bila nadvse prijetna. Hvala, ker združujete svoje moči, energijo in ljubezen za vse drugačne, a najbolj srčne otroke.«

Za nami je torej še eno nepozabno doživetje z ljudmi, ki so resda 'nekoliko drugačni', a z veliko pozitivne energije, predvsem pa ljudje z izjemno velikim srcem.

To je bil letošnji zadnji pohod, prihodnje leto pa začnemo spomladi s pohodom na Kras.

Hvala, da ste z nami delili korak.

Barbara SLAČEK

Novoletno voščilo

Ko otroci majhni smo bili,
verjeli smo v Božička prazničnih noči,
a z leti to se spremeni,
saj včasih gledamo z drugačnimi očmi
na te stvari - zavoljo dela in skrbi.
Pred nami božič, pred nami novo leto -
priložnost, da ponovno v srcu zažari
pozabljena radost otroških dni
in nove upe v nas spet prebudi.

Naj ustavi hitenja se korak,
naj sliši se srca utrip,
dlan naj dlan poišče
in ko srečajo iskrene se oči,
zagotovo na obrazu nasmeh se prebudi.

Kaj za konec bi dodali?
Vsem ljudem srečo, zdravje, upanje poslali,
in od 2020 ne glejmo vse z očmi,
prislunimo raje srcu, kaj nam govori,
le tako bomo živeli v miru vsi.

**SREČNO NOVO LETO
RESNIČNO VSEM ŽELIM,
EDINSTVEN TA TRENUTEK,
ČUDEŽ PRAVLJIČNI SE PREBUDI,
NAJ SREČA NAS POIŠČE,
OSTANE Z NAMI VSE DO VEČNOSTI.**

**Naj v letu 2020 ne bo težav, bolezní,
naj bo polno zdravja, upanja, ljubezni!**

Franc VOHL iz Rač

Moja deželca - lepa in gostoljubna 2019

(grad Rače - Bela dvorana, 27. 11. 2019)

Najvišja nagrada v kategoriji 'stanovanjski objekti': družina Firbas - Mihurko, Delavska ul. 18, Rače

Foto: Simona Antolič

JANUAR

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRUAR

P	T	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

MAREC

P	T	S	Č	P	S	N
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

APRIL

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MAJ

P	T	S	Č	P	S	N
		1	2	3		
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

JUNIJ

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JULIJ

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AVGUST

P	T	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

SEPTEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

OKTOBER

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

NOVEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DECEMBER

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

*Srečno
2020!*